

flacăra

anul XXXIV
31 (1 572)
VINERI
2 AUGUST
1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

*Argumente de fiecare zi la tulburătoarea realitate
pe care președintele Nicolae Ceaușescu ne-o reamintește mereu
ca pe un inepuizabil izvor de avînt și mîndrie patriotică*

Nebiruită este forța creatoare a poporului care își făurește conștient propriul său viitor



Din perimetrul eroic al muncii

BOLINTIN, MAREA CURSĂ PE VERTICALĂ

paginile 4-5

În laboratoarele progresului tehnic

Priviți cum se naște noul!

pagina 8

Democrația ca fapt de viață

Zis și făcut!

paginile 6-7

Pe șantierele bogăției spirituale

VECHI ZIDIRI ÎN LUMINĂ NOUĂ

paginile 12-13

În celelalte pagini:

**HELSINKI — temelia
pe care trebuie construit**

**La Costinești, vară
teatrală cuceritoare**

**Peste 48 de ore
DIN NOU LA FOTBAL!**

Să înscriem, în anii ce vin, noi și strălucite izbînzi în cronică eroică a epopei a construcției socialiste și comuniste în România

din APELUL Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a activului central de partid adresat comuniștilor, tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, întrunită în ziua de 24 iulie 1985, a aniversat, într-un cadru solemn, împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea și de la alegerea, prin voința unanimă a comuniștilor, a întregului nostru popor, a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului. În același timp, în lumina tezelor și orientărilor, de o excepțională însemnătate teoretică și practică, jalonate de istoricul forum din iulie 1965 și pornind de la înfăptuirile, fără precedent, obținute de poporul român în această perioadă — cea mai glorioasă a existenței sale milenare — „Epoca Nicolae Ceaușescu” — plenara a dezbătut, într-o atmosferă de puternică angajare patriotică, revoluționară, sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea exemplară a hotărârilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, a mărețului Program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Plenara dă o înaltă apreciere magistralei cuvintări rostite, la încheierea lucrărilor, de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care, prin analiza științifică, materialist-dialectică și istorică a procesului revoluționar unic de formare, dezvoltare și afirmare liberă și independentă a poporului român, prin profunzimea aprecierilor și concluziilor desprinse din examinarea temeinică, în spiritul unei înalte exigențe revoluționare, a drumului parcurs în cei douăzeci de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, prin orientările de largă perspectivă desprinse din cunoașterea aprofundată și studiarea multilaterală a realităților prezentului și a cerințelor și legităților obiective ale dezvoltării societății românești în noua etapă, constituie un document de excepțională însemnătate pentru întreaga activitate a partidului și statului nostru, de înfăptuire a hotărârilor Congresului al XIII-lea, de ridicare la un nivel superior a măreței opere istorice de construcție socialistă din România. Cuvintarea reprezintă, totodată, o nouă și remarcabilă contribuție la îmbogățirea tezaurului gândirii și practicii revoluționare, un înalt exemplu de aplicare creatoare a adevărilor generale ale socialismului științific la realitățile concrete ale patriei noastre.

Plenara își însușește pe deplin ideile, concluziile și orientările cuprinse în cuvintarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și hotărăște ca aceasta să stea la baza activității organelor și organizațiilor de partid, a comuniștilor, a activului de partid, în unirea și desfășurarea largă a muncii și eforturilor întregului popor pentru realizarea neabătută a obiectivelor și sarcinilor stabilite la Congresul al XIII-lea, a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Hotărârile și orientările adoptate în urmă cu 20 de ani, drumul glorios, de istorice înfăptuiri, parcurs în perioada care a trecut de atunci, poartă pecetea inconfundabilă a personalității și acțiunii politice revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, strălucit militant comunist și patriot înflăcărat, conducător cu o gândire dialectică profundă și cuprinzătoare, care a făcut din înflorirea continuă a patriei, a bunăstării și fericirii poporului țelul întregii sale vieți și activități de peste cinci decenii în mișcarea revoluționară, în rindurile partidului comunist. Promotor neobosit al unui mod original și cuceritor de gândire și inițiativă revoluționară, al concepției științifice, novatoare privind căile de înfăptuire a revoluției și construcției socialiste, de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a înscris pentru totdeauna numele alături de marii eroi ai neamului, ca strălucit ctitor de țară nouă socialistă.

Dacă astăzi vorbim, cu legitimă mândrie, despre minunatele înfăptuiri din perioada 1965-1985, despre epoca celor mai bogate realizări din întreaga istorie a țării, această se datorează tocmai vastei, neobositei și exemplare activități desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, stilului său de

muncă dinamic, energiei clocotitoare, fermității și clarviziunii revoluționare cu care conduce uriașa și complexă operă de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul României. Întregul nostru popor și partid știu că marile împliniri ale acestor ani, certitudinile prezentei socialiste, ale viitorului nostru comunist sint indisolubil legate de numele și activitatea celui ce a ctitorit această eroică epocă, pe care poporul o numește cu o aleasă satisfacție și profundă recunoștință „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Strălucitele înfăptuiri din anii care au urmat Congresului al IX-lea au confirmat și confirmă pe deplin realismul și viabilitatea orientărilor stabilite de partid, a liniei politice generale promovate în toate etapele construcției socialiste. Documentele adoptate la congresele și conferințele naționale care au avut loc după anul 1965, Programul partidului de edificare a socialismului și comunismului în România poartă în mod nemijlocit, determinant amprenta gândirii și acțiunii revoluționare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bazate pe investigarea științifică a realităților concrete din patria noastră, pe prospectarea atentă și cuceritoare a viitorului, pe aplicarea creatoare a adevărilor generale, a socialismului științific la condițiile specifice ale României, corespunzător cerințelor și posibilităților concrete ale fiecărei etape de desfășurare a procesului revoluționar.

Plenara a subliniat cu tărie că toate mărețele realizări dobândite în această glorioasă epocă, înălțarea României pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație sint rodul muncii entuziaste a întregului popor, a unității sale de neclintit în jurul partidului, a celui mai iubit fiu al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiind indisolubil legate de modul exemplar în care Partidul Comunist Român își exercită rolul său de forță politică conducătoare, de capacitate sa de a gândi prezentul și viitorul patriei, de a călăuzi în mod ferm procesul revoluționar al dezvoltării multilaterale a țării și perfecționării noii orinduirii.

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID, ACTIVUL DE PARTID, TOȚI COMUNIȘTII, SĂ-ȘI SPOREASCĂ ROLUL CONDUCĂTOR, AFIRMINDU-ȘI, ÎN TOATE ÎMPREJURĂRILE, CA PROMOTORI AI SPIRITULUI REVOLUȚIONAR, ACȚIONIND CU CEA MAI ÎNALTĂ RĂSPUNDERE PENTRU UNIREA OAMENILOR MUNCII ÎN ÎNDEPLINIREA EXEMPLARĂ A OBIECTIVELOR ȘI SARCINILOR CE LE REVIN DIN PROGRAMUL GENERAL DE DEZVOLTARE ECONOMIC-SOCIALĂ A ȚĂRII, PENTRU PROMOVAREA FERMĂ A NOULUI ÎN TOATE SECTOARELE DE ACTIVITATE, PENTRU PERFECȚIONAREA CONTINUA A METODELOR ȘI STILULUI DE MUNCĂ, PRIN INTEGRAREA ȘI ÎMPPLICAREA TOT MAI PROFUNDĂ ÎN MUNCA ȘI VIAȚA FIECĂRUI COLECTIV.

INDĂTORIREA CEA MAI ÎNALTĂ A FIECĂRUI COMUNIST, A FIECĂRUI OM AL MUNCII, A TUTUROR CETĂȚENILOR PATRIEI ESTE DE A CONTRIBUI ACTIV LA ÎNDEPLINIREA INTEGRALĂ A PROGRAMELOR DE DEZVOLTARE ECONOMIC-SOCIALĂ, LA DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA ECONOMIEI NAȚIONALE, A TUTUROR DOMENIILOR DE ACTIVITATE, CONDITIE ESENTIALĂ PENTRU CREȘTEREA BUNĂSTĂRII POPORULUI, PENTRU RIDICAREA PATRIEI PE NOI TREPTE DE PROGRES ȘI CIVILIZAȚIE.

PLENARA ADRESEAZĂ CONSILIILOR OAMENILOR MUNCII DIN INDUSTRIE, TRANSPORTURI, CONSTRUCȚII, CLASEI MUNCITOARE ȘI TUTUROR OAMENILOR MUNCII CHEMAREA DE A ACȚIONA CU ABNEGATIE ȘI ÎNALT SPIRIT REVOLUȚIONAR PENTRU ÎNFAPTUIREA ÎN CELE MAI BUNE CONDIȚII A PLANURILOR DE PRODUCȚIE, PENTRU A ASIGURA RIDICAREA

NIVELULUI TEHNIC ȘI CALITATIV AL PRODUSELOR, VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR MATERIALE, CREȘTEREA NECENTENITĂ A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII, REDUCEREA CONSUMURILOR DE MATERII PRIME, ENERGIE ȘI MATERIALE, RIDICAREA CONTINUA A CALITĂȚII PRODUSELOR, ASTFEL ÎNCIT, LA SFÎRSITUL CINCINĂLULUI VIITOR, MAREA MAJORITATE A PRODUSELOR INDUSTRIEI ROMÂNEȘII SĂ FIE REALIZATE LA CEL MAI ÎNALT NIVEL MONDIAL, IAR O PARTE DIN ELE SĂ DOBINDEASCĂ ÎNTIETATE ÎN LUME.

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN AGRICULTURĂ, ȚĂRĂNIMEA COOPERATISTĂ, PE LUCRĂTORII, MECANIZATORII ȘI SPECIALIȘTII DIN TOATE UNITĂȚILE AGRICOLE DE STAT ȘI COOPERATISTE, PE TOȚI OAMENII MUNCII DE LA SATE SĂ ACȚIONEAZE CU CEA MAI MARE HOTĂRÎRE PENTRU ÎNFAPTUIREA MOBILIZĂTOARELOR PROGRAME DE CREȘTERE A PRODUCTIILOR VEGETALE ȘI ANIMALE, PENTRU EXECUTAREA EXEMPLARĂ A FIECĂREI LUCRĂRI AGRICOLE, BUNA ÎNTREȚINERE A CULTURILOR ȘI STRÎNGEREA LA TAMP ȘI ÎN BUNE CONDIȚII A RECOLTEI, PENTRU DESFĂȘURAREA CU SUCCES A NOII REVOLUȚII AGRARE, CARE TREBUIE SĂ-ȘI GĂSEASCĂ EXPRESIE CONCRETĂ ÎN OBTINEREA UNOR PRODUCȚII SPORITE LA HECTAR, LA TOATE CULTURILE ȘI ÎN TOATE JUDEȚELE ȚĂRII, ÎN RIDICAREA LA UN NIVEL TOT MAI ÎNALT A AGRICULTURII ROMÂNEȘTI.

PLENARA ADRESEAZĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN DOMENIUL ȘTIINȚEI ȘI CERCETĂRII, COMUNIȘTII, TUTUROR OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ, CERCETĂTORILOR, ÎNTREGULUI FRONT ȘTIINȚIFIC CHEMAREA DE A ACȚIONA CU FERMITATE ȘI CONSECVENTĂ PENTRU DEZVOLTAREA ȘI INTENSIFICAREA CERCETĂRII ORIGINALE, PENTRU AFIRMAREA TOT MAI PUTERNICĂ A POTENȚIALULUI DE CREATIVITATE ROMÂNEASCĂ, PENTRU LEGAREA TOT MAI STRINSĂ DE PRODUCȚIE ȘI CREȘTEREA APORTULUI ȘTIINȚEI LA REALIZAREA OBIECTIVELOR VIITORULUI CINCINĂL, ALE FĂURIRII NOII ORINDUIRI SOCIALISTE PE PĂMÎNTUL SCUMPEI NOASTRE PATRII, ESTE O ÎNALTĂ ÎNDATORIRE DE ONOARE A TUTUROR OAMENILOR MUNCII CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA PE TĂRÎMUL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DE A FACE TOTUL PENTRU A ASIGURA REALIZAREA ȘI INTRODUCEREA ÎN PRODUCȚIE A NOI TIPURI DE MAȘINI, UTILAJE, APARATE ȘI INSTALAȚII DE ÎNALTĂ PRODUCTIVITATE, PENTRU A CONTRIBUI LA PRODUCEREA DE NOI MATERIALE CU PROPRIETĂȚI TEHNICO-FUNCȚIONALE ÎMBUNĂȚĂȚITE, PENTRU ELABORAREA DE TEHNOLOGII PERFECȚIONATE PENTRU REDUCEREA CONSUMURILOR DE MATERII PRIME ȘI ENERGIE, PENTRU VALORIFICAREA MATERIALELOR REFOLOSIBILE, PENTRU RIDICAREA CONTINUA A CALITĂȚII PRODUSELOR ROMÂNEȘTI !

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN DOMENIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, PE COMUNIȘTII DIN ȘCOLI, DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR, TOATE CADRELE DIDACTICE, ÎNVĂȚĂTORII, PROFESORII ȘI EDUCĂTORII SĂ ACȚIONEAZE CU ÎNALTĂ DĂRUIRE ȘI PASIUNE REVOLUȚIONARĂ

LA ÎMPLINIREA A DOUĂ DECENII DE LA CONGRESUL AL IX-LEA ȘI DE LA ALEGEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ÎNALTĂ FUNCȚIE DE SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI, SUPREMUL LEGĂMÎNT AL TUTUROR COMUNIȘTILOR, AL ÎNTREGULUI PARTID ȘI POPOR ESTE DE A ÎNTĂRI NECENTENITĂ ACEASTĂ UNITATE, DE A URMA NEABĂTUT PILDUTORUL EXEMPLU DE ÎNFLĂCĂRAT PATRIOT ȘI REVOLUȚIONAR AL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, ACȚIONIND CU TOATE FORȚELE ȘI CAPACITĂȚILE CREATOARE PENTRU ÎNFAPTUIREA EXEMPLARĂ A ÎNTREGII POLITICI INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU, ÎNSCRIIND, ÎN ANII CE VIN, NOI ȘI STRĂLUCITE IZBÎNZI ÎN CRONICA EROICEI EPOPEI A CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ȘI COMUNISTE ÎN ROMÂNIA.

SUB CONDUCEREA ÎNCERCATĂ A GLORIOSULUI NOSTRU PARTID COMUNIST, A SECRETARULUI SĂU GENERAL, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SĂ MUNCIM CU NETĂRMURIT DEVOTAMENT, CU ABNEGATIE PATRIOTICĂ, SĂ FACEM TOTUL PENTRU A ASIGURA PROGRESUL MULTILATERAL AL PATRIEI SOCIALISTE, PENTRU CA ROMÂNIA SOCIALISTĂ SĂ SE AFIRME TOT MAI PUTERNIC CA O ȚĂRĂ ÎNFLORITOARE, ÎNDEPENDENTĂ ȘI SUVERANĂ, LIBERĂ ȘI DEMNĂ ÎNTRE NAȚIUNILE LUMII !

PENTRU CA, PE BĂNCILE ȘCOLILOR DE TOATE GRADELE, SĂ SE FORMEZE, PENTRU MUNCĂ ȘI VIAȚĂ, UN TINERET SĂNĂTOS, HARNIC, ÎNSETAT DE CULTURĂ ȘI ȘTIINȚĂ, CADRE BINE PREGĂTITE — BUȚI SPECIALIȘTI, BUȚI REVOLUȚIONARI — PENTRU TOATE DOMENIILE VIETII ECONOMICO-SOCIALE DIN PATRIA NOASTRĂ.

PLENARA ADRESEAZĂ CHEMAREA ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR DE PARTID DIN DOMENIUL MUNCII POLITICO-EDUCATIVE, AL CULTURII ȘI ARTEI, TUTUROR COMUNIȘTILOR ȘI LUCRĂTORILOR DIN ACESTE SECTOARE DE ACTIVITATE, TUTUROR CREATORILOR DE VALORI CULTURALE SĂ ACȚIONEAZE NEÎNCETAT PENTRU ÎMBOGĂȚIREA CONTINUA A VALOROSULUI PATRIMONIULUI AL CULTURII NOASTRE SOCIALISTE, PENTRU DESFĂȘURAREA UNEI INTENSE MUNCII POLITICE ȘI EDUCATIVE CONSACRATE LĂRGIRII ORIZONTULUI CULTURAL AL OAMENILOR MUNCII, EDUCĂRII ȘI FORMĂRII LOR SĂNĂTOASE ÎN SPIRITUL CELOR MAI BUNE TRADIȚII PROGRESISTE ALE CULTURII ROMÂNEȘTI, AL DRAGOSTEI NETĂRMURITE FAȚA DE PARTID, ȚARĂ ȘI POPOR, AL HOTĂRÎRII DE A FACE TOTUL PENTRU ÎNFLORIREA MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ A PATRIEI SOCIALISTE, PENTRU RIDICAREA EI PE CULMI TOT MAI ÎNALTE DE CIVILIZAȚIE ȘI PROGRES.

PLENARA ADRESEAZĂ ORGANIZAȚIEI REVOLUȚIONARE A TINERETULUI, TUTUROR TINERILOR PATRIEI CHEMAREA DE A MUNCII ȘI ÎNVĂȚĂRI ÎN SPIRIT REVOLUȚIONAR, AȘA CUM CERE SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, PRIETEN APROPIAT ȘI ÎNDRUMĂTOR DRAG AL TINERETULUI. TINERI ! MUNCIȚI ȘI ÎNVĂȚAȚI, ÎNVĂȚAȚI ȘI MUNCIȚI, AFIRMAȚI-VĂ CA NEOBOSIȚI ȘI PASIONAȚI PROMOTORI AI NOULUI, CERCETAȚI CU DĂRUIRE TAINELOR NATURII, DOVEDIȚI-VĂ DEMNI CONTINUĂTORI AI ÎNAINȚĂȘILOR, AI LUMINOASELOR ÎNFAPTUIRI ALE PREZENTULUI, ACȚIONAȚI CU ENERGIE, COMPETENȚĂ ȘI ELAN REVOLUȚIONAR PENTRU A ÎMBOGĂȚI AVUTIA NAȚIONALĂ CU NOI VALORI MATERIALE ȘI SPIRITUALE, PENTRU A VĂ ADUCE ÎNTREAGA VOASTRĂ CONTRIBUȚIE LA PROGRESUL NEÎNCETAT AL PATRIEI !

PLENARA CHEAMĂ COMITETELE DE FEMEI, TOATE FEMEILE ȚĂRII SĂ ADUCĂ O CONTRIBUȚIE TOT MAI MARE LA ÎNFAPTUIREA EXEMPLARĂ A OBIECTIVELOR DE RIDICARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A PATRIEI SOCIALISTE. FEMEI ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE ! MUNCIȚI CU ABNEGATIE, CU PASIUNE ȘI SPIRIT DE ÎNIIȚIATIVĂ, VALORIFICIND PLENAR MINUNATELE VOASTRE CALITĂȚI, SPIRITUL GOSPODĂRESC CE VĂ CARACTERIZEAZĂ, ÎN MUNCA ȘI LUPTA PENTRU DEZVOLTAREA PRODUCȚIEI ȘI A AVUȚIEI NAȚIONALE, PENTRU ÎNFLORIREA TUTUROR LOCALITĂȚILOR PATRIEI, ANGAJINDU-VĂ ACTIV ÎN DEZBATEREA ȘI SOLUȚIONAREA CELOR MAI IMPORTANTE PROBLEME ALE VIETII NOASTRE ECONOMIC-SOCIALE ! SITUAȚI-VĂ, PERMANENT, PRIN FAȚELE VOASTRE DE MUNCĂ, LA ÎNĂLȚIMEA MARILOR RĂSPUNDERI PE CARE LE AVEȚI ÎN SOCIETATEA NOASTRĂ, A ÎNCREDERII ȘI PREȚUIRII PE CARE VI LE ACORDĂ ÎNTREGUL NOSTRU POPOR !

ȚARA ÎȘI OMAGIAZĂ CTITORUL NOII SALE ISTORII

În săptămîna care a trecut de la Plenara Comitetului Central și a activului de partid, consacrată aniversării a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, din partea tuturor organizațiilor județene de partid, a unor organizații de masă și obștești, ministere și instituții centrale au fost adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu mesaje-angajament în care au fost exprimate via adevăratele ideile cuprinse în magistrala cuvîntare rostită cu acest prilej de secretarul general al partidului, înalta prețuire și recunoștința a întregului popor, urarea fierbinte ca, sub conducerea îndrăzneță și clarvăzătoare a celui mai iubit fiu al patriei, țara noastră să urce pe culmile cele mai înalte de progres și civilizație. Aceste mesaje-angajament sînt în evidență cu pregnanță unitatea întregului popor în jurul Partidului Comunist, a secretarului său general, dorința întregii noastre națiuni de a-și împlini, prin fapte de muncă, prin înalt spirit revoluționar — obiectivele stabilite de istoricul Congres de acum două decenii, ca și de celelalte congrese ale partidului.

În mesajul-angajament al Frontului Democrației și Unității Socialiste, adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, se spune: „Patriot înflăcărat și revoluționar de talie internațională, gînditor profund și om de acțiune cu o viziune de largă perspectivă asupra istoriei, dumneavoastră ați promovată o concepție nouă, superioară, modernă și eficientă, liberă de orice dogme și adinc ancorată în realitatea românească privind strategia, căile și metodele de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul românesc. În lumina acestei concepții și în strictă concordanță cu voința suverană a maselor populare, partidul a găsit în fiecare etapă obiectivele și metodele de acțiune cele mai adecvate nevoilor și posibilităților țării, intereselor și aspirațiilor clasei muncitoare, țărînimii și intelectualității, întrunind în jurul lor consensul deplin, voința unanimă și unitatea de simțire și de faptă ale poporului.“ Evidențiind, în continuare, rolul decisiv al gîndirii și acțiunii tovarășului Nicolae Ceaușescu în direcția creării unui sistem politic nou și original, avînd la bază autoconducerea muncitorească, promovînd o largă și permanentă consultare și conlucrare a conducerii de partid și de stat cu producătorii valorilor materiale și spirituale, arătînd că secretarului general al partidului îi revine meritul istoric de a fi gîndit și elaborat cadrul politico-organizatoric al democrației noastre muncitorești revoluționare, cadru în care și-a aflat cristalizarea imaginea plină de dinamism a **Epocii Ceaușescu**, mesajul-angajament subliniază, în continuare, că pentru întreaga țară, pentru națiunea noastră, prezența în fruntea partidului și a patriei a unei personalități politice de proeminență tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezintă o extraordinară șansă, corespunzînd întru totul vrierii și idealurilor de viață ale tuturor fiilor României. „În numele tuturor forțelor sociale și politice ale țării — se spune în încheierea mesajului-angajament — vă asigurăm, mult iubite și stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, că vom face totul în vederea transpunerii în viață a hotărîrilor de importanță istorică ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, pentru îndeplinirea marilor programe de dezvoltare economico-socială a României în cel de-al VII-lea cincinal și în perspectivă pînă în anul 2000“.

Astfel de mesaje-angajament au mai adresat — alături de organizațiile județene de partid — și Uniunea

Generală a Sindicatelor, Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști și Organizația Pionierilor, Consiliul Național al Femeilor, Consiliul Național al Oamenilor Muncii din Industrie, Construcții, Transporturi, Circulația Mărfurilor și Finanțe, Consiliul Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Ministerul Educației și Învățămîntului și Academia R.S.R., Ministerul Apărării



rîi Naționale, Ministerul de Interne și Statul Major al Gărzilor Patriotice, Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare.

Pe lângă aceste mesaje-angajament, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost adresate zeci de mii de mesaje, telegrame și scrisori din partea unor instituții de stat și ministere, organizații de partid, organizații de masă și obștești, unități economice, din partea oamenilor muncii, prin care se dau glas unor înflăcărâte

angajamente privind sporirea necontenită a eforturilor întregului popor pentru prosperitatea necontenită a țării, pentru transpunerea în viață a tuturor ideilor cuprinse în Cuvîntarea secretarului general al partidului la Plenara Comitetului Central și a activului de partid.

„Alăturîndu-ne cu toată inima gîndurilor și faptelor de cinstire ale întregii națiuni și dînd glas recunoștinței noastre nemărginite față de marea operă pe care o desăvirșiți pentru înflorirea fără precedent a României socialiste, pentru traducerea în practică a istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului, care a deschis noi și luminoase perspective înaintării impetuoase a scumpei noastre patrii pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație — se spune în mesajul adresat de Biroul Marii Adunări Naționale — vă asigurăm, cu adinc respect, mult stimat tovarășe secretar general, că vom milita cu deosebită fermitate, în spirit revoluționar, pentru îndeplinirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a legilor țării, că vom urma, cu profund devotament, strălucitul dumneavoastră exemplu de muncă și viață și vom acționa fără preget pentru îndeplinirea cu cea mai mare răspundere a sarcinilor ce ne revin“.

Din toate mesajele, telegramele și scrisorile adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, prilejuate de împlinirea a două decenii de la inaugurarea celei mai fertile epoci din întreaga istorie multimilenară a patriei — **Epoca Nicolae Ceaușescu** — oamenii muncii din toate colțurile țării, de toate profesiunile și naționalitățile, dau glas sentimentelor de cea mai înaltă cinstire pentru conducătorul partidului și statului, angajamentelor de a urma, neabătut, marelui exemplu de muncă și neobosită activitate revoluționară al secretarului general al partidului. Se desprind, totodată, via recunoștință pentru prodigioasa activitate a președintelui țării, pentru contribuția sa determinantă la împlinirea socialiste fără seamăn atinse în ultimii 20 de ani.

Oamenii muncii de pe întregul cuprins al țării își exprimă profunda satisfacție pentru grandioasele realizări ale **Epocii Ceaușescu**, adevărata măsură a unui timp eroic, de afirmare puternică și pleneră a spiritului revoluționar, precum și angajarea fermă, unanimă, de a realiza integral planul pe acest an și pe întregul cincinal, de a îndeplini întocmai hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, de a urma neabătut îndemnul cuprins în Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a Comitetului Central și a activului de partid.

Expresie edificatoare a dragostei și înaltei aprecieri cu care este înconjurat cel mai iubit fiu al țării, a înaltei conștiințe patriotice și revoluționare a întregului nostru popor, a dorinței fiilor națiunii noastre de a merge în continuare pe drumul luminos deschis de Congresul al IX-lea al partidului, de ideile, indicațiile și îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu, mesajele-angajament, celelalte mesaje, telegrame și scrisori adresate secretarului general al partidului oferă o imagine vie a unei țări care, stimulîndu-și și admirîndu-și încercatul și luminatul conducător, dorește să muncească și să lupte pe mai departe pentru împlinirea ideilor sale, pentru izbînda socialismului și comunismului, pentru o viață mereu mai bună și mai fericită, văzînd în Partidul Comunist și în secretarul său general chezașia unor noi și noi victorii, care să facă din România o țară care înaintează neabătut „cître comunism în zbor“.

DAN MUCENIC ■

Poporul român a individualizat de-a lungul istoriei sale, zburcîmățat adeseori, bărbați de seamă, inimi viteze, cugete vizionare, în care, ca în piscul cel mai de sus unde se însușmează freamătul codrilor seculari, s-au adunat și cristalizat (în mîntea și sufletul lor) toate aspirațiile unui neam, pe care le-a murmurat, alături le-a strigat, iar atunci cînd amarul a dat peste margini le-a cucerit cu arma în mînă. Momentele mari, de răsplată în viața acestui brav popor au născut bărbați mari. Acești bărbați au fost aduși în fruntea nației tocmai fiindcă în ei se întruneau toate virtuțile neamului, ei fiind depozitari ai simțămîntelor și visurilor celor mai îndrăznețe. Burebista, Decebal, Basarab I, Mircea, Ștefan, Mihai, Tudor, Bălcescu sau Cuza, s-au numit doar cîteva din inimile viteze ale românilor, dintre conducătorii vizionari și luminoși ai poporului nostru, luminesc drumul devenirii noastre istorice asemenea marilor constelații la lumina cărora poți citi în cartea astralelor. Ei, acești neînfricați bărbați, și alții asemenea lor sînt adevărați pulsari pe firmamentul etern al neamului românesc. Ei stau răsădiți asemenea unor falnici stejari nemuritori în pămîntul hrănit cu sînge al țării, în inima neamului, pentru a ne arăta nouă, spre permanenta noastră cunoaștere, drumul eroic al istoriei parcurse și culmile către care, în viitor, trebuie să ne îndreptăm.

De douăzeci de ani, de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, alt moment de referință în istoria acestui neam, în fruntea partidului și statului nostru se află

prin supremă și unanimă voință națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul ales, urmaș al marilor eroi, cel dintîi președinte al Republicii române, fiu iubit și credincios neamului său, în inima și cugetul căruia poporul a găsit coexistînd toate virtuțile sale. O forță nebănuită, latentă parcă pînă atunci, la Congresul al IX-lea al partidului, a izvorit de pe întreg spațiul românesc și și-a găsit albia în noile deschideri ale devenirii noastre.

Poporul se regăsea pe sine în tot ce urma să îndeplinească. Pe întreg cuprinsul țării, în chip armonios și durabil, au început să se dezvolte toate ramurile industriei, România avînd astăzi o industrie dezvoltată, bine dotată din punct de vedere tehnic, în spațiul căreia se manifestă o inteligență tehnică fără precedent.

Agricultura românească a fost dotată cu o gamă completă de mașini, cu îngrășăminte chimice, cu specialiști, obținînd producții de cereale și plante tehnice cum nu s-au obținut niciodată în istoria zburcîmățată a pămîntului românesc.

S-au dezvoltat, în egală măsură, satele și orașele patriei, forțele de producție au fost amplasate în mod echitabil în toate județele țării, spațiul românesc, tulburătorul spațiu mioritic e întretăiat azi de noi

căi de comunicație, de drumuri trainice, dintre care unele, Transfăgărășanul de pildă, construite cu eroism de epopee. În această fertilă epocă, pe care istoria a denumit-o **Epoca Ceaușescu**, românii au transformat în realitate multe dintre visele lor seculare, printre care și Canalul Dunăre — Marea Neagră, a doua ieșire la mare a românilor. Poduri cum n-au existat altădată — Giurgiu — Vadul Oii și Borcea — Cernavodă, leagă malurile celui mai

conturează chipul unei epoci, dimensionează și scot pregnant în lumină gîndirea economică, politică și filozofică a partidului nostru, în fruntea căruia, în toți acești ani glorioși, s-a aflat tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul care a știut să așeze la baza întregii economii nu numai efortul fizic colectiv al întregului popor, ci și o puternică revoluție științifică, devenită o grandioasă competiție națională și internațională și o forță de producție de aceeași

etică și echitate au fost așezate la baza conviețuirii noastre, norme de viață și de muncă ale unui om nou ce se manifestă într-un cadru nou de civilizație.

În interior, gîndirea creatoare, vizionară, a secretarului general al partidului, președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a asigurat patriei o dezvoltare economică și social-culturală fără precedent, iar dincolo de granițele patriei, președintele României s-a impus, prin magistrala sa capacitate diplomatică, prin eforturile sale unanim recunoscute în apărarea păcii, a realizării unui echilibru între forțe, a conviețuirii în armonie a indivizilor și popoarelor, ca una dintre cele mai de frunte personalități, eforturile sale fiind recunoscute de popoarele lumii și nu o dată răsplătite cu alese și înalte distincții.

Toate aceste mărețe idei eminate de gîndirea filozofică revoluționară, profund originală a acestui mare bărbat al românilor, apărut în istoria noastră națională pentru a duce mai departe idealurile și năzuințele noastre, idealurile și năzuințele de pace ale lumii, teaurizate în numeroase tomuri, toate aceste mărețe idei, această gîndire originală devine o politică specific românească, o aleasă știință a conducerii unei noi societăți, a societății socialiste românești, în măsură să îmbogățească și să redimensioneze știința conducerii societății în general.

NICOLAE GRIGORE ■

O inimă nemuritoare

mare fluvii al Europei, altele leagă malurile celor mai mari riuri interioare. Metroul bucureștean, superbă cale de comunicație, își ramifică de pe acum brațele spre multe puncte din subteranele Capitalei, iar noul Centru civic al Capitalei devine cu fiecare zi o realitate grandioasă. Noile hidrocentrale de pe pinza apelor românești, noile centrale atomo-electrice împing România spre o tot mai sigură, mai reală independență energetică, iar întreaga economie românească se bazează pe un sistem economico-financiar realist, pe o autoconducere muncitorească profund democratică, în care oamenii muncii, fauritori de bunuri materiale și spirituale sînt deopotrivă proprietari, producători și beneficiari.

Toate aceste realități, esențiale în perspectiva istoriei,

mărimă. Atașat mereu noului, ideilor îndrăznețe și cutezătoare, secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că aici, în sfera revoluției tehnico-științifice, este cîmpul de afirmare mai ales al tinerei generații și nu o dată a chemat tineretul să se confrunte cu piscurile cele mai îndrăznețe ale științei și, asemenea unor noi Prometei, să smulgă necunoscutului forțele încă ascunse și să le pună să lucreze în folosul oamenilor, al poporului nostru.

În **Epoca Ceaușescu**, legalitatea, mereu adusă la o deplină concordanță cu realitatea, a putut asigura și asigura cadrul constituțional propice dezvoltării întregii societăți, afirmării fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, afirmării pleneră a personalității umane. O nouă

Bolintin,

Resursele combustiei subterane

Brigada 4 din cadrul Schelei de producție petrolieră Videle are câteva particularități notabile: administrează cel mai mare număr de sonde din întreaga schelă (160 active, dintr-un total de 270); are în grijă două parcuri de colectare-separare, un altul aflându-se în construcție; constituie locul unde s-a implementat o tehnologie modernă de exploatare a zăcămintului (e vorba de combustia subterană, asupra căreia vom reveni); este formată din 150 de oameni a căror medie de vîrstă este în jur de 25 de ani, adică foarte mică în raport cu tradiția meseriei de petrolist și cu marca răspundere a activității tinerilor de aici; în sfîrșit, zăcămintul exploatat aici este unul dintre cele mai impure.

Impuritatea zăcămintului este de fapt problema întregii schele Videle, prin conductele căreia se vehiculează zilnic zeci de mii metri cubi de fluid. Din acest adevărat „Olt care curge zilnic prin țevile întregii schele, doar câteva procente constituie țiteiul pe care îl produce această unitate a trustului din Bolintin. Se înțelege că eforturile oamenilor de aici sînt orientate în primul rînd spre salvarea la maximum din cit se poate salva a conținutului în țitei. O rază de speranță vine de la o sondă nouă, cam excentrică față de nucleul ariei de secțiune a brigăzii, care a dat de un zăcămint mult mai pur și care, dacă cercetările o vor confirma, va deveni pilonul unei noi zone de foraj, intensiv și extensiv, deopotrivă.

Tot mari speranțe se pun și în generalizarea procedurii de combustie subterană care, pe scurt, constă într-o ardere mocnită și întreținută în subteran pentru dilatarea țiteiului viscos și aducerea sa la gura sondei, în felul acesta creîndu-se o energie proprie de erupție naturală controlabilă. În brigada 4, sînt 7 astfel de sonde de combustie, sub incidența cărora se află 40 de sonde de producție, care au înregistrat astfel un spor zilnic total de 30 tone de țitei.

Pe întreg trustul, în cei aproape doi ani de cînd se folosește combustia subterană, s-au obținut suplimentar peste 100 000 de tone de țitei, prin sonde ce altfel erau compromise și din zăcăminte care erau destinate abandonării. În plus, de reținut faptul că în zona Bălăria-Videle combustia subterană se aplică la adîncimi de peste 600-700 de metri, ceea ce reprezintă o performanță mondială în domeniu. „Marea noastră mîndrie, menționează ing. Nicolae Tache, este că toate instalațiile necesare aplicării acestui procedeu sînt de proveniență românească. Este o nouă dovadă a forței industriei noastre de a realiza utilaje și tehnologii de anvergură mondială, prin care România acestor ani se înscrie la loc de frunte în domeniul petrolier. De fapt, o trăsătură importantă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat-o întregii activități din acest domeniu este tocmai strînsa interdependență dintre nevoile energetice ale țării noastre, pe de o parte, și dezvoltarea ramurilor adiacente, care concurează la asigurarea acestor nevoi (construcția de mașini, chimia ș.a.), pe de altă parte. Avîntul luat de industria petrolieră în anii Epocii Ceaușescu se bazează tocmai pe această strînsă legătură între forajul și extracția de petrol și succesele științifice și tehnologice obținute în ramuri care acum sprijină efectiv dezvoltarea industriei petroliere“.

Tinerii din brigada subinginerului Florentin Zainea produc petrol, dar într-o manieră care a mai conservat foarte puțin din imaginea noastră tradițională despre puțurile cu țitei. Intructiva simbolic, subingenera Manda Cernat, de fel din Păcurefi, jud. Prahova — un sătuc cu vreo sută de fami-

lii în care se zice că a fost pentru prima dată descoperit țiteiul în țara noastră — lucrează acum, la numai un an de la absolvire, cu „sonde aprinse“, combustie subterană, compresoare, injecții de aer și alte „concepte“ la care bătrînii ei nici nu se putuseră gîndi, dar și fără de care producția de țitei ar fi azi aproape imposibilă în anumite zone.

Întîlnirea de la Poieni

La începutul aceluși august 1943, cînd șapte formațiuni de aparate Liberator își luaseră zborul de la Bengazi, din nordul Africii, de pe nisipurile roșii și bîntuite de o imprevizibilă furtună ale Cirenaicei, Vasile Tudorache abia se născuse. Dinspre Ploiești se ridica un val de lumină de parcă răsăriseră o mie de soări. Asupra regiunii petrolifere în cuprinsul căreia se afla, precum s-a zis, cea mai mare concentrare de arme de foc din Europa, un an mai tîrziu s-au abătut alte câteva zeci de atacuri aeriene iar Vasile Tudorache bineînțeles că nu-și amintește nimic sau mai bine zis își amintește de acele luni ale anului 1944 cu amintirile mamei sale, Floarea, care atunci cînd auzea sirenele dînd alarma îl lua repede în brațe și fugea cu el în pădurea de pe dealul Pleașa, de lîngă Moreni. Taică-său, Ion, era mecanic la Astra Română unde fusese mobilizat pe loc. Era un meșter pe cînte și dacă nu și-ar fi iubit meseria e limpede că nu și-ar fi îndemnat băiatul să intre la școala profesională și să se facă petrolist. E drept, Vasile Tudorache avea să fie petrolist cu vreo sută de kilometri la miazăzi de Moreni, tocmai la Cartojani, unde tot la începutul unei luni august, în 1962, a intrat ca sondor 2. Schela de la Cartojani abia fusese înființată și oamenii ei de nădejde nu puteau fi la început alții, se înțelege, decît aceia care uceniciseră ori lucraseră ca meșteri renumiți în regiunile petrolifere ale Dimboviței și Prahovei. Asta s-a știut din capul locului, zice Vasile Tudorache, și de aceea el nici nu s-a zbatut să plece înapoi la Moreni, nici măcar după ce absolvise școala de sondori șefi de la Boldesti ori școala de maștrii de la Tîrgoviște. Dar casa și-a făcut-o, e adevărat, tot la Moreni, unde nevastă-sa Elena a crescut mai mult singură cinci copii, pentru că el n-a putut să vină să-i vadă decît o dată la trei săptămîni iar vreme de doi ani, între '73 și '75, nici măcar la trei săptămîni. Atunci a fost în Algeria. Unde anume?, îl întreb. La Oran, zice, dar îmi explică mai departe că și pe acolo făcea naveta, venea la Oran tot la trei săptămîni iar după câteva zile se întorcea cu avionul înapoi la 1000 de kilometri în inima Saharei, într-un loc numit El-Borma, unde adia mereu un val de aer fierbinte care făcea să-i dogorească obraji. Era singurul român printre algerienii din acel loc și crede că și-a făcut bine datorită de specialist în asistență tehnică deși fierbea mercurul în termometru. La amiază erau 65 de grade Celsius. Însă acesta n-a fost un motiv nici să nu învețe limba franceză, cum zice el, mai bine decît ar fi învățat-o din dicționar. La fel ca prietenul lui, Radu Mihăilă, care la rîndu-i a fost plecat și el vreo doi ani și jumătate printre străini. Vasile Tudorache a descoperit însă la întoarcere că e destul de dificil să-și ajute copiii să-și facă lecțiile la franceză, mai ales exercițiile de gramatică. Radu Mihăilă este de printr-un sat de aproape, Vătași. Pînă să apară sondele, zice el, lumea s-a ocupat în satul lui și prin alte zeci de sate din jur tot cu lucrul pămîntului. Aici, în mijlocul unei mări de pămînt, toate orașele par depărtate. Pînă la Pitești și pînă la Roșiori de Vede sînt vreo 60 de kilometri, tot cam atîția ciți sînt, înspre răsărit, pînă la București. Pînă la Videle, drept înspre sud, ar fi doar 35 de kilometri, ca și pînă la Găești, drept înspre nord, însă orașele acestea s-au dezvoltat și ele, cum se știe, mai ales în vremea din urmă. De aceea oamenii nu prea se îndemneau să plece din satele lor. Iar după ce-a fost descoperit petrol

în această parte a țării, chiar n-ar mai fi avut motiv să plece. Radu Mihăilă este unul dintre petroliștii care au învățat meseria, cum se zice, la locul de muncă. Mai întîi a lucrat la Schela Cartojani iar de doi ani încoace în Schela Poieni, al cărei sediu se află chiar în comuna de care aparține și satul lui. Altădată, țărani din Vătași urcau spre munte cu griu și porumb și printre altele cumpărau de-acolo gaz și păcură. Muntenii de prin zonele petrolifere ale Prahovei și Dimboviței coborau și ei prin satele de cîmpie. Cum s-ar spune, Radu Mihăilă și Vasile Tudorache ar fi putut să treacă unul pe lîngă altul, fiecare în căruța lui, dar iată că petrolul i-a făcut să se întîlnească și să muncească împreună. Înființarea în urmă cu doi ani și jumătate a Schelei Poieni a coincis cu trecerea la un nou sistem de organizare a muncii petroliștilor, mai eficient, mai productiv. Potrivit orientărilor și indicațiilor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, schelele au fost organizate în brigăzi de producție, eliminîndu-se verigile intermediare ale secțiilor și atelierelor. Și ca adjunct de șef de brigadă, Vasile Tudorache șpune că fiecărei brigăzi îi revine acum un teritoriu mai mic iar răspunderea e cit se poate de bine precizată, fiecărei formații de lucru cerîndu-i-se să se îngrijească de un număr anumit de sonde. Astfel, brigada poate funcționa pe principiul autogestunii economice, fiind titulară de plan și primind retribuția în funcție de producția obținută. O consecință a adoptării și aplicării noului sistem de organizare a fost, spune la rîndu-i Radu Mihăilă, creșterea simțitoare a disciplinei în rîndurile celor 1800 de oameni ai Schelei Poieni. Cu vechiul sistem de lucru exista posibilitatea ca o abatere să rămînă neștiută de nimeni și nesancționată. Și chiar dacă ar fi fost sancționată, hotărîrea ar fi aparținut conducerii atelierului, secției sau schelei, pe cînd în noile împrejurări ea poate lua forma, mai greu de îndurat, a opiniei colective, a unei dezaprobări generale față de orice act de indisciplină, fiindcă brigăzile lucrează în acord global și ciștigurile tuturor depind direct de cantitatea de țitei extrasă. Iar această voință colectivă în care se regăsește gîndul tuturor comuniștilor, al uteciștilor, al membrilor Organizației Democrației și Unității Socialiste de la Schela Poieni de a da țării cit mai mult țitei, este ea însăși dovada conștiinței muncitorești — caracteristice infloritoarei Epocii Ceaușescu — a unor oameni care pînă în urmă cu nu prea mult timp se ocupau numai și numai cu lucrul pămîntului.

Măria-sa metrul forat

Forajul este pentru industria petrolieră cum este coborîrea în întrecerile de schi, adică o regină a probelor — și asta din cel puțin două motive: în primul rînd, fără foraj, prospecțiunile geologice ar fi un nonsens, iar exploatarea și producția n-ar fi posibile. În al doilea rînd, în activitatea de foraj, 90 la sută depinde de factorul om, de tenacitatea, voința și dirigența celor care pe ploaie sau pe zăpadă, pe secetă sau pe geruri cumplite, singuri în cîmp, numai cu propriile lor gînduri și ambiții, reușesc să împingă metru cu metru prăjinile, burlanele și celelalte ustensile spre străfundurile pămîntului, să ajungă la zăcămintul binecuvîntat, să spună celor de la extracție, gata, l-am găsit, pentru ca apoi să se imbarce în baraca pe roți, să meargă la o nouă „locație“ prescrisă de geologi și să ia totul de la capăt, mereu aplecați spre gaura de pămînt din care țărăși așteaptă să răzbată mirosul de țitei. Este o muncă infernală și chiar invizibilă — singura imagine palpabilă și „dinamică“ a activității celor de la foraj fiind, de regulă, stiva descrescătoare de țevi care tot dispar în pămînt prin aceleași mișcări sistematice, repetate zilnic de sute și chiar mii de ori, care pentru toată lumea sînt doar niște „etape“, important fiind,

Trei reporteri
în documentare
la izvoarele petrolului,
adică în linia întîi

marea cursă pe verticală



Nicolae Tache

Alexandru Herescu

Florin Petrescu

Florentin Zainca

Vasile Tudorache

Itadu Mihăilă

desigur, să se ajungă la zăcămint.

Forajul din cadrul Trustului de foraj și extracție Bolintin se află, în sensul propriu al cuvintului, pe mâini bune — ale celor peste 3.200 de oameni care lucrează în schelele de foraj și care sapă lunar peste 70 km „de sonde”, la adâncimi între 500 și 5.000 de metri, fiind singurii în ultimii ani, între toți din țară care forează după petrol, care-și fac planul”. Această performanță, de a foraj în cadentă cu cifrele de plan, a fost și este o ambiție personală a actualului director adjunct cu problemele de foraj al trustului, **ing. Nicolae Tache**, ambiție pe care acesta a urmat-o și a împlinit-o în toate lucrurile pe unde a lucrat până acum. Este o ambiție care pornește, de fapt, dintr-o pasiune nestinsă pentru viața de sondor pe care Nicolae Tache a trăit-o și o trăiește în cel mai practic mod cu putință: a fost sondor la gura puțului, a fost podar pe tură, a fost sondor șef (responsabil cu întreaga operație de foraj la o sondă), are atestat de ridicat și coborât turlle rabatabile, a fost oprit, imediat după absolvirea facultății, în 1962, asistent la catedră — postură cu care nu s-a împăcat, luând drumul sondelor de la Moreni, apoi a fost promovât la minister, unde, de asemenea, n-a stat decât vreo șase luni, pentru a reveni „la gura sondei”, cum se spune, și, în plus, este și acum unul din membrii de elită ai grupului de intervenție organizat de minister pentru cazurile de erupție necontrolată. În dulapul biroului său de director se află, la îndemână precum o umbrelă, întregul echipament de „salamandră” sau de „diavol roșu”, cum li se mai spune celor care se încumetă să potolească flacăra și vucitul torentului de țitei al erupțiilor devastatoare. Are, la acest capitol al erupțiilor, un palmares impresionant, despre care, însă, nu-i place să vorbească, acceptând acest autentic eroism ca pe ceva firesc. „Sunt printre cei care acceptă riscul — și astfel de evenimente — fac parte din meseria noastră; sunt nedorite, neplăcute, dar se mai petrec, totuși. Și atunci trebuie să intervenim. Pentru asta îți trebuie curaj, îndemnare și priză la oameni. O erupție te

aduce într-o situație limită în care trebuie să faci proba priceperii și a caracterului, iar dintre toți sondorii, cei de la foraj sint astfel de oameni — pricepuți și de caracter, oameni obișnuiți cu greul, mai închiși, mai dirji dar care știu întotdeauna ce au de făcut”.

Dar dacă erupția constituie excepția, regula în activitatea de foraj o reprezintă precuiparea pentru metru-linar-forat, pentru atingerea cât mai rapidă a zăcămintului. Indicatorul suprem este viteza de foraj și, respectiv, dualul său, timpul neproductiv. Asta înseamnă că lupta se duce pentru ore și minute de întârziere a sapei, nimănui nefiindu-i indiferentă o oprire cauzată de lipsa buranelor (de care e criză mai ales în ultimele două luni) sau a cimentului termic de la Medgidia sau a prăjiniilor fabricate la Roman și la Uzinele „Republica”. Ceea ce depinde de oamenii trustului, se face — lucru dovedit chiar în condițiile aprigei ierni trecute, care, dacă a fost „inumană” cu unii oameni, apoi sondorii de la foraj au fost primii dintre aceștia, traversarea acelei perioade fiind pentru fiecare dintre ei un fel de ascensiune spre Everest la care s-au încumetat în numele dorinței de bine pentru întreaga țară, pentru toți cei care așteptau țiteiul de aici ca pe o licoare salvatoare.

Este, acest anonim, o altă fațetă a superiorității de conștiință cu care oamenii din foraj au răspuns chemărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiecare metru forat și fiecare tonă de țitei extras constituind o măsură foarte exactă, prin autenticul eroism pe care l-au presupus, a patriotismului propriu oamenilor formați și crescuți în Epoca Ceaușescu.

Premianții de la Bălăria

Locul I pe țară în activitatea de foraj țitei din anul trecut a fost obținut de oamenii care forează într-o zonă cu nume pitoresc: **Schela de foraj Bălăria**.

lăria, din cadrul Trustului de foraj și extracție Bolintin. După ce în 1983 — anul înființării schelei — ocupaseră locul trei pe țară, în 1984, oamenii de la Bălăria, deși cu un plan de foraj mai mare cu 37 la sută, au reușit să urce în frunte și au șanse mari să rămână acolo și la sfârșitul acestui an, daie fiind rezultatele pe primul semestru, adică: din metrii liniari pe care ii au de forat în tot anul '85 (repartizați în 304 sonde), față de planul pe primele șase luni fuseseră realizați 107 la sută; față de o viteză planificată de 1.807 metri pe lună, la Bălăria se realizează cu 40 metri mai mult, înregistrându-se astfel cea mai mare viteză de foraj pe instalație din țară; coeficientul de utilizare a instalațiilor este, de asemenea, superior celui planificat, aici funcționind de regulă 15 instalații din 16 (una fiind mereu de rocadă); față de 129 de sonde planificate, la Bălăria s-au predat pe primul semestru 150 de sonde. „Toate aceste succese se datorează calității de excepție a oamenilor, afirmă directorul schelei, **ing. geolog Alexandru Herescu**. Sint oameni formați pentru această meserie, oameni căliți în munca pe alte schele, buni organizatori ai lucrurilor de muncă și ai schimburilor, oameni pe care nu trebuie să-i împingi de la spate, care știu foarte bine ce și cum au de făcut. Democrația muncitorească se realizează în fiecare campus, la fiecare instalație, pentru că nimeni nu mai trebuie să-i mai învețe sau să le arate ce au de făcut, de modul în care-și organizează singuri treaba depinzind propriile venituri și condiții de muncă și viață. Sint cca 800 de oameni repartizați în 16 brigăzi — un număr, totuși, mic de muncitori față de planul de producție, de unde și productivitatea mare a muncii noastre. Fiecare această brigadă constituie un nucleu în care se dezbate toate problemele colectivului respectiv, inițiativele luate de comunisti, de membri ai O.D.U.S., vizind condițiile de viață, condițiile de muncă, scurtarea ciclului tehnologic al forării sondelor. Este vorba de o conștiință muncitorească în cel mai autentic sens al cuvintului”. Reperele acestei reale implicări în viața colectivului sint date în primul rind de rezultatele amintite ale întregii schele de foraj. Oameni ca **Fich Ion, Matei Gheorghe, Luca Tudor, Mihai Constantin, Oancă Romeo, Rădulescu Ion** sint veritabile monumente de abnegație și devotament față de meserie, față de mersul întregii activități, oameni a căror conștiințozitate este împinsă pînă la scrupul, neinteresindu-i altceva decât focul continuu al impingerii țevilor în pămînt. Este o mișcare continuă — pe verticală, 300 metri pe zi, într-un ciclu ce se reduce uneori de la 5 zile la o zi și jumătate, după care instalația se mută. „cu arme și bagaje”, într-o altă locație. În zeci sau sute de metri distanță pentru a relua totul de la „iarbă”, cum spun oamenii forajului. Cele trei schimburi ale unei zile se suprapun între ele, nimeni nu se uită la ceas să vadă cînd începe și cînd termină programul, tot ceea ce contează este metru forat, ca o izbîndă infimitezimală din care se compun marile lor victorii asupra necunoscutului, asupra adîncurilor pămîntului, din ce în ce mai răscolite în această parte a țării. Resortul concret care a declansat și menține intactă această impresionantă energie umană îl constituie atenția personală pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o manifestă față de petroliști, față de cei care trudesc pentru prima treaptă a dezvoltării țării — energia. Noul statut social și uman al sondorilor reprezintă una din mutațiile esențiale pe care Epoca

Nicolae Ceaușescu le-a operat în viața și conștiința celor legați de un domeniu în care avem o bogată tradiție — domeniul petrolier, mutație vizibilă nu numai în felul de a munci al fiecăruia, ci și în felul de a trăi al fiecăruia.

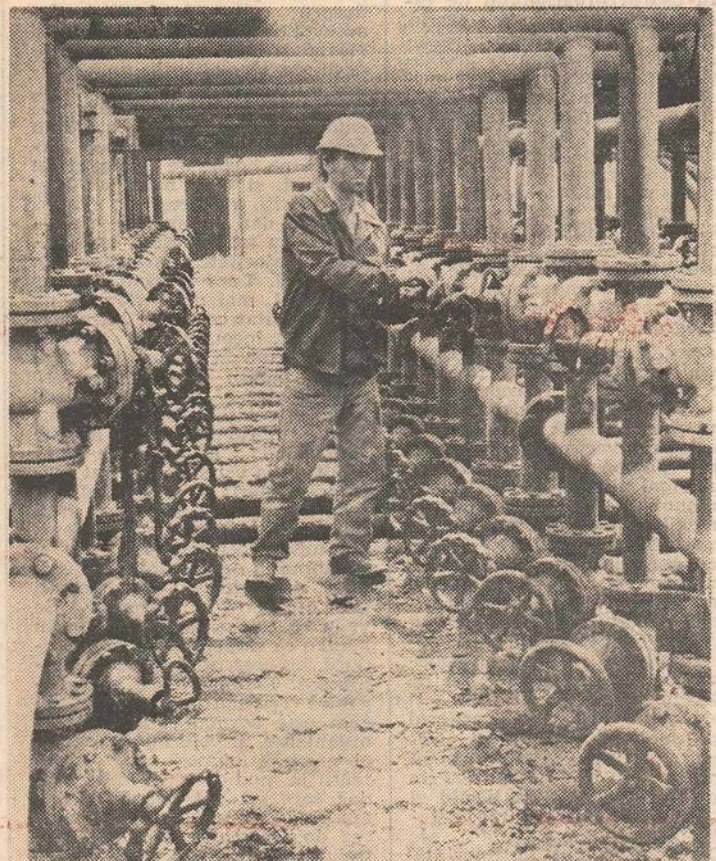
O meserie de viitor

Pe la sfârșitul anilor '50 o adevărată revelație a fost descoperirea unor zăcăminte de petrol pe un spațiu mare în Cimpia Română, mai întii la Cartojani, Videle și Hirlești. În scurt timp s-a înființat, pe la începutul anilor '60, Trustul de foraj-extracție Bolintin Vale pe teritoriul căruia au fost săpate, de vreo 25 de ani încoace, aproape 8.500 de sonde și în acest urias efort contribuția inginerului șef geolog **Ion Aurel Bucur** și a celorlalți 80 de geologi ai trustului a avut greutatea pe care n-o pot avea decât faptele unor oameni intru totul devotați muncii. **Maria Nistor** și soțul ei **Dumitru Nistor** în zona Poieni, **Ovidiu Dumitrescu** în zona Videle, **Aurel Georgescu** în zona Titu sint cîțiva dintre acești oameni a căror muncă se întinde pe durata citorva zeci de ani și în urma lor, a geologilor, a deschizătorilor de drum trustul a ajuns să numere astăzi vreo 14.000 de oameni în trei schele de foraj, la Bălăria, Chitila și Ianca și în cinci schele de producție petroliere la Videle, Poieni, Clejani, Brăila și Titu. Trustul coordonează activitatea de cercetare geologică și de foraj și extracție de la Olt și pînă spre Galați, între cele șase trusturi petroliere din țară cel de la Bolintin din Vale fiind cel mai mare și fiind chiar, cum spune inginerul șef geolog, cel mai mare trust din istoria exploatarea petroliere din țara noastră. Însumată, producția anuală a schelelor aparținătoare de acest trust reprezintă un sfert din producția națională de țitei. Il întreb pe **Ion Aurel Bucur** cit de durabilă se întrevede a fi această performanță și el îmi răspunde neted și fără ezitare că nu poate să fie decât optimist în ce privește viitorul. Și-l mai întreb, bineînțeles, care-i sint argumentele. Va putea trustul să-și mențină la acest nivel și ar fi posibil chiar să-și sporească producția? „Argumentele, spune geologul, sint mai multe și chiar pe acest fapt îmi întemeiez credința că noi avem, aici, una și aceeași meserie de viitor. Și geologii care caută zăcăminte noi, și cei care forează, care pregătesc sondele, și cei care vin apoi să extragă petrolul. Intre argumente, cel mai important mi se pare a fi că în ultimii ani am primit o dotare tehnică de un volum și de un nivel de calitate la care noi însine n-am fi putut spera pînă într-o vreme. Și e mai presus de orice îndoaială că prin aceste mijloace care ne-au fost puse la dispoziție prin grija conducerii superioare de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, munca noastră a dobîndit perspective și posibilități noi. Am identificat în ultimul timp zăcăminte neștiute pînă acum la Bragadiru și Copăceni, la Dăraști, la Milcovăț, la Botoroaga și, chiar pe 15 iulie în acest an, la Cătrunești. E adevărat că nu mai sintem răsfațații debitorilor spectaculoase ale unor sonde cum se întimpla la început, cînd în zona Corbii Mari am deschis două sonde care aveau să dea în 18 ani, numai ele amîndouă, un milion și jumătate de tone de petrol, dar pe de altă parte mijloacele pe care le avem acum la îndemînă ne îngăduie să trecem de adîncimile de 500—800 de

metri unde e petrolul la Videle, Bălăria, Slăncuța-Giurgeni, de 1.100—1.400 de metri la Cartojani, Glavacioc, Stoienesti, de 2.000—2.500 la Corbii Mari, Potlogi, Brincoveanu, Serdanu. Începînd mai ales din 1980 am săpat ori săpăm la adîncimi mari. Sonda 5045 de la Malu va atinge 5.000 de metri. La Hirlești am atins 5.300 de metri și mergem la 6.000. Tot la 6.000 vom merge și cu sonda 6016 de la Salcia, unde forajul a început de curînd, pe 15 iulie. Paralel cu forajele de mare adîncime am reluat investigațiile, și nu fără rezultate, ale unor zone cercetate mai demult geologic și geofizic. Așa am identificat surse noi de petrol în zona comunelor Ileana—Fundulea, la Grădinari, la Cartojani unde am descoperit alte zăcăminte în același cimp petrolier și chiar la Bălăria și Videle. Acestea sint fapte prin care punem o temelie solidă înfăptuirii sarcinilor de mare răspundere patriotice ce ne revin din hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, sporind contribuția noastră, a petroliștilor, la asigurarea independenței energetice a țării”.

Intre argumentele pe care se sprijină convingerea lui **Ion Aurel Bucur** că a fi petroliștii e o meserie de viitor nu putem să nu amintim, spune el, procedeele din ce în ce mai eficiente de creștere a proporției țiteiului extras din zăcămint. E vorba de creșterea așa-numitului factor de recuperare. Petrolul stă în formațiunile geologice subterane ca apa într-un burete iar din depozitele acestea a căror lîniște n-a fost cîntărită de sute de milioane de ani oamenii au izbutit să scoată doar un sfert sau o treime din prețioasa materie. Or unul dintre cele mai spectaculoase procedee de a face ca țiteiul să devină mai fluid și să poată fi extras în proporții mai mare îl oferă astăzi microbiologia. Prin abordarea cu seriozitate a acestei teme coordonate de Consiliul Național de Știință și Tehnologie, un colectiv multidisciplinar condus de dr. **Ioan Lazăr** de la Institutul de Biologie a ajuns la rezultate ce asigură țării noastre un loc prioritar în direcția acestor cercetări. Pe parcursul muncii lor, cercetătorii români s-au bucurat întotdeauna de atenția și sprijinul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care cu prilejul unei vizite de lucru la Institutul de biologie i-a îmbărbătat astfel: „Îndrăzniți! De la natură poți lua mai mult decît se crede!”, Cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat necesitatea de a se intensifica munca de cercetare pentru a se putea trece de la faza de laborator la activitatea de șantier. Chiar în acest an și chiar pe teritoriul Trustului Bolintin Vale, la Grădinari bunăoară, introducerea unor microorganisme de un anumit tip într-un zăcămint aflat la o adîncime de 950 de metri va prileji cercetătorilor români anumite clarificări în punerea la punct a unei tehnologii utile pentru noi și, eventual, pentru alții, iar un alt experiment de aceeași natură îl vor întreprinde pe un zăcămint aflat la 770 de metri, la Bragadiru, împreună cu specialiștii de la „Queen Mary College”, aparținător de Universitatea din Londra. În lumea specialiștilor, zice **Ion Aurel Bucur**, se apreciază că tehnologia biologică poate să ducă la creșterea producției unei sonde în proporție de 100 la sută. Adică o sondă poate să-și dubleze producția. Și nu este acesta un motiv cît se poate de temeinic să-l înțelegem și să-i dăm dreptate atunci cînd inginerul șef geolog crede că meseria celor din industria petrolului este o meserie de viitor?

Pagini realizate de **DUMITRU ELIADE** și **OCTAVIAN STIREANU**



Fotografii de **VICTOR RĂDULESCU**

Școală a răspunderii civice, Forum al participării la viața cetății

TRIBUNA DEMOCRAȚIEI

Unde-s toți
puterea
crește

Ceea ce se poate spune cu certitudine despre pitesteni este că nu se formalizează deloc cînd este vorba de democrație. Mai întâi, în ochii cetățenilor, organisme F.D.U.S. celelalte forme instituționale de participare la diriguirea lucrurilor obștești au devenit credibile și viabile, drept pentru care întreaga cadru democratic este exploatat la maximum, ca să zicem așa, în sensul că reprezintă un veritabil captator al inteligenței și inițiativelor populare, al cuvintelor cetățenilor, care se adresează forumului colectiv cu nestrîbitul sentiment că vor fi nu numai auziți ci și ascultați. Apoi, nu se formalizează nici primăria, pentru care actul democratic, participarea cetățenilor nu reprezintă un lucru măsurat prin adunări izolate sau acțiuni bifabile în cine știe ce planuri de măsuri, ci un proces continuu, cu un pronunțat caracter de lucru, în cadrul căruia comunicarea dintre organele municipale ale F.D.U.S. și O.D.U.S. și membrii componentei ai respectivelor organizații se face permanent și în ambele sensuri. Că latura formală a lucrurilor este la Pitesti clar devansată de cea reală o dovedește însăși situația documentării noastre, în care tematica în discuție s-a dovedit a fi bine stăpînită de doi destoinici activiști ai primăriei — Elena Oțelea Andronescu, juristică și Ioan Vitusinschi, șeful sectorului administrației locale-secretariat, oameni ale căror competență și probitate profesională au suplinit cu brio eventualele intervenții ale președinților organelor democratice municipale amintite.

Un lucru important de care ne-am putut convinge cu ușurință este vocația democratică a locuitorilor, propensiunea lor spre a lua cuvîntul și a-și da cu părerea, în orice prilej — ivit sau provocat (prin scrisori, audiențe sau „vizite de lucru” la primărie). Unul dintre acestea l-au constituit întîlnirile dintre alegătorii și candidații de deputați municipali și județeni, desfășurate în preajma alegerilor de la 17 martie a.c. Sinteză propunerilor formulate de cetățeni cu acele prilejuri este edificatoare pentru încrederea oamenilor în forța organelor democratice alese de ei, pentru dorința lor de mai bine și mai frumos. S-au făcut propuneri referitoare la: amenajarea unor locuri de joacă pentru copii, forarea de fîntini cu apă potabilă, amenajarea de parcuri, construcția unor noi scoli generale în cartierele aglomerate, canalizarea parcului Trivale (un permanent pericol de inundații pentru străzile de la începutul său), construcția unui cinematograful, transformarea unui restaurant în cofetărie, extinderea dispensarului din strada Crinului, asfaltarea aleilor pietonale din majoritatea cartierelor noi, întărirea controlului asupra lucrătorilor din comerț, reparatia capitală a unor blocuri mai vechi, plata pensiei în luna următoare pensionării (și nu după cinci-sase luni), înființarea unor noi spații comerciale, a unor centre de piine și chioscuri de difuzare a presii — și altele nu chiar o mie și una de propuneri, ci exact 414, de mai mică sau mai mare importanță sau „suprafață” dar, oricum, însuși faptul că au fost reținute denotă o anume greutate specifică a lor pentru bunul mers al urbei. Față de toate aceste propuneri primăria a procedat corect în litera și spiritul reglementărilor în vigoare relative la activitatea consiliilor populare, adică le-a sistematizat și le-a distribuit spre soluționare, în funcție de competențe și atri-

butii, unor instituții și unități specializate. Tovarășul Radu Dumitru, șeful oficiului organizatoric, ne informează că 268 de propuneri au fost rezolvate, restul de 146 fiind în curs de soluționare, între acestea din urmă aflîndu-se amenajarea unor piețe agroalimentare în cartierele Găvana și Petrochimistilor, amenajarea unui parc de agrement în cartierul Războieni, forarea unor fîntini de apă potabilă în cartierul Banatului, extinderea spațiilor comerciale în cartierul Trivale, modernizarea stadionului „1 Mai”, repararea unor trotuare și alei pietonale din mai toate zonele municipiului etc.

Un alt „val” de idei și propuneri din partea cetățenilor a fost generat nu demult de adunările populare desfășurate în perioada 1-15 iulie, în cadrul cărora deputații au prezentat dări de seamă în fața alezătorilor. Procesele verbale sînt în curs de centralizare, așa încît o sinteză a discuțiilor și opiniilor cetățenilor încă nu a putut fi realizată. (Ar fi de văzut, mai ales, rezultatul colonațiilor propunerilor făcute în marile dări de seamă prezente acum de deputați). La adunările cetățenesti care au urmat în cinci zone ale municipiului pentru prezentarea raportului primarului, natura problemelor ridicate de cetățeni circumscrie preocupări de același tip: piața în cartierul Găvana (Vlad Dumitru), repararea aleilor și înființarea unei piețe agroalimentare (Popescu Silviu), construcția unei scoli generale și locuri de joacă pentru copii (Voicu Radu), reparatia străzilor (Anghel Marin), activizarea asociațiilor de locatari (Vasilache Ion), reprezentanții consiliului popular să treacă mai des prin cartier (Susnovschi Gheorghe), masina 3B să circule până la ora 24 (Ungureanu Gheorghe), centrele locale să fie dotate cu piese corespunzătoare și să aibă un personal calificat (Voicu Dumitru), în Prundu să se construiască un cinematograful (Croitoru Sebastian), tot acolo să se înființeze o școală generală (cea existentă, nr. 7, singura într-un cartier cu 16.000 de locuitori, funcționează în trei schimburi) s.a.m.d.

Dincolo de „orizontul” lor tematic — mai mult sau mai puțin apropiat de privirile imediate ale cetățenilor —, astfel de propuneri semnificative interesul real al locuitorilor Pitesteni pentru înfățișarea și viața orașului lor, sub acest aspect neputîndu-se spune că o propunere sau o sugestie sau o opinie este mai puțin importantă decît alta.

Cam în același spirit s-au desfășurat și „tribunele democratice” organizate periodic, în cursul anului trecut, la Casa de cultură a sindicatelor, pe probleme distincte, cum sînt (pre)starea serviciilor, mica industrie, activitatea din cooperatie, situația fondului locativ s.a.

Mai important ni se pare însă faptul că nici cetățenii și nici primăria nu asteaptă astfel de momente pentru a gândi la ce este de făcut. Așa cum se arată în amintitul raport al primarului, „pentru realizarea obiectivelor prevăzute în programul de lucru al Comitetului executiv, o contribuție importantă au adus-o F.D.U.S., organizația municipală O.D.U.S., precum și pe circumscripții electorale, întreprinderi și instituții, mobilizînd oamenii muncii și cetățenii din cartiere la rezolvarea tuturor acțiunilor edilitar-gospodărești”. Această imprimare a unui stil democratic de viață și de activitate în toate zonele sociale ale municipiului își are epicentrul în însuși stilul de muncă al lucrătorilor primăriei, în chiar receptivitatea cu care aceștia primesc ce este cetățeanul obisnuit. Elena Oțelea Andronescu, care este juristică consult aici de 14 ani, de la absolvirea facultății, ilustrează cu prinositate acel tip de activist obștești la care oamenii vin încredințați că vor fi ascultați cu atenție și că problema lor își va găsi în cele din urmă făgăsul spre o soluționare co-

respunzătoare. Activitatea mereu tinerei juristică excede cu mult cadrulul juridic propriu-zis, pentru a acoperi tot felul de probleme cetățenesti de care, conform mentalității fiecăruia dintre noi, trebuie să se ocupe „primăria” — spus așa, generic. Similar se petrec lucrurile și cu celălalt veteran al instituției, Ioan Vitusinschi, om care lucrează aici de 23 de ani și pentru care fidelitatea față de problemele, cit de mărunte, ale oamenilor, este o înaltă cauză personală din care se extrage, de fapt, și o „fărîmă” din prestigiul de azi al primăriei Pitestului. Meritul tovarășului Manole Bivol, actualul primar al acestui pretentios municipiu, este și acela de a fi făcut astfel încît să ridice cuvîntul Consiliului popular la cota de autoritate morală și de credibilitate faptică pe care o poate avea numai cuvîntul unui autentic sfat cetățenesc, al unui consiliu de proporții unui municipiu. Așa se numeste, de fapt, popularitate — un lucru care se cîștigă extrem de greu dar care se poate pierde foarte ușor, garanția menținerii ei fiind una singură: forța colectivă dată de gîndirea și munca alături de cetățeni și în slujba cetățenilor. De aici și tenacitatea cu care la primăria din Pitesti se numără cîte din cele 414 propuneri, de pildă, au fost realizate, cîte au mai rămas, cîte s-au mai adăugat între timp s.a.m.d.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Zis și
făcut

Am prins zile extrem de încărcate la Oradea. Pe tovarășul Șora Gheorghe, președintele Consiliului municipal F.D.U.S. l-am „vinat” două zile. Cînd, în sfîrșit, l-am prins, în urma unor repetate telefoane și vizite la secretariatul Consiliului popular, abia a avut timp să deschidă un dosar voluminos cu problemele F.D.U.S. și să caute, în grabă, cîteva acțiuni ale „Tribunei democrației”. Întîlnirea noastră n-a durat decît cîteva, extrem de scurte, minute. Se anunța o nouă ședință la care trebuia să participe peste un sfert de oră. Așa că tot întreprinderile sînt baza! Chiar și în problemele complexe ale „Tribunei democrației”. Și ale democrației muncitorești în general, ca front mai larg al ofensivei inițiativei de masă și responsabilității comune în fața propriului prezent, și mai ales în fața zilei de mîine.

La întreprinderea de confecții, așa fi putut să stau de vorbă cu Soos Alice, Fiterău Viorica, Ștef Ecaterina, Telek Ilona, Damșe Elisabeta cit și cu oricare dintre președinții celor 12 organizații O.D.U.S. ale întreprinderii. Muncitorii sînt în atelieele lor, la locul fiecăruia de muncă. Acord global — acord global! Timpul înseamnă bani. Cuvintele fără miini lucrătoare dedesubtul lor, sub pinza clipei, costă. Numai în arta literară a vorbi e totul. Cum să fac ca acest reportaj să semene cu un costum de haine confecționate la întreprinderea de confecții din Oradea? Simplu, cred: lăsînd muncitorii să-și vadă de ale lor iar noi s-o decupăm pe Fiterău Viorica din fluxul tehnologic, din sala sa de croit II și s-o aducem, aici, în cuvinte, vie, așa cum a apărut în biroul în care îmi pregăteam propriile unelte. Să lăsăm democrația atitudinii ei să însuflească democrația cuvîntului noastre:

„Am vrea să lucrăm mai modern, mai ușor, mai liniștit. Cînd omul n-are cu ce lucra se enervează. Noi lucrăm uneori toată producția pentru export. Ne trebuie calitate foarte bună. Pot să intru în secție? Vă rog să mă scuzați, am de lucru...”

Vă rog să mă scuzați pe mine că am tulburat o clipă lucrul d-vs cu lucrul meu.

Și Fiterău Viorica s-a întors în secția sa, sala de croit II, alături de colegele Tuduc Florica, Sirna Maria, Cuc Maria, muncitoarele care au ridicat în fața conducerii toate aceste probleme. Alături de alți muncitori care au ridicat alte probleme care-i frig ca mucusul de luminare ajuns lingă deget.

Muncitorii au cerut îmbunătățirea condițiilor de transport pentru a ajunge la timp, la locul de muncă. Factorii competenți au înființat o stație temporară de tramvai, la intrarea și ieșirea din schimb, chiar lingă întreprindere. Este doar un simplu exemplu.

Toate problemele ridicate de muncitori în întîlnirile democratice cu reprezentanții lor se centralizează la biroul executiv, devenind sarcini. Se stabilește cuin revin responsabilitățile. La prima ședință următoare se dau răspunsurile. Dacă intră în dreptul și în firea democrației noastre ca muncitorii să pună problema lipsei unor auxiliare, problema aprovizionării ritmice cu semifabricate, problema vacuumului aburilor (absorbirea aburului rămas după oversarea stofei la temperaturi înalte) sau chiar problema vopsirii etajului II și III, cineva din ierarhia muncitorească își notează aceste probleme și le urmărește pînă la soluționarea lor, în limita posibilităților, desigur. Totul e ca muncitorii să aibă încredere în reprezentanții lor iar aceștia să vadă în fiecare problemă ridicată de muncitori un argument al identității cu propria conștiință profesională și, desigur, politică. Nici o nevoie reală a omului muncii nu e excentrică sau imposibil de rezolvat atunci cînd ea e exprimată cu cea mai înaltă răspundere în fața colectivului care se face ecoul posibilității realizării ei imediate.

„S-a cerut să se dea sifon în timpul producției, adaugă cit se poate de binevenit Bogdan Miron, secretarul adjunct cu propaganda în Comitetul de partid al întreprinderii. În Ordinul nr. 15 din 1957 se spune că la locuri de muncă ce reclamă condiții deosebite să se distribuie oamenilor sifon. Am reușit să ne cumpărăm un aparat de produs apă carbogazoasă. Apă este din belșug. Nu trebuie schimbate decît tuburile de CO₂. Acum dăm tuturor apă carbogazoasă și distribuim cîte 1/2 l. de lapte la fiecare din cele 40 de locuri de muncă ce reclamă acest antidot.

În cadrul programului de radioamplificare, Mînea Maria, jurista întreprinderii, obișnuiește să răspundă la problemele sociale generale care privesc interesele oamenilor. Am avut, de exemplu, unele probleme legate de acordul global. Chiar tovarășul Șzor Mihai, șeful serviciului P.I.R., a dat răspunsuri referitoare la acordul global pentru ambele schimburi. În altă ordine de idei, la noi, 85% sînt femei. Pentru ele s-a preluat de către un medic importanța decretului referitor la problemele demografice.”

ment cu baze sportive. Tot în urma unor dezbateri din cadrul „Tribunei democrației” se organizează săptămînal, în cursul duminicilor, acțiuni edilitar-gospodărești cu participarea a zeci de mii de oameni: curățarea Crișului Repede, a parcurilor și zonelor de agrement etc.

S-au organizat, de asemenea, întîlniri ale cetățenilor ru deputații Consiliului popular, cu președinții și administratorii Asociațiilor de locatari, întîlniri pe teme de legislație cu participarea unor factori de răspundere de la miliție, procuratură, întîlniri pe teme sanitare etc. Avînd în fața lor reprezentanți competenți ai tuturor sectoarelor de activitate, oamenii ridică probleme și fac propuneri.”

820 de propuneri din partea oamenilor muncii ai municipiului Oradea în cadrul „Tribunei democrației” sînt o dovadă palpabilă că ei au avut un cadru optim în care să-și ridice problemele realizînd astfel un ferit dialog de lucru cu reprezentanții lor. Democrația în Oradea lucrează trei schimburi în salonetă muncitorească.

ION ZUBAȘCU ■

Un fapt
necesar

Cînd i-am propus să discutăm despre Tribuna democrației a schimbat vorba, ca mai apoi, cînd am revenit, să spună, că ar fi preferat să discutăm despre altceva. Încercînd să aflu cîte ceva din cele petrecute sub acest generic la Năvodari, în județul Constanța. Teodor Văncică, președintele consiliului orașenesc al Frontului Democrației și Unității Socialiste spunea despre Tribuna democrației: „Nu o prea ținem! Avem o problemă cu apa caldă, și nu știm ce să le spunem oamenilor. Așa că mai bine o ținem mai rar”. În loc să o abordeze direct, deschis, într-un dialog onest cu cetățenii iritați de această poveste, factorii de răspundere din oraș găsesc că mai potrivit este să amine Tribuna democrației. Ceea ce nu înseamnă că absența lor rezolvă problema. În fond despre ce este vorba. La această oră locuitorii orașului Năvodari sînt datorii întreprinderii de termoficare din Constanța cu suma de 3 milioane lei, reprezentînd contravaloarea apei calde livrate în anii trecuți. Cum respectiva întreprindere nu lucrează pe boabe de fasole, ci tot pe bani, și cum banii nu i-au fost plătiți, a purces la o măsură simplă, dar întemeiată și logică. Nu mai livrează apă caldă în majoritatea blocurilor din Năvodari. Luni la rînd, poate chiar ani, mai multe familii nu și-au achitat cotele de întreținere. Încet, încet, sumele au crescut și acum în fiecare bloc sînt cîteva familii care trebuie să achite între 15.000 și 20.000 de lei. Asociațiile de locatari s-au mulțumit să afișeze „datornicii”, primăria a mai bătut pe la uși și a solicitat plata întreținerii și, cînd sumele s-au îngroșat, la cele două mari întreprinderi ale orașului, Combinatul petrochimic Năvodari și Combinatul de îngrășăminte chimice, datornicii au fost chemați și li s-a cerut să plătească. Se vede că asta a fost prea puțin pentru că sumele în loc să se reducă, au crescut și cresc în continuare. Evident, dacă s-ar organiza Tribuna democrației, așa cum este normal și legal să se organizeze, ar veni nu datornicii, ci oamenii muncii care și-au plătit în mod corect întreținerea, dar care nu pot beneficia de apă caldă pentru că întreprinderea de termoficare Constanța trebuie să-și recupereze cele 3 milioane. L-am întrebat pe președintele consiliului orașenesc al



Ei muncesc, ei conduc

E perioada adunărilor generale ale oamenilor muncii, zile de bilanț, de analiză temeinică și responsabilă a felului cum s-a muncit în prima parte a anului, dezbateri asupra măsurilor ce trebuie luate pentru ca jumătatea de an care a mai rămas până la sfârșitul cincinalului să fie folosită din plin, asigurând îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan.



Calitatea scăzută a uleiurilor duce la reglaje dificile. (Marian Cirstea)

tru a recupera timpul irosit din cauza calamităților naturale. Nu sintem perfecți, deși am dori-o. Avem greutățile noastre, pe care încercăm să le depășim. De multe ori avem de rezolvat și alte treburi, care nu sint ale noastre, pe care ar fi trebuit alții să le rezolve, dar care cad tot în sarcina noastră. O să le auziți în Adunarea generală. Oamenii noștri sint obișnuiți să spună lucrurilor pe nume. Părăsim hălele de reparații ale secției, unde pentru puțin timp o parte din muncitorii își vor înceta lucrul la repararea unor utilaje, pe care, trebuie s-o recunoaștem, nu le întilnim la fiecare pas. Tot aici, în fiecare an, se recondiționează piese și subsansambluri, în valoare de peste 20 milioane lei. Viața utilajelor e prelungită prin munca și priceperea oamenilor pe care-i întilnim în drum spre sala unde în curind va începe Adunarea generală și unde pe cîtiva dintre ei îi vom cunoaște.



Am primit un SNA 501. Ne mai trebuie 5-6. (Gheorghe Cioclea)

Intr-adevăr, oamenii muncii din S.U.T. spun lucrurilor pe nume. Acesta e și scopul pentru care au venit, aici democrația muncitorească e la ea acasă.

S-au analizat cu simț de răspundere și spirit tehnic măsurile cele mai eficiente pentru folosirea integrală a capacităților de producție, valorificarea superioară a materiilor prime, economisirea energiei, calitatea muncii, ordinea și disciplina la locul de muncă. Măsurile de creștere a productivității muncii, recuperarea restanțelor cauzate de iarna grea care a trecut, realizarea planului, la toți indicatorii, mărirea coeficientului de utilizare a parcului de mașini, intensificarea exploatarii mijloacelor fixe prin îmbunătățirea activității de reparații, crearea unui fond de piese de schimb, reducerea timpului de imobilizare, implicarea mai accentuată a CTC-ului prin exercitarea controlului pe faze, răspunderea cu promptitudine la apelurile șantierelor în cazul căderii unui utilaj, respectarea programelor zilnice privind efectuarea transporturilor după grafice rigurose întocmite.

Pentru ca lucrurile să meargă și mai bine ca până acum, în planul de măsuri a fost prevăzută extinderea în toate secțiile de reparații și recondiționare a pieselor, înființarea unor echipe specializate în repararea utilajelor hidraulice, lărgirea cursurilor de policalificare, scurtarea timpului de reparare prin schimbarea de agregate complexe.

Nu s-au găsit neapărat scuze pentru unele neîmpliniri, însă s-a relevat necesitatea, subliniată în repetate rînduri de

conducerea de partid și de stat, ca fiecare să-și facă datoria la locul de muncă, să-și respecte integral contractele. Deși sint încheiate contracte ferme cu furnizorii, unele piese de schimb (chiulase, mecanisme de echilibrare, pistoane, cămăși, cuzineți, pentru tractorul S 1500) sosesc cu intirziere și sint de o calitate îndoielnică, avînd toleranțe mai mari decît piesele recondiționate în secție, livrarea cotei de motorină nu se face ritmic, calitatea uleiurilor și lubrifianților lasă de dorit, nu s-a rezolvat încă asimilarea furtunurilor de înaltă presiune, ceea ce duce la imobilizări de utilaje și pierderea unor cantități însemnate de uleiuri, be-



Piata de rodaj a fost terminată în trimestrul I. Nicî o reclamație la escavatoare și tractoare. (Ion Vasilean)

neficiarul nu răspunde întotdeauna de utilaje în perioada de garanție și reparația acestora cade tot în sarcina secțiilor. Întreprinderea mecanică Plopeni nu dă garanție pentru pompele hidraulice care creează necazuri. Tractoarele S 1500 sint de calitate mai slabă uneori, escavatoarele hidraulice, livrate de Progresul Brăila, au încă neajunsuri.

Dar lășind la o parte greutățile, încetează uneori, oamenii muncii din S.U.T. se gîndesc înainte de orice că în fața lor stau, în anul care vine, sarcini și mai mari. Planul de construcții montaj se va dubla. Activitatea de mecanizare va căpăta valențe noi. Vor apărea tipuri noi de utilaje, cu productivitate mai mare. Ele sint în curs de proiectare și omologare. Se cere organizarea unor acțiuni care să permită familiarizarea cu ele încă de pe acum, organizarea unor echipe de specialiști din cei mai buni care să le urmărească în faza de execuție. Se impune ca prin organizațiile de partid, comitetele de sindicat, O.D.U.S. să se întreprindă acțiuni mai hotărîte de propagandă și educație privind schimbarea mentalității unor mecanici care, odată cu terminarea reparațiilor, își consideră sarcina îndeplinită! Utilajele trebuie urmărite cu mai multă atenție în șantier, cum sint rodate, întreținute și exploatare. Scrisorile și discuțiile prin care se caută scuze și se aruncă vina de la unul la altul



Nu ne-am deplasat în șantier. Asta înseamnă că reparațiile au fost bune. (Nicolae Lăptici)

să fie înlăturate și să se găsească soluția cea mai directă pentru rezolvarea unor neajunsuri.

Concluzia: s-a muncit bine, în unele sectoare s-au obținut rezultate remarcabile, însă colectivul are încă resurse mari, organizatorice și de creativitate, care trebuie puse în valoare.

OPREA GEORGESCU
Fotografii de ELENA GHERA

F.D.U.S., care ar fi soluția. A spus că deocamdată nu se întrevide nici una, deși neplăcîții au fost puși la gazetă, discutați, avertizați, criticați în ziarul județean etc. Tot degeaba. De la Constanța nu vine căldură, iar cei care au plătit și sint corecți pretînd ce li se cuvine și abia așteaptă să se organizeze o întilnire cu autoritățile orașului pentru a vedea ce soluție se poate găsi. „Mai demult cînd am organizat Tribuna democrației am pus în discuție obligațiile cetățenilor și ale unităților socialiste de a participa la înfrumusețarea și gospodărirea orașului. Tot în cadrul Tribunei democrației avem și-o gazetă în care am popularizat tot, participarea unora, exemple pozitive, cele negative, am mobilizat oamenii pentru nevoile orașului. Într-o vreme ne prevedeam Tribuna democrației și în planurile de muncă. Se ținea în prima joiă a fiecărei luni, la ora 15,30“. Ce probleme ridicați? „Multe, între ele, așa a spus tovarășul președinte, au ridicat și problema aprovizionării, și cea a ridicării gunoului, și cea a reparării unor străzi.“ Din jenă am ocolit să-i spunem tovarășului președinte că oamenii, după ce au ridicat problemele amintite și au observat că nu schimbă mare lucru n-au mai venit cu aceeași convingere.

Mai pe scurt, Tribuna democrației nu s-a ținut la Năvodari de luni și luni, chiar dacă factorii de răspundere au încercat să ne convingă că tot felul de activități desfășurate în diverse domenii ar putea fi socotite ca făcînd parte din această formă de dialog cu cetățenii. La un moment dat ni s-a spus că a fost folosită intens și cu bune rezultate o gazetă de perete aflată în centrul orașului, care gazetă la acea oră s-a dovedit a fi un geam prăfuit, lucind stîns la umbră. Trebuie spus că Năvodarii sint un oraș nou, un oraș industrial, deși tovarășul președinte

al Consiliului orașenesc al F.D.U.S. încerca să ne convingă că nu-i vorba decît „de un sat cu nume de oraș“. E drept, un oraș care încă mai are în centru o baltă și cîteva arii de stuț verde și foșnitor, dar care are și cartiere noi, frumoase, în care stau chimiștii, muncitorii și constructorii canalului, după cum are și case vechi, țărănești, dobrogene, și blocuri cenușii, solide, în care au stat constructorii primului canal. Are multe străzi umbrite, un centru vechi odihnitor și curat și va avea unul nou, cochet și într-o formulă arhitectonică interesantă. Dar am văzut și-am călcat pe străzi cu asfaltul spart, cu bălți, iar între blocuri în loc de spații verzi erau maidane cu gunoaie în culori papagalicești. Pereții blocurilor purtau inscripții iar în unele locuri rondurile de flori erau mai rare chiar decît blocurile. O fi vina primăriei că nu se bate pentru curățenie, dar în aceeași măsură este și a localnicilor. O fi marea aproape și tentantă, dar un oraș cu atîtea șanse de frumos nu merită atîta lipsă de spirit gospodăresc din partea celor care de bine, de rău îi mîncă piinea. E drept, Tribuna democrației nu s-a mai organizat de multă vreme, dar nici familiile Constantin Amarghioalei, Popa Petru, Constantin Ciobanu, Eugen Sidorov, Petre Chirescu, Pavel Godo n-au mai trecut de un car de vreme pe la caseria asociației de locatari.

Ce șanse există? Doar aceea de a privi adevărul în față, cu toată răspunderea și apoi cetățenii, împreună cu oficialitățile, să se întilnească pentru a lua taurul de coarne. Altfel se apropie iarna și Întreprinderea de termoficare din Constanța, în locul apei calde, va livra cuburi de gheață și lapoviță fierbinte. E un motiv pentru care Tribuna democrației ar trebui repusă în drepturi. Ca o formă obligatorie, ca un fapt necesar.

CORNEL NISTORESCU

Din nou Izvoru fără apă

Acum doi ani revista noastră scria despre situația particulară a comunei Izvoru din județul Argeș, pe raza căreia sint nu mai puțin de 27 de fîntini arteziene a căror apă se duce pe chiul girlei în loc ca, măcar o parte, să ajungă în casele cetățenilor. Cu alte cuvinte, extinderea rețelei de apă a comunei este o veche dolanță a locuitorilor din Izvoru, intrutotul justificată atît de posibilitățile geofizice, sîc zicem așa, cît și de ambițiile acestei așezări de a se moderniza și chiar urbaniza cît mai repede. De aceea, problema apei este o problemă a tuturor, fapt dovedit de frecvența sa discutare cu toate prilejurile posibile și în toate instanțele decizionale ale comunei, cu implicarea tuturor cetățenilor care, cum e și firesc, nu se mulțumesc cu postura de a aștepta totul de la primărie, ci caută ei înșiși soluții la deloc simple probleme pe care le presupune aducerea apei din fîntinile de pe lunca Teleormanului în rețeaua de conducte ce urmează să se extindă în mai toate ulițele satului. O decizie colectivă, întărită de argumente și soluții concrete, a fost luată în acest sens cu prilejul unei adunări cetățenești din 28 martie anul acesta — veritabilă tribună a democrației la care s-au dezbătut detaliile de sarcini și responsabilități ce revin fiecăruia în realizarea alimentării cu apă a comunei. Motorul întregii acțiuni îl constituie în primul rînd spiritul de devoțiune față de obște al unor cetățeni care au înțeles cum se cuvine virtuțile cadrului democratic creat la nivelul comunei și pe care, de fapt, ei înșiși îl compun, prin interesul, seriozitatea și consecvența pe care le manifestă față de treburile tuturor. Buna T. Nicolae, Burcea Gheorghe, Marinescu Constantin, Udrescu T. Ilie, Neacșu Cornei, Nenculescu Stan, Tanase Gheorghe, Trăistaru Gheorghe, Neacșu Maria, Burcea Maria sint doar cîtiva din oameni care, prin prestația și autoritatea lor morală, au cîștigat stima deopotrivă a primăriei și a locuitorilor comunei. Că această „cauză a apei“ pe care ei o

sustin cu asiduitate este nu atît un capriciu cît o mare necesitate a locuitorilor, o dovedește situația din această vară, una dintre cele mai secetoase cîte s-au cunoscut aici în ultimele decenii. Dacă rețeaua existentă (de 2,2 km) ar fi fost reparată și extinsă cu încă 2 km (cît se are în vedere), grădinile oamenilor, loturile ajutoare, pășunile pentru animale ar fi beneficiat de apa binecuvîntată și alta ar fi fost, desigur, situația pierderilor produse de secetă. În 5 iulie a fost convocată chiar o adunare cetățenească la care, pe lîngă darea de seamă prezentată în fața alegătorilor de deputatul în Consiliul popular județean, Maria Osiaș, și pe lîngă raportul semestrial al primarului, s-au dezbătut tocmai măsurile necesare pentru combaterea secetei excesive din această vară. Apa din acele fîntini arteziene valorează acum aur, dar aducerea ei în vatra satului ar trebui să se producă în timp util. A fost preluat un castel de apă de la I.A.S., a mai fost schimbată și destinația unei hidrosfere, astfel încît se pare că spațiul de acumulare a fost găsit. S-a încheiat și un contract cu cooperativa „Constructorul“ din Pitești pentru executarea instalațiilor aferente. Speranțele primarului, Alexandru Lăptărețu, și ale inimosului secretar al Consiliului popular comunal, Vasile Streteanu sint însă tot în cetățeni, adică în beneficiarii casei sint — și trebuie să fie — și producătorii acestei mult discutate rețele de alimentare cu apă. O certitudine pare s-o dea abnegația și priceperea unui veteran al construcțiilor din comună, tehnicianul Constantin Bratu, om care a încărunțit pe șantier și de mîntea și mina cărui sint „legate“ mai toate edificiile construite în Izvoru și în comunele învecinate. Să facă apa să susure în curțile oamenilor — iată un eveniment de mare importanță pentru comună prin care, totodată, oamenii din echipa lui nea Costică Bratu vor să sărbătorească în curînd ieșirea acestuia la pensie.

OCTAVIAN ȘTIREANU



Am căutată să răspundem cît mai prompt solicitărilor șantierului. (Dumitru Rădulescu)

raje, canale magistrale pentru irigații, s-au strîns într-o sală fierbinte și la propriu și la figurat, ca să dezbată problemele cu care se confruntă în munca lor de fiecare zi și să le dea de capăt. Înainte de ora 3 după amiază, ora cînd avea să înceapă adunarea, l-am abordat pentru cîteva minute pe inginerul Constantin Plută, directorul secției: „Secția este considerată coloana vertebrală a trustului. La volumul și la ritmul în care se desfășoară, lucrările hidrotehnice nu mai pot fi concepute astăzi fără o mecanizare completă. Lopata, tirnăcopul și roaba sint amintiri. Lucrăm cu escavatoare, scerpete, tractoare încărcătoare, buldozere, autobasculante, auto-



Prin înființarea atelierului mobil am reușit să ne încadrăm în planul de revizie și întreținere. (Vasile Barbu)

macarale. Realizarea la timp și în condiții de calitate a lucrărilor hidrotehnice depinde în cea mai mare măsură de buna funcționare a utilajelor pe care le avem în grijă. Căderea unui utilaj pe șantier are repercusiuni imediate și hotărîtoare asupra activității de construcții montaj. Trebuie să muncim fără greșală, indiferent de greutățile pe care le avem. În ramura noastră de activitate munca nu este ușoară. Condițiile de muncă și viață sint oarecum mai deosebite. Punctele de lucru sint de cele mai multe ori în locuri izolate, departe de localitățile care pot asigura confortul pentru muncitorii și familiile lor. Iarna e frig, vara e cald, primăvara și toamna plouă. Cu atît mai mult sintem obligați să ne organizăm bine munca, să facem față condițiilor grele, să fim capabili să ne repliem forțele pen-

Priviți cum se naște noul!

„Să faci tu, că e treaba ta, nu să aștepti de la alții!”

Comunistul Marcel Hașu de la „Balanta” Sibiu are 47 de ani și, la activ, tot atâtea invenții și inovații. Cum s-ar zice, anul și invenția, numai că lucrurile nu stau, firește, așa, căci doar Hașu n-a început să inventeze încă din leagăn! Nici în primii ani de muncă, recunoaște el însuși, n-a descoperit nimic, fiind dînsul pe atunci, după 8 iulie 1955, data intrării la „Balanta”, un matrișer ca oricare altul, plecat dintr-o familie nevoiașă cu 7 copii și trăgînd să arate ce și cit poate. Practic, Marcel Hașu a ieșit la lumină și a ieșit în față după 1965, deceniile de glorie națională ale Epocii Nicolae Ceaușescu oferindu-i cadrul propice de dezvoltare, de afirmare, izvorul ideilor sale inovatoare fiind unul singur, necesitatea participării la rezolvarea problemelor generale ale întreprinderii, iar sursa lui tot una, munca de fiecare zi, producția. Cea dintîi dintre invențiile sale a adus „Balantei” peste o sută de mii de lei pe an, aplicîndu-se timp de 15 ani. Lumea a elogiato, dar Marcel Hașu nu s-a declarat mulțumit, ci s-a pornit s-o perfecționeze, sprijinit substanțial și concret de Comisia inginerilor și tehnicienilor din întreprindere, organizație aparținînd Frontului Democratiei și Unității Socialiste. Rezultatele colaborării n-au întîrziat să apară, invențiile 3 și 4, complementare, aducînd în 10 ani o economie de peste 25 de milioane. Nici aceste milioane nu i s-au părut suficiente fostului matrișer, devenit de-acum, după ce va fi absolvit liceul la școală, tehnician principal la Atelierul de proiectare A.M.C., drept pentru care s-a apucat din nou, după vorbele sale, „să caute și să scoarcească”. În planul tematic al întreprinderii figura, ca soluție pentru mărirea productivității, o temă privind eliminarea utilizării ciocanului la operațiile de îndreptat piese cu suprafețe curbe pentru cîntarele de baie. Operația se făcea, desigur, dar se făcea manual, cheltuiînd timp și forță de muncă. Cei de la „Balanta” și-au propus s-o mecanizeze, iar matrișa gîndită și realizată de Marcel Hașu s-a dovedit cea mai bună. „Am întors problema, îl auzim, pe toate fețele și pînă la urmă ce mi-am zis?, dacă piesele se puteau îndrepta cu ciocanul, atunci matrișa trebuie să reprodacă aidoma lovitura acestuia. N-a fost ușor, precizează, am rămas multe ore după program și am luat-o, de citeva ori, de la capăt, dar pînă la urmă am reușit. S-or fi mirat unii de-cîtă patimă am pus, în privința asta ca și în altele, „ce te omori, nea Hașule, de te-apucă noaptea în atelier?”, dar eu zic că nu ei ar fi trebuit să se mire de încapătînarea mea cît ar fi trebuit să mă mir eu de modul lor, ușuratic, de-a privi problema. Păi ce, măi fraților, le-am și spus-o citorva, mă zbat pentru mine!?, mă zbat pentru întreprindere, doar n-o să așteptăm de la alții să vină să ne împingă de la spate. Adică noi cu lefurile, iar ei cu ideile, n-ar fi fost rușine?! Tovarășul Ceaușescu așa ne-a învățat, să gîndim cu capetele noastre, iar noi, în Comisia inginerilor și tehnicienilor, asta am și făcut: ne-am pus mîntea la contribuție ca să scoatem producție de calitate superioară și, totodată, mai ieftină. Concret, și cu asta închei, noul procedeu, destinat inițial cîntarelor de baie, se va generaliza și la cele de bucătărie, aducînd alte zeci și sute de mii de lei economii”.

Inovator și inventator de elită, Marcel Hașu e, se socotește

chiar el, un om obișnuit. N-a traversat Canalul Minciei înot, n-a zburat peste Himalaia și nici n-a descoperit cine știe ce leac miraculos. Nici chiar în plan strict tehnic el n-a răsturnat lumea. A modernizat ici și colo, a revizuit colo și dincolo, modest, meticolos, înțelegînd că rostul lui, de român și de comunist, în acești ani de superbă efervescență creatoare, anii Epocii Nicolae Ceaușescu, e să și aducă o contribuție, cît de modestă, la mersul înainte al întreprinderii și, implicit, al țării. Marcel Hașu n-a stat cu mîinile în sin, iar dacă în dreptul inovațiilor și invențiilor sale s-au adunat milioane, el nu se crede cu nimic mai presus decît alții, fiind convins că nu și-a făcut decît datoria. Nici ultima sa invenție, realizată alături de inginerul Mihai Giurgiu, brevet nr. 87 611/1983, nu-i un capăt de țară, de vreme ce ea se referă la un simplu capac. Da, da, la un capac, mai exact la unul din material plastic care, folosit în mod repetat (ani la rînd) la acoperirea borcanelor cu gît profilat, poate spori producția marfă a „Balantei” cu citeva milioane de lei pe an! Mult, cu alte cuvinte, din puțin, dar cu rezultate și beneficii net superioare.

Din experiența comisiilor inginerilor și tehnicienilor

Spre a sustine avantajul ideii sale, inventatorul ne-a prezentat două borcane cu conserve: unul pus în 1983 și acoperit cu plastic, celălalt pus în 1984 și acoperit cu tradiționalul celofan. Dacă din ultimul lichidul se evaporase complet, în primul el era intact, perfect conservat, ca o dovadă de necontrazis că plasticul îi asigurase (în condițiile respectării instrucțiunilor de folosire: fierberea în aburi a borcanelor cu capac cu tot timp de cel puțin un minut) o etanșeitate fără cusur. La aceste capace, cu preț de cost de 1,25 lei bucata, cererea e foarte mare, punîndu-se totodată problema extinderii folosirii lor în industria de conserve. Se produc în prezent, la Unitatea agroindustrială Sibiu, 3 000 de bucăți pe zi, Marcel Hașu fiind sprijinit fără rezerve, colegial, de Comisia inginerilor și tehnicienilor de la „Balanta” (președinte inginer Virgil Benga) în punerea la punct a unei matrișe cu 4 cuburi. Capacul e, zice inventatorul, gata, el și-a luat zborul, de-acum altceva mă preocupă, zamacul, pentru că vreau să realizez cît mai repede un pion din plastic, eliminînd astfel nu doar zamacul, care e un material deficitar, ci și o parte din manoperă. Aadaugă că experimentele cu noul tip de pion sînt în plină desfășurare, fără ca soluția definitivă să fi fost găsită, aplicarea lui garantînd un beneficiu de peste 200 000 de lei anual. Ce va urma?, întrebăm. Oho, răspunde, mai sînt atîtea și atîtea de făcut, completînd prin aceste vorbe, simple, omenești, imaginea unui om pentru care căutarea și găsirea noului par să fie o vocație și, în același timp, o meserie, imaginea „comunistului implicat, cu toate energiile, cu toate disponibilitățile, în bătălia pentru binele și mai binele țării”.

Altfel zis, Marcel Hașu nu e decît un om care n-a stat cu mîinile în sin.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

A căuta și a găsi, sub același acoperiș

Vremurile marilor inventatori solitari au apus, se pare, pentru totdeauna. Invenții sau descoperiri epocale în medicină, mecanică, fizică, chimie, cum

au fost cele datorate pînă nu demult unui Fleming, Otto Wankel, Linus Pauling sau pleiadei de atomiști ai începutului și mijlocului de veac, sînt

astăzi practic imposibile. Marile creații ale ultimelor decenii nu mai poartă o singură semnătură. Ele aparțin unor colecții largi, de multe ori inter și pluridisciplinare, dată fiind complexitatea problemelor cu care se confruntă azi știința, tehnica și tehnologia mondială.

În acest larg context al unei realități prezente și în țara noastră se înscrie și înființarea Consiliilor inginerilor și tehnicienilor, colective patronate de Frontul Democratiei și Unității Socialiste, organism profund democratic, înființat din inițiativa și cu aportul nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu căruia îi revine, între altele și îndatorirea de a contribui, cu concursul maselor largi de cetățeni, la stimularea mișcării de idei, hrănirea talentului virtual, încurajarea inițiativelor valoroase în domeniul cercetării științifice și al ingineriei tehnologice. În exemplificarea noastră vom aduce citeva mărturii de la Întreprinderea Automatică din Capitală, unitate ce cuprinde și un puternic compartiment de proiectare-cercetare, așa numitul SPC-3. (Slăbiciunea tehnicienilor pentru abnegațiuni este și ea un fapt la ordinea zilei). CIT-ul este alcătuit aici din 280 de membrii, vîrsta medie a acestora fiind de aproximativ 28 de ani. O situație care ne obligă la o nouă constatare: în țara noastră, ca de altfel în întreaga lume, automatică și electronică (în special mașinile de calcul) aparțin celor mai tineri dintre noi. Sînt discipline de dată relativ recentă, mai de curînd introduse în învățămîntul superior, și

tehnicienii pe cinci subcomisii sau subgrupe. Iată profilul lor: Invenții și inovații (ing. Paul Săndulescu), Probleme profesionale, simpozioane, școlări-zări (ing. Aurelian Stoica), Promovarea produselor (ing. Carmen Pinzaru), Autoutilare (ing. Pavel Mircea), Norme de consum (ing. Ion Mioșanu).

— O colaborare colegială care, bînuim, s-a concretizat în numeroase realizări.

— Mă voi strădui să aduc citeva exemple. O întreprindere indeajuns de dificilă dacă e să o fac pentru informarea publicului larg, deoarece produsele noastre reclamă cunoștințe de specialitate pentru a fi înțelese și apreciate. Alți încerca totuși. Un colectiv alcătuit din inginerii Paul Orbesteanu, Emil Studineanu, Nicolae Chivu, Carmen Pinzar, Radu Rusu, Ovidiu Popovici, Marius Ungureanu, Cristian Tomescu și Adrian Curaj au proiectat un echipament de comandă și acționare a roboților industriali de tip Crital-R. Este vorba de un echipament pe 5 axe pentru comanda motoarelor electrice cu disc, testat conform normativelor C.A.E.R., dar care a prezentat performanțe superioare acestora. El a trezit deja interesul unor beneficiari externi. Un alt colectiv, alcătuit de data asta din inginerii Sorin Munteanu, Gelu Popovici, Horia Urdea, Mircea Sturzu, Octavian Drăgășanu, Adrian Georgescu, Carmen Georgescu și Ada Sturzu a realizat un echipament pentru dozare discontinuă tip DD-116, destinat proceselor de dozare în industria chimică și

cantității de manoperă în ateliere, evitîndu-se astfel munca în spațiu închis. La cargoul care tocmai a fost lansat, pe lîngă avantajele enumerate, s-au economisit 30 tone tablă, 10 tone țevă și 20 000 ore manoperă. Inginerul Victor Trifan, șeful atelierului, ne atrage atenția asupra caracterului special al acestuia. Noțiunea de proiectant este aici alta decît cea cu care ne-am obișnuit. Mulți din proiectanții atelierului sînt muncitori de înaltă calificare, cu experiență îndelungată, care asigură într-adevăr o colaborare perfectă între proiectare și execuție. Au fost invitați să lucreze aici oameni cunoscuți pentru creativitatea lor: maestrul specialist în tubulatură Nicolae Taflan, muncitorul Neculai Popa, de citeva luni subinginer, absolvent al Facultății de Mecanică Galați, Secția Brăila. Are 31 de ani, a lucrat pînă nu de mult la Atelierul Sculărie. Este membru O.D.U.S. S-a format ca muncitor învățînd de la mai vîrstnicii săi colegi nu numai secretele pentru creativitatea lor: maestrul specialist în tubulatură Nicolae Taflan, muncitorul Neculai Popa, de citeva luni subinginer, absolvent al Facultății de Mecanică Galați, Secția Brăila. Are 31 de ani, a lucrat pînă nu de mult la Atelierul Sculărie. Este membru O.D.U.S. S-a format ca muncitor învățînd de la mai vîrstnicii săi colegi nu numai secretele meseriei, ci și felul cum trebuie privită munca. A mai învățat că una din datoriile muncitorului este să nu se mulțumească să execute perfect un dispozitiv oarecare, ci să caute și să găsească căi pentru automatizarea și mecanizarea muncii sale, pentru mărirea productivității.

Atelierul Sculărie al Șantierului Navale este o adevărată școală de creație tehnică, în care fiecare se simte dator să-și aducă contribuția. Este un fapt cu totul obișnuit ca la S.N.B. muncitorii să fie autorii unor dispozitive cu eficiență deosebită. Noțiunea de colectiv a căpătat aici sensul cel mai larg și generos.

Ion Dima, muncitor categoria VII-a, lucrează de 31 de ani la șantier. Este membru de partid. Împreună cu echipa pe care o conduce este autorul unor scule combinate care printr-o singură trecere strunjesc tuburile etambou, a mașinii hidraulice pentru frezat postamante de motor la nave. Tot echipa lui Ion Dima a conceput și realizat dispozitive destinate reducerii importului: mașina de turnat centrifugal cuzineți navale; instalația de tracționat ancore — reduce manopera la jumătate, în condiții de siguranță maximă; pompă de transferat apă prin dezechilibrare, destinată scoaterii apei din santina (o instalație extrem de ingenioasă care poate fi folosită și în agricultură, la irigații); instalație hidraulică pentru presarea tubulaturii în atelier de recuperare a apei în sistem hidrofor — servește la verificarea tubulaturilor, reduce consumul energetic, mărește calitatea, crește productivitatea (operațiunea poate fi efectuată de 2 oameni, în loc de 7); mașină pentru autotifon cu care sînt dotate barurile vapoarelor (poate fi folosită, evident, și în restaurante, cantine, cofetării). Întrebat care sînt oamenii de bază ai echipei, Ion Dima a numit fără ezitare trei tineri, comuniștii Ioan Crăciun, Sosilica Roșu și membru al O.D.U.S. Anghel Boldeanu. Nici unul n-a trecut de 25 de ani.

Tot în atelierul de sculărie ne-a atras atenția o instalație de control a etanșeității tabelor cu ajutorul sistemului vidat. Instalația este în probe, depistează fisurile fără a mai fi necesară umplerea cu apă a incintelor. O asemenea instalație poate fi folosită cu aceeași utilitate și pentru verificarea etanșeității bazinelor de beton, a izolațiilor hidrofuge. Cei interesați pot obține date de la fața locului.

Creația tehnică e la ea acasă la Șantierul Navale din Brăila. Ea răspunde în primul rînd unor necesități de primă urgență ale producției și se măsoară în economii de materiale, manoperă și energie, vizează automatizarea, mecanizarea proceselor tehnologice, duce la creșterea productivității muncii. Membrii de partid, tinerii U.T.C.-iști, membri ai O.D.U.S., în colective de o perfectă omogenitate, își unesc eforturile într-o singură direcție — spre mai bine.

OPREA GEORGESCU ■

mult mai apropiate de înțelegerea tineretului studios decît de cea a inginerilor și tehnicienilor mai vîrstnici. O situație care, nu începe nici o îndoială, se va repeta și în viitor, într-o lume în care diversificarea specialităților științifice și tehnice se desfășoară în permanență și într-un ritm din ce în ce mai accelerat.

Interlocutorul nostru este inginerul Gheorghe Diaconu, șef de atelier de proiectare și, aici la Automatică, președintele CIT-ului.

— Pentru toți cei care lucrăm în munca de cercetare sau proiectare, schimbul de idei sau colaborarea reprezintă piinea noastră cea de toate zilele. Tocmai de aceea, adunările organizate sub auspiciile CIT-ului nu sînt în fapt decît niște colozii de specialitate, constructive, destinate în principal găsirii de soluții inovatoare. În mod curent discutăm probleme legate de producerea unor noi echipamente pentru autoutilare, sau ne exprimăm părerea în legătură cu produsele ce ar trebui să fie introduse în planul tehnice. Am considerat de asemenea necesar să structurăm activitatea Comisiei de ingineri și

metalurgică. Produsul s-a dovedit competitiv atît în țară cît și în străinătate, înlocuind un echipament similar, extrem de costisitor, adus pînă de curînd din import. În sfîrșit, mai doresc să amintesc realizarea unui echipament electronic pentru cîntar de bandă, foarte solicitat de industria noastră metalurgică. Toate acestea au fost deopotrivă, proiectate și executate de către întreprinderea noastră.

Am mai notat în continuare și realizarea unor invenții de excepțională valoare: **Metoda și circuit de multiplicare-divizare** (cu erori sub 0,05%), **Metoda și circuit de convertor de semne pentru doze tensiometrice** (cu erori sub 1 la mie) și **Adaptor de semnal pentru benzi rulante-cîntăritoare**. Toate trei sînt datorate unui singur autor, dar acesta ne-a rugat să-i trecem numele sub tăcere, considerînd că ele aparțin întregului colectiv de la SPC-3. I-am făcut pe plac, apreciînd la rîndul nostru că modestia este singura virtute care dă forță și relief adevăratelor merite și fapte de conștiință.

LIVIU TIMBUS ■

O ipostază a muncii de fiecare zi: creația

Joi, 25 iulie, am asistat la Șantierul naval Brăila la lansarea la apă a unui cargou pentru export. După spargerea de bordaj a tradiționalei sticle de șampanie, a fost lansat la apă simplu și fără probleme. Acțiunea, emoționantă ca semnificație, era totuși una de rutină, chiar dacă nu se petrece în fiecare zi. Cei prezenți au aplaudat și, grăbiți, s-au îndreptat spre locurile lor de muncă. Îi așteptau, evident, alte vapoare în construcție. Toate au intrat în obișnuitul de fiecare zi, de fiecare ceas de muncă, pentru fiecare din cei 5 000 de oameni ai muncii de la Șantierul Naval.

Să încercăm acum să subliniem contribuția acelor muncitori, tehnicieni și ingineri care prin munca, priceperea și talentul lor au contribuit la realizarea la care am fost martori și la multe altele asemănătoare, care au făcut ca vapoarele românești să fie din ce în ce

mai bune, să-și cîștige un bine meritat renume.

Sîntem în mijlocul proiectanților Atelierului saturare și agregatizări. Aici se proiectează implementarea pe navă a tuturor subsansamblelor, elementelor de tubulatură, postamentelor și agregatelor. În atelier, la scara 1:25, este executată macheta cargoului abia lansat. Proiectarea după machetă are mai multe avantaje. Pînă la folosirea acestei metode, după lansare, nava mai stătea la cheul de armare cel puțin 6 luni. Acum nava este complet armată, avînd posibilitatea să plece în cursă după 2-3 luni, perioadă în care se fac și probele necesare. Pe lîngă scurtarea ciclului de fabricație, metoda duce la o calitate sporită, multe din lucrări făcîndu-se fără revenirile inerente montajului după planuri. Condițiile de muncă se îmbunătățesc prin transferarea unei



RADU CÂRNECI:

„Scriitorul nu termină niciodată a învăța de la viață...”

— Să pornim de la poezia de dragoste, Radu Cârnelci. Dumneavoastră aduceți ode iubirii, în timp ce alții îi dau cu tifla. Ce se întâmplă? S-a dus amorul?

— Oricare întreprindere pe care o vrem neobișnuită ori măcar interesantă este anevoioasă, solicitându-ne întreaga ființă interioară, cu atât mai mult când e vorba de înfaptuirea lucrului artistic, lucru care, nu-i așa?, trece sau ar trebui să treacă dincolo de obișnuit. Cât privește poezia careia îi slujesc, cred că are menirea să așeze nu numai pe fruntea poetului dar și pe cea a cititorului adevărat o coroană a frumuseții care să-i îndrăznească și mai mult întrebările și să-i tainuiască și mai mult tainele, să-l facă deci să-și dovedească sieși minunea despre ființa superioară care este și care comunică cu jur-împrejurul cosmic prin rațiunea frumuseții. Și, fiindcă ați început ex abrupto, punind în discuție problema poeziei venind din iubire sau dinspre iubire, gen oarecum ocolit în debaterile din presa literară, trebuie să mărturisesc sincer credința că, în pofida marginalizării sale — la noi și aiurea! — poezia de dragoste, adevărată și marea poezie de dragoste, este la fel de prețioasă azi de către publicul bun ca și în vremile lui Petrarca, Shakespeare, Hugo, Leopardi, Eminescu, Baudelaire, Blaga. Aceștia și alții au fost și au rămas mari creatori și prin — sau, poate, mai ales prin — poezia iubirii. Ne-am putea imagina, oare, un Shakespeare fără sonetele-i care egalază marile sale tragedii, ori pe Eminescu fără Luceafărul, chintesența creației sale? In-

discutabil, nu! Fiindcă, în general, opera de artă — cu foarte rare excepții — este un demers al binelui și frumosului care tot din iubire izvorăște și devine putere mereu învingătoare prin umanismul conținut. De la poemele homerice și cele ale Evului Mediu la Dante și Goethe, de la Whitman și Mickiewicz la Pușkin și Gibran, la Arghezi și Seferis, literatura lumii a fost marcată profund și definitiv de această principala trăsătură a omului: de a fi fără de asemănare prin aspirațiile-i către adevăr, bine și frumos. De unde și sublimul — suma acestora! — care numai omului i se potrivește precum Soarele Cerului!...

— Pe dumneavoastră ce vă deosebește de poezii pe care i-ați amintit?

— Eu înțeleg poezia de dragoste într-un chip mai complex. Nu pur și simplu a cînta iubitei, ci a cînta iubirii ca — forță a devenirii noastre — sentiment care-i propriu doar ființei umane. Depărtarea, singurătatea, dorul de ființă îndrăgită se conjugă aici cu aspirația spre împlinirea suflătească, cu teama de timpul devorator, cu spaima de clipă, deci, dar și cu speranța în clipa următoare ce poate fi mai bogată, prin trăirea iubirii, decît un secol de clipe obișnuite. A mă adînci în mine, în singele și în duhul meu, a-mi trăi ființa cu toate ale sale pînă la mistuire, a mă identifica momentului, dar depășindu-l, dîndu-i eternitate prin cuvîntul spus, prin rădăcina nevăzută a acestuia, înseamnă pentru mine dăruirea supremă, arderea de tot. Fără-ndoială, nu mai este vorba de o simplă poezie de dragoste ce poate fi cîntată ușor sau șoptită pătimaș, ci de

o identificare a eului prin sentiment, de o înălțare a acestuia, prin purificare, la o stare ce ține de un inefabil nu ușor de pătruns. M-aș exemplifica dacă vreți citind din cartea mea de Sonete: „Iubirea este-atolstă-pînitoare / domnind pe sine, patimi și eresuri, misterizînd la marile-nfelesuri, / de chip interior dăltuitoare. / Ea mișcă munții, luminează-n soare / desțelenind universale șesuri, / chemîndu-ne la cosmice culesuri / pe-nînderi-nesfîrșit unduitoare. // Iubirea-i axul cerurilor toate, / jur împrejurul lumii cu lumi s-adună / în mari nuntiri cu muzici peste poate, // Idei dansează, cerurile tună, / stele-n ghirlande leagă-n-se roate / sub zodiile care le-n-cunună...”

— Ce să zic, îmi place. Cunoșc poezia cu pricina și cartea de Sonete, apărută nu de mult. Cunoșc și celelalte volume în care am observat o schimbare de tonalitate de la lirismul pătimaș (Iarba verde, acasă, Grădina în formă de vis, Umbra femeii, Cîntarea cîntărilor) la acela grav, tulburat de accente dramatice (Banchețul, Oracol deschis, Temerile lui Orfeu, Timpul judecător). Ce-a declanșat această schimbare? Orfeu a început să vadă viața cu alți ochi?

— Întrebarea dumneavoastră cuprinde și răspunsul pe jumătate, referindu-mă la trecerea neiertătoare a timpului, la vîrsta care ne stringe mereu mai strîns, de nescăpat. Temerile vin mereu mai multe, mai întunecate, asemenea liliacilor în amurg. Și așa omul mereu adunîndu-se-n sine gîndește mai adînc la ale sale, își privește mai îndurerat chipul și sufle-

tul, devenind cu fiecare zi mai el-insuși, esențializîndu-se, mereu mai pur. Acest mister al esențializării i se dezvăluie artistului mult mai devreme decît altora. Cînd la aceasta se adaugă o îndelungă suferință de suflet, „fenomenul” devine o permanență psihică cu urmările-i de rigoare. Creatorul de frumos trece, în acest caz, vrînd-nevrînd, în acel registru grav, încărcat de puterea meditației elegiace, care nu o dată îl descoperă pe artist în adevărata sa ființă, ori în cea de a doua față a ființei sale. Este, poate, și cazul meu...

— Înțeleg că vă unește și pe dumneavoastră o generație, nu? Care este aceasta?

— Noțiunea de generație a fost și rămîne în artă permanent echivocă și relativă. Deoarece, în chiar cadrul aceleiași generații de vîrstă, există diferențe ale structurilor de creație, ale stărilor de suflet, ale creatorilor respectivi. Aceasta face ca într-o generație, ai cărei componenți au debutat cam în același timp și cam în aceeași linie estetică, în decursul anilor, cu definirea tot mai precisă a personalității fiecăruia, aceștia să devină de orientări și atitudini bine distincte, nu o dată opuse. Astfel, în cadrul unei generații de vîrstă (cu o diferență, să zicem, de zece ani între cel mai vîrstnic și cel mai tînăr) pot exista două sau chiar trei „generații estetice”. Laurențiu Ulci face în acest sens o interesantă ierarhizare și disociere pe generații, deși uneori cam arbitrară. În această idee, eu așa fi al generației „60” (deoarece am debutat editorial tîrziu, în 1963); ca vîrstă așa aparține, însă, aceleiași generații „50”, atît de amorfă și nediferențiată ca orientare și atitudine, rămasă ani lungi la remorca proletcultismului obtuz și uniformizant. (Cînd, în 1955, după terminarea facultății, am încercat să debutez cu o carte cuprinzînd „poeme de dragoste”, am fost primit ca o arătare: „...o carte de dragoste! dar pe ce lume crezi că te afli, băiete? Noi construim azi o societate nouă...” Degeaba le-am spus că știu, că fusesem brigadier la Salva-Vîșeu; mi s-a închis ușa în nas ca unui ciumat...) O să-mi spuneți că, totuși, atunci au fost și au rămas niște poeți, unii dintre ei remarcabili (Jebeleanu, Beniuc, Boureanu, Banuș, Cassian, Deșliu, Baconsky, Labiș ș.a., ș.a.); da, desigur, iar cîțiva dintre ei au dat chiar și niște cărți im-

portante, dar cu ce preț! Nu mai spun că o parte dintre aceștia au rămas marcați pentru todeauna de acel „timp pierdut”, nemaiputîndu-se „reabilita” niciun fel de istorie literară...

— Să nu generalizăm, totuși. — E adevărat că a existat atunci, în acea perioadă de zbucium în reasezarea socială, un anume romantism curat și îndrăzneț, totodată, un romantism al generației care își petrecuse copilăria sub imperiul războiului și al morții și care vedea în perioada care a urmat salvarea și descătușarea forțelor nației prin implantarea unui timp nou, a unei societăți a dreptății și împlinirii tuturor visurilor de libertate. Da, a fost aceea o generație romantică și, chiar dacă lipsită de orizontul cel mai clar a ceea ce trebuia să fie și să devină, ea a constituit, cu toate acestea, încercarea unui zbor, zbor în care unii au reușit să se și înalțe... Așa că eu aparțin aceleiași generații care, începîndu-și activitatea în acel... obsedant deceniu, s-a constituit într-o conștiință de sine începînd de prin 1960, realizîndu-se plenar în timpul de după Congresul al IX-lea, prin opere care, multe, au intrat în tezaurul culturii naționale.

— Și cum debuta un romantic pe vremea aceea?

— Eram student în anul II la Institutul de silvicultură din Cîmpulung Moldovenesc (o parte a Facultății de silvicultură din București se mutase la Brașov, cealaltă aici în Bucovina, la inițiativa lui Emil Bodnăraș — fiu al acestor locuri — care ambiționa să facă din această așezare un centru cultural. Se mai înființase un liceu militar, „Ștefan cel Mare”, care funcționează excelent și astăzi, exista și o echipă de fotbal — divizionară A — C.S.A. Cîmpulung Moldova — etc. Se mutase aici și capitala regiunii de la Suceava și, odată cu toată administrația, și ziarul regional Zori noi, care-l avea ca șef al secției culturale pe admirabilul om și scriitorul Dragoș Viicol) cînd s-a înființat aici cenaclul literar „Mihai Eminescu”. În afara citorva ziaristi de real talent — alături de Viicol mai erau George Sadorovici și Pan Solcan — veneau la sedințele cenaclului amatori de literatură de pe toată valea Moldovei —

(Continuare în pagina 15)

R. G. ȚEPOSU ■

Desene pe asfalt

Un erou literar obsedant: Bucureștii

Bucureștii sînt un oraș ciudat, nici unul din atributele metropolelor „clasice” nu i se potrivește, nimic din arhitectura sa nu pare a purta sigiliul unicității, istoria nu i-a fost mai săracă în întâmplări decît a altor așezări românești; deopotrivă de alintat și de suduit în versurile poezilor populari el e totuși unic prin aerul său pururi tînăr și devine obsedant prin capacitatea lui de a ne robi inefabilelor sale conture.

Soarta a vrut ca Bucureștii să fie nu numai pat unei legende ci și „raiul” incendiilor pustiitoare; apa îndeobște puțină, potolită și nîcînd dulce a Dimboviței i-a inundat în răstimpuri cuprînsul și talpa de lut moale pe care e zidit nu i-a fost pavăza tocmai sigură în calea seismelor.

Și totuși... Și totuși...

Îi iubim și-l vom iubi veșnic.

Scriitorii l-au ținut și ei drag și literatura Bucureștilor e foarte bogată. Bucureștii au ispitit pana unor Pann, Bolinteanu, Filimon, Macedonski, Arghezi, Sadoveanu (Ion Marin) și încă în vremea noastră un Eugen Barbu povestește cu fast splendorile unui oraș literalmente nemuritor. Bucureștii apar și în cărțile poezilor din generațiile scîtitor numite '60 sau '70 sau '80 ș.a.m.d., ca și în ale altor autori ce au doar vîrsta pe care le-o conferă scrisa lor, despre care, iarăși s-ar zice, că, bucureșteni fiind, au un fierbinte dor de București.

La toate acestea gîndeam după ce am citit de curînd fermecătoarea carte de proze („Destin”, Editura Sport-Turism) semnată de Gheorghe Constantinescu.

După un debut în poezie ce n-a trecut neobservat, Gheorghe Constantinescu încearcă, mi se pare cu mai mult succes, ispița prozei și, o spun din capul locului, întîlnirea cu proza sa e stenic-reconfortantă. Surprinzător de stăpîn pe mecanismele subtile ale prozei „simple”, o narează nepretențios, incisiv, dînd tot timpul senzația lucrului știut și trăit. Autorul nostru face, cu meșteșugul desenatorului de

vitraiuri, o savuroasă icoană, din cioburi disperate, a Bucureștilor interbelici în care, copil fiind, a venit cîndva spre a se statornici.

Cartea se deschide cu o povestire orgolios și derutant intitulată „Curtea din Șoseaua Ștefan cel Mare” și (nu e un sacrilegiu dacă divulg micul mister conținut în titlu) înțelegem repede că nu avem de-a face cu o curte vovodălească cu gospodăria unor oameni obișnuți și de treabă, săraci dar neincovoiați de umilinți.

Rînd pe rînd ne apropiem și enigmatice altor „curți” orînduite în jurul Oborului somnolind, oriental, un an întreg spre a se umple de larma tradițională a Tîrgului Moșilor, măcar pentru cîteva zile din an, de nu chiar săptămîni. Scriitorul are harul (și darul) evocării și pana lui ce nu are ambiția compunerilor „frumoase” capătă, tocmai despo-vărată de obsesia stilului, un stil paradoxal: net, exact, aproape rece.

S-a bătut excesiv monedă pe Bucureștii maidanelor cu sau fără dragoste, teatru ale unor fioroase drame pasionale cu crime și violuri, prea mult despre alcool și mizerie spre a nu suspecta violența unor asemenea viziuni de dorința de a opune (ca odinioară Pelimon) bieteale „mistere” ale Bucureștilor, celor ale Parisului să zicem, captînd astfel interesul unui cititor avid de senzațional. Gheorghe Constantinescu corectează curajos această imagine înlocuind-o cu narațiuni nelipsite de pitoresc și totuși credibile. Măcar atît de-ar fi izbutit și „Destine”-le sale merită toată lauda.

Dar merite au și prozele ce nu au neapărat Bucureștii, drept erou literar și din acestea reținem galeria personajilor ce persecută (cu blîndețe) memoria povestitorului prin frapanta lor originalitate, adevărați Păcală ori Nastratină năstrușnici. Caldă e evocarea tatălui, pline de interes episoadele întoarcerii în satul natal. Se cer extinse cu alt prilej istoriile despre colectivizarea agriculturii, așa cum va fi fost.

Văd în Gheorghe Constantinescu, acum după ce i-am lăudat versurile și scurtele proze, pe romancierul ce, sigur, va fi și îl aștept cu încredere cărțile.

(Am scris și voi mai scrie despre autorii despre care îndeobște... nu se scrie, iubite cititorule, nu pentru a „certa” critica literară atență doar cu valorile omologate ci spre a încerca ipostaza romantică și nu lipsită de absurd a unui solitar împărțitor de dreptate.)

GHEORGHE TOMOZEI ■

Pururi pace

Iubim, și sufletul curat pe mări curate se desface iubirea sinceră ne place și liniștea nemăsurată ca bucuria-ntr-un palat cînd floarea darului se coace

iubim să fie pururi pace să dea-n mătase dudul cînd pe horangie trecut prin ace floarea de mac bobu-și desface și fetele își trec la rînd al vieții har nemăsurînd canonul viei cînd se coace

GELLU DORIAN ■



În acest număr, reproduceri după lucrările pictorului NICOLAE BLEI

Argument

Democrația interviului

Interviurile pe care le dau scriitorii sînt, fără îndoială, o formă a democrației literare. Cel care pune întrebări se exprimă pe sine tot atît de mult cit și cel care răspunde. Iar prin textul interviului, care este un articol cu două semnături, interviuatul și interviuatorul dau seama de starea democrației literare la un moment dat, de contextul literar al aceluia moment și de problemele interne ale scriitorului. Apariția recentă a volumului întii dintr-o amplă antologie intitulată **Romanul românesc în interviuri (o istorie autobiografică)**, Editura Minerva, 1985, ne dă prilejul să consemnăm, iată, cîteva aspecte semnificative privitoare la chestiunile enumerate mai sus. Istoria interviului românesc ca gen al publicisticii cu subiect literar, imaginile autobiografice ale romanului nostru în oglinda interviurilor date de romancierii, evoluția conștiinței de sine a profesiunii de romancier și mișcarea istorică a contextelor care au constituit mediul inconjurător al romanului la noi — iată, altfel formulate, aspectele care compun mozaicul impresionant de implicații cuprinse în această antologie masivă, exhaustivă a interviurilor date de autorii noștri de romane despre propriile lor romane.

Realizată de Mariana Vartic și Aurel Sasu, antologia la care ne referim aici îi cuprinde pe toți autorii, indiferent de valoarea lor istorico-literară, care au dat măcar un interviu referitor la activitatea lor de romancierii. Volumul întii îi cuprinde doar pe cei al căror nume este cuprins între literele A și F, ordinea fiind, firește, alfabetică, iar numărul paginilor acordate fiecăruia depinzînd de valoarea autorilor. Evident, însă, că dacă G. Călinescu nu e prezent decît cu șapte pagini aceasta se datorează faptului că nu există de cît șapte pagini de interviu în care Călinescu se referă la romanele sale. Problema respectării reliefului axiologic corect este, în acest caz ori în altele, surclasată de aspectul obiectiv-cantitativ al prezenței romancierilor în interviuri. Secolul al XIX-lea este absent din antologie tocmai pentru că interviu va deveni abia în secolul nostru o modalitate la... modă a dialogului democratic scriitor-public. Dar — surpriză? — iată că nici perioada interbelică nu este întotdeauna atît de bogată, pe cît ne-am aștepta, în asemenea forme publice ale confesiunii literare. Mircea Eliade, însă, e prezent cu cinci interviuri întinse pe 22 de pagini. Cum ne putem explica diferența față de Călinescu? E, credem, diferența între două generații și două mentalități. Generația lui Mircea Eliade descoperise gustul dialogului cu publicul, chiar dacă și în marginea unor proiecte niciodată realizabile așa cum erau confesate, gust ce făcea parte dintr-un nou joc de societate literară, mai autentic, pasionat de mărturia cea mai neconvențională și îndrăgostit de literaturitatea proiectelor, a utopiei lor, la fel de tare ca și de literatura propriu-zisă, gata făcută adică. G. Călinescu vorbește numai despre gata-făcutul romanelor sale, de fapt doar despre **Cartea nunții**, de pe poziția unui superior orgoliu publicitar (interviul chiar fu multă vreme prilejul cel mai nimerit pentru autopublicitate). De altfel, pînă la generația lui Mircea Eliade valoarea de mărturie de



sine creditabilă și cea privitoare la autenticitatea laboratorului intim al creației era minimă. Abia cu această generație punctul de vedere al scriitorului se autoreflexează într-o viziune asupra scrisului. Dacă G. Călinescu își explică romanul recent publicat ca un critic, Eliade își explică romanele ca pe încă niște-intenții, din interioritatea cea mai profundă a voinței încă nestructurate în formă auctorială: „De mult mă urmărea gîndul unei cărți mari, sau al unei serii de cărți, care să cuprindă experiențele acestea decisive din prima tinerețe: dragostea — nu victorioasă, ci simțită ca un instrument de autoflagelare, de năruire demonică, de pierdere de sine — sexul, foamea, moartea”. Să comparăm patosul temei vitale încă necristalizate în dogme de cunoaștere și autocunoaștere al acestei confesiuni cu răceala Călinescului: „Romanul tratează despre dragoste și moarte, în două acte, unul idilic și celălalt sumbru. Totul e încadrat în ritmul vieții moderne, ba chiar moderniste, și cred că prima oară se introduce într-un roman-românesc, nu ca element secundar, ci ca senzație dominantă, viața fizică (sportivă), fără ironie, fără aprobare”. Cu asemenea formule de certitudine nu simți confesiunea publică drept o necesitate a creației ci ca pe una a explicării ei la ieșirea pe „piață”. Or, la Mircea Eliade chiar confesiunea directă, sinceră și confuz-vitală devine inimă, minte și literatură; „„Tinerețea”, în literatura românească, este foarte puțin explorată: i se cunosc numai victoriile sau numai experiențele tipice”. Și tinărul romancier își mărturisește în continuare neliniștile, căutările, incertitudinile, confuziile. Interviul poate începe atunci cînd cel întrebător nu și-a răspuns încă la toate întrebările și se termină cînd nu mai are nici o întrebare să-și pună.

Antologia pe care o avem în față ne instruieste, însă, și despre acele contexte în care mărturisirea scriitorului nu e decît o pseudo-confesiune așezată fie în clișeele vanității de a ieși pe scenă, fie în cele ale unui anumit moment literar. Referitor la clișeele de gîndire specifice unei conjuncturi, iată un răspuns la o anchetă despre roman din 1957: „In ceea ce privește analiza psihologică de care se face uneori prea mult zgomot, trebuie să declar că Joyce mi se pare monstruos prin speculația cerebrală și că Proust este, pînă la o anumită limită, adorabil. Că timpul nostru nu a ucis «trestile care gîndesc» este incontestabil, dar să mi se dea voie să spun că noi gîndim mai repede și că mai ales acționăm și că, fără să ne silim să dăm o literatură delirantă, sîntem datorii cititorului cărți neadormitoare”. Veacul înaintează!

Cele mai numeroase interviuri nu cuprind (altă surpriză?) chestiuni legate de poetica personală a romancierilor. Nu sînt meditații critice autoreferențiale. Nu au un caracter așezat tehnic. Cele mai multe mărturii de atelier sînt sentimentale, publicitare, de atitudine ori pun în discuție problemele generale ale genului românesc la un moment dat. Să însemne că romancierul nostru nu poate ieși din pielea de artist pentru a intra în cea de (auto) critic? Ar fi însă să nu ținem seama de excepțiile care confirmă regula, un Camil Petrescu, de pildă, absent aici (dar prezent în conștiința noastră). Ar fi să nu ținem seama de Nicolae Breban (datorită alfabetului, prezent), un romancier cu o acută conștiință teoretică și speculativă a propriei sale activități scriitoricești. Despre conștiința de sine a romancierilor noștri vom putea purta, acum, extrem de interesante discuții cu textele pe masă, grație excelentei inițiative bibliografice a autorilor acestei antologii.

IOAN BUDUCA ■

POEZIE

Poezia cocheta

Nu tradiționalismul definește lirica lui Alexandru Andrițoiu, deși exercițiul prozodic se află la mare cinste în această poezie obsedată de frumusețea formei. Chiar cînd se exercită pe teme desuete, care făceau deliciul tradiționaliștilor, poetul disertează săgalnic și galant, nu fără o notă de cabotinism. Gesticulația lui e teatrală și în regia acesteia aflăm o gamă foarte variată a mișcărilor, de la îndurarea navivă a lui Grigore Alexandrescu, pînă la exaltarea macedoneskiană. Cel mai evident este acest lucru în ultimul volum, **Poeme noi** (Cartea Românească, 1985), în care Alexandru Andrițoiu exersează toate registrele posibile ale modernismului, desfășurînd un repertoriu incredibil prin disponibilitatea nesfîrșită a adaptării. Poetul face aici o sinteză insolită a stilurilor și motivelor consacrate, la limita între improvizatia liberă și paștită, topind totul în pasta cochetației livrești și sentimentale. Jubilația neîntreruptă este starea sa genuină și, chiar dacă spiritul pare uneori atîțat de mari probleme, tulburarea sfîrșește într-o euforie duioasă: „Să întornăm ca mărul domnesc. în exultare/ și să primim zăpada ca fețele de munți/ către eternitate, ca-nspire-un magnetic soare./ cu cîntecul cunună netulburatei frunzi!” (Intomnd). Poezia lui Alexandru Andrițoiu prezintă, așadar, triumful artificialului și al manierei, căci rașorii se întîmplă ca percepția să nu fie stimulată de modele.

Cultura, în înțelesul de inventar artistic, dublează mereu natura, iar cutare stare sau fragment de realitate sînt văzute ca proiecții livrești. Poetul pare deformat în sensul traducerii fiecărei observații într-un limbaj cultural, fie acesta de proveniență mitologică ori literară pur și simplu. Toate poemele lui Alexandru Andrițoiu sfîrșesc în bibliotecă și nu întîmplător autorul laudă această provincie a cărții, închipuind un sfîrșit jumătate trist, jumătate comic: „Voi locui-ntr-o margine de frază, —/ surisul tău august mă-nstrăinează./ Privestemă cum mă topeșc în bură/ și trec, din stradă, în literatură./ erou bătrîn al meselor rotunde/ ce întrebă, bea vin și nu răspunde./ Mă vor strivi copertile de carte/ într-o bibliotecă de departe” (Eu plec...). Cu toată cochetația ei foarte vizibilă, poezia are totuși un farmec indubitabil și o grație netrucată prin nota de eleganță a frazării.

Scenariul liric și convenția artistică plutește așadar la suprafața în poemele lui Andrițoiu, precum vegetația lacustră, și în această exhibare voită a mijloacelor poetice stă și nota pronunțată de manierism. Iată o traducere literară a unei scene de vinătoare, cu vinători lunguroși, atinși de boala secolului: „Prin jungla nufierilor barca plutește fără nici o țintă,/ iar noi, în barcă, triști și palizi ca-ntr-un poem de Lamartine./ La margine de baltă rațe sălbatice, țîpînd, colindă, —/ dorm armele-n banduliere căci vinătorii zac de spleen” (Restituire). Poezia și-a pierdut ingenuitatea percepției naturale, ciștîgînd în schimb una a percepției livrești, mutînd adică imaginația cu un etaj mai sus. Sensualismul imprimă însă recuzite culturale o mare prospețime, în ciuda artificialității foarte pronunțate. Pres-tidigităția prozodică, ușurința versificării, calofilia incurabilă sînt forme prin care se manifestă obsesia frumuseții artistice, nu o dată tradusă redundantly, care lasă la tot pasul senzația de saturație.

Prin poezia lui Alexandru Andrițoiu se perindă aproape întreaga noastră lirică modernă. Dacă nu avem aici o sinteză, măcar un compendiu tot găsim. Nu lipsește, bunăoară, postura euforică a exploratorului răătăcit într-o geografie exotică de obirșje minulesciană: „Ci, împrejurul sferii, descoperi-voi, poate/ noi Indii, noi Floride, Formose de mărgean” (Lauda sferei). Alteori, versurile sînt presărate cu umor și cu poante lirice, ca la Topirceanu: „Ca în metempsihoze/ pe-acolo am mai fost/ prin vechi apoteoze./ Păstrează și niște poze/ însă făcute prost”. (Iernind, un vis mă smulge). Cînd creionează peisaje du-nărene, desenul are melancolia unui Barbu Nemțeanu din poemele cu pescari: „La țărnul Dunării, peste-arătură/ pescarii-și duc, în spate, barca sură./ Lopețile atîrnă-n drum blegite/

și-neulcă-n negru firele-ncolțite” (Nu apele). În altă parte, dăm peste imaginile arctice și cezoase, ca la M. Cruceanu: „... Ani duși: corăbii albe de vikingi/ alunecînd spre nord cu gheața-n chingi/ pe mările brumoase și saline.” (Elegie prelungă). Cînd inspirația îl trage înspre interior, poetul laudă veșmintele vapoase ale femeii, precum un G. Rotică: „Nu-ntoarce capul! Du-te înainte / foșnindu-ți trist ușoarele veșmintele” (Euforie). Un umor superior pune autorul cînd descrie interioarele distinse, cu decoruri aristocrate, ca în poeziile lui N. Budurescu: „Interior distins ca-n vechi picturi/ cu oameni nobili așezați la cină. —/ Le joacă focul roșu pe figuri./din vin irumpe-o traică lumină” (Interior distins ca-n vechi picturi). Din Ion Barbu vine sugestia înțeleșării obscure a forțelor geologice: „Nici abur nu se-nalță, nici cîntec. Nemișcarea/ se-adună în clestare cu ritm neauzit./ Ai crede lumea moartă. Ci vie, respirarea./ ridică imn luminii ajunsă la zenit” (Ceas alb). Lucrurile prețioase au rafinamentul celor înfățișate de Minulescu ori Ștefănescu-Est: „Sînt gheață împietrită-a veșnicie./ ghețar cristalizat și irizînd./ Am preț înalt și aristocrație./ reflex al artei rafinate sînt” (Solocviul cristalului). În fine, nu lipsesc nici decorurile provinciale, cu circiumi și cazarme prăfuite, ca în versurile unor I. M. Rașcu, Demostene Boțez sau N. Davidescu.

Ceea ce aduce în plus Andrițoiu e spectacolul galant și sentimental, nota de cochetație și duioasă cu care vorbește despre această recuzită neverosimil de bogată. Însă sunetul propriu al liricii din **Poeme noi** vine din sugestia unei crize a livrescului, înfățișată în imagini ale degradării fastuoase. În această subminare trîndă a propriei imaginații avem cele mai notabile reușite care frîng gîtul grațuităților, dînd la iveală o tînguire secretă, fără gesturi oraculare. E aici o fugă din cărți și o sondare a realității cu ochii dilatați: „Anima inimii s-a dăruit./ mina din mină s-o dea mai departe./ Ochiul privește peste sfîrșit./ ochiul citește dincolo de carte” (Decis). Abandonul livrescului, ca temă lirică, desigur, dă poemelor lui Alexandru Andrițoiu, dacă nu dramatism, cel puțin sugestia lui.

RADU G. ŢEPOSU ■

ESEU

Serieri de tinerețe

O scriere deosebit de interesantă deschide recentul volum Mircea Eliade — **Contribuții la filosofia Renașterii**, apărut la Editura Academiei R.S.R., ca prim titlu în colecția „Capricorn” (1984), supliment anual al Revistei de istorie și teorie literară. Colecția dă curs unei inițiative călinesceniene (de altfel, vigneta de pe pagina de gardă îi aparține marelui critic) și debutează cu publicarea tezei de licență a lui Mircea Eliade, **Contribuții la filosofia Renașterii**, urmată de un interesant grupaj de publicistică intitulat **Itinerar italian**. Volumul — de mici proporții: însumează 170 de pagini format mic — reprezintă nu numai o restituire de istorie literară, ci și o pagină de biografie literară, care deschide în chip oportun noi perspective în cunoașterea personalității cunoscutului istoric al religiilor.

Textele (îngrijite de Constantin Popescu-Cadem și prefațate de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, care, de altfel, coordonează întreaga serie) se întregesc reciproc. Dacă lucrarea de licență despre filosofia renașcentistă (redactată fragmentar — numai primele trei capitole dintr-un sumar mult mai amplu) reprezintă o dizertație erudită, dar în același timp de o mare suptele a gîndirii, **Itinerar italian** este un jurnal de călătorie conceput în stilul dezinvolt, acut literar, necanonice al gătării culturale a anilor '27-'28, un jurnal cu valoare mai ales documentară față de studiul de istoria filosofiei care îl precede (aici). Cele două călătorii în Italia întreprinse de tinărul Mircea Eliade devin pretext de observație realistă, de judecată critică asupra mentalităților, de experiențe culturale și de viață. O Italie privită cu ochi deloc idolatri, receptată fără complexe de inferioritate. Refuzul atitudinii turistice ia uneori forme incandescente: „A vizita Venetia cu Guide în trei zile e stupid. (...) Muzeul prin el însuși nu atrage. Baedeker-ul înde-

partează și ultimul rest de emoție estetică imediată pe care îl mai pot pricinui pinacotecile. De obicei în muzee se admiră tot ce e lăudat în Baedeker. În fața oricărui nume ilustru sunt necesare exclamații și comentarii. Dacă tabloul e prea mare — cîțiva pași înapoi, priviri concentrate, mușenie provizorie, pot face o bună impresie etc”. Mircea Eliade e sensibil mai ales la aspectele de viață zotidiană ale orașelor Italiei. Relatarea unui incident banal, petrecut pe via Garibaldi din Venetia devine în **Itinerar italian** o veritabilă pagină de proză. La fel relatarea călătoriei de noapte, de la Viena spre Italia, în compania a doi studenți unguri, în compartimentul unui tren internațional. Două convorbiri, cu Ernesto Buonaiuti — pastor și figură celebră în acea epocă a Vaticanului, soi de „guru” neoficial al atitor tineri —, și cu Giovanni Gentile, estetician și profesor universitar, sînt relateate în aceste pagini, revedind aceeași tinerească dezinvoltură, aceeași candoare erudită cu care tinărul Mircea Eliade se apropia de tot ceea ce înseamnă cultură, spiritualitate, civilizație.

Același spirit liber îl regăsim și în însemnările sale privind filosofia Renașterii. Am lăsat anume la urmă referirile la prima secțiune a volumului de care ne ocupăm, întrucît jurnalul italian (e drept operă nu înțai gazetărească și, eventual, literară) pregătește lectorul contemporan nu atît pentru substanța doctelor pagini de istorie a filosofiei, cît pentru tonul lor, deloc uscat, deloc doctoral, fără nici o urmă din mimetismele academice pe care le vădesc de regulă lucrările tinerilor teoreticieni. Eliade este, la nici douăzeci de ani, un gînditor pe cont propriu, care își îngăduie cu juvenila superbie, dar și cu solide întemeieri de subsol, severe puneri la punct. Marsilio Ficino i se pare astfel excesiv îndatorat lui Platon și, de aceea, incapabil de sinteze originale; dogmatismul medieval e înlocuit, după părerea sa, nu de o concepție înnoitoare, ci de o nouă **retorică**, din care emană umanismul renașcentist, despre care Eliade crede că este „imoral”, ș.a.m.d.

Nu este locul, într-o astfel de succintă consemnare, să detaliem demersul filosofic eliadesc din aceste pagini. Vom spune numai că, prin acest prim titlu al noii colecții „Capricorn” sînt puse în circulație texte extrem de interesante, care, desigur, întregesc atît bibliografia domeniului, precum și pe cea a autorului.

TANIA RADU ■

FILM

Duelul cu viața

Omul. Omul perfect, înscris în cercul lui Leonardo. Omul, vulnerabil deîndată ce gestul duelului îl scoate din spațiul rotund, ocrotitor. În spatele lui, lumina. În față, bezna lucitoare, înșelătoare a unui coridor, prin care această perfecțiune se leagă de spațiul imperfect, agresiv al realității. Am încercat o descriere (căci de povestire nu poate fi vorba) a primei secvențe din recentul film al lui Dan Pița — **Pas în doi** (scenariul, George Bușecan) și am numit două din planurile de referință aici: **realitatea și idealul**. Tinerii din filmul lui Pița locuiesc, pe rînd, cînd una cînd alta din aceste zone, într-o încercare disperată de a le concilia.

Pas în doi este un film de cea mai acută actualitate. Un film despre condiția omului tînr, despre condiția luptei lui cu viața, despre duritatea acestei lupte, care îl pîndește la imediată ieșire din adolescență, și pentru care trebuie să învețe a fi pregătit. Scenariul filmului a ales dintre încercări pe cea mai omenească și mai plină de capcane: dragostea. **Pas în doi** este un film despre dragoste, fără a fi însă și unul de dragoste. Ecuația ființei umane, aflată la startul vieții sale responsabile, este disecată cu duritatea profund umanistă a chirurgului, în căutarea sensului profund. **Claudiu Bleontz, Petre Nicolae, Ecaterina Nazare și Anda Onesa** incarnează aici patru personaje, care ar putea constitui, firește, două cupluri. Și, pentru că lecția e dură, pentru că nu se trișează (așa cum niciodată în riturile de inițiere tinărul nu era crușat), din cei patru tineri nu se alege nici măcar un cuplu! A ne cram-

pona însă de datele stricte, superficiale ale scenariului ar însemna să trecem sub tăcere asupra lecției de filmului „ambția sa de a evada din concret către semnificațiile de profunzime.

Metafora fundamentală a filmului — duelul, lupta, înfruntarea — e construită în filmul lui Pița pas cu pas, din secvențe „cu cheie”: duelurile singuraticale ale lui Mihai (Claudiu Bleontz), antrenamentul lui Ghiță (Petre Nicolae) la sacul de box, permanenta hârjoană, vag competitivă, dintre toți acești tineri „nefamilisti” (fie ea întrecere profesională, fie dispută sentimentală, ori pur și simplu o bătaie cu perne — parcă puțin prea decorativă totuși!), ba chiar și jocurile cvasieroice dintre Mihai și Monica (o scenă frumoasă în parc) trimt la ideea necesarei verificări, confruntări. Din simplă disponibilitate juvenilă, această nevoie permanentă de a-și încerca puterile devine condiție asumată patetică.

De altfel, filmul este străbătut de un straniu patetism, care avertizează tot timpul, care pune în gardă, obligând la depășirea epicului pur și simplu. Scene simple, cum este cea vizitată la Mihai la părinții Monică (Anda Onesa), în vederea unei (evazive) cereri în căsătorie, se încarcă de tensiune, găsind o neașteptată supapă în grotesc. Personajul construit în acest registru de Corneliu Revent (tatăl) este de altfel un perfect antișablon, obținut prin combinarea lui generis a exact datelor unui veritabil șablon (muncitorul în construcții, bucurându-se de viața liniștită de pensionar etc.).

Cap de afiș, **Claudiu Bleontz** este aici interiorizat, de o impulsivitate uneori autoagresivă. Dilema lui este nu doar posibilă, ci și convingătoare, iar filmul găsește modalitatea de a o soluționa: tinărul nehotărât regizându-și victoriile în singurătate, învață să „încaseze” în public. Lucid, cu o bizară curiozitate a experimentării, personajul lui Bleontz se îndreaptă impredictibil către un final pus în cadru la modul aproape shakespearian. O repliere cumplit de dură, un abandon fără speranță în acel spațiu inițial ocrotitor (coridorul, cerul etc.). În rolul lui Ghiță, **Petre Nicolae** se simte la largul său. Personajul are franchețea inocentă care-i trebuie. Admirabile, duerurile lui (de vorbă!), se derulează tot în singurătate (scenele cu dușul). Familist de vocație și nefamilist prin neșansa, Ghiță nu moralizează, nu pledează, ci probează eficiența loialității: fără succes. Maria (Ecatarina Nazare) este singura care luptă de pe alte poziții. Pentru ea lupta s-a consumat o dată, iar înfringerea ia forma incomodă, neașteptată, a victoriei: copilul. Extrem de expresivă, tristețea eroinei e una fără iluzii, după cum optimismul inocent, dar și puțin obtuz al Monică (Anda Onesa) le va pierde în final.

Pas în doi nu este un poem, dar nici o predică. E o „deslușire” (vorba lui Caragiale!) dramatică a unei situații construite după tot tipicul tragediei: fiecare are dreptate în felul său, ceea ce niciodată nu izbăvește pe nimeni de vreuna dintre răspunderile lui.

Ar merita poate mai mult cei ce asigură acestui film imaginea (Marian Stanciu), decorurile (Călin Papură), muzica (Adrian Enescu). Vom spune numai că au fost la înălțime și că rezultatul talentului și al efortului întregii echipe cu siguranță va rămâne.

TANIA RADU ■

MUZICA

Centenarul Operei Române

Rari, foarte rari au fost anii în care să se fi făcut asemenea eforturi la Opera Română din București; începând cu masinistii și culminând cu primii solisti, cântăreți sau balerini, cu o stăruință continuă, demnă de reliefat, întreg personalul muncitor al primei noastre scene lirice a reușit ca în 11 luni să dea viață unui mare număr de spectacole, cuprinzând — între altele — și nouă premiere, alte înregistrări la radio, televiziune, disc etc.; și toate acestea în diferite concerte, turnee artistice în țară și în străinătate,

condiții de dificultate pe mai multe planuri, principalele dintre ele constituindu-le rezerva de cadre solistice. O explicație cit de sumară trebuie să conțină faptul că Opera Română din București, ca și Filarmonica „George Enescu” sint reprezentantele cele mai avizate ale muzicii interpretative românești; că, din acest motiv, ele fac parte din restrânsul nomenclator al instituțiilor **republicane**, de gen: că, deci, având uriasa răspundere a purtătorilor unei efigii de civilizație umanist-socialistă și de tradiție, stacheta **calității** trebuie ridicată, neconținut, sub toate aspectele: repertoriu, interpretare, prezentare și — nu în ultimul rind — rentabilitate; cursive de laudă, prin urmare, colectivului de conducere al instituției, în frunte cu profesorul Petre Brincus, directorul Operei Române, întregului colectiv de artiști și tehnicieni, care, beneficiind de sprijinul permanent al autorităților municipale și ale Programelor culturale centrale au reușit — în condițiile amintite, ce au generat, uneori, înlocuiri forțate de titulari sau de solisti, alteori, la stări în care disciplina liber consimțită s-a confruntat cu indisciplina — să repare „din mers” unele erori și să reușescă astfel ca stațiunea care a trecut să fie tot atât de productivă spre deplina satisfacere a gustului estetic al marelui public, doritor de operă.

Urmărind îndeaproape problemele Operei Române din București, iubind genul și instituția și stimind pe slujitorii ei, vom emite părerea că, în acest timp, s-au putut observa **patru mari linii directoare** ale activității generale: **educația și atragerea publicului**, cu o pondere tot mai mare vizând tineretul, **sustinerea și valorificarea creației naționale**, grija pentru marelui repertoriu al genului și **reputarea**, în consecință, a unor **titluri celebre**, obligatorii — am putea spune — pentru fiecare „firmă operistică”, precum și intensă preocupare în ceea ce privește **creșterea cadrelor artistice**. Să ne amintim! În septembrie 1984, începea turneul de mare succes al Operei Române, la Moscova. În celebrul Balsoi Teatr, artiștii români erau ovaționați pentru felul în care prezentau opera noastră națională, „Oedip” de **George Enescu**, „Nunta lui Figaro” de **Mozart** un triptic de balet, ca și un grandios concert. Tăcuti, rămasi acasă, o serie de artiști valorosi pregătea o surpriză care avea să devină eveniment de frunte al stagiunii: inaugurarea Studioului de Operă pentru Copii și deschiderea sa cu o creație autohtonă, în primă audiere absolută: „Povestea micului Pan” de **Laurențiu Profeta**, scrisă pe libretul lui **Eugen Rotaru** și pusă în scenă de **Alexandru Tocilescu**, secundat de **Gelu Colceag**. Cea de a doua premieră a Studioului bucurestean a fost constituită cu opera „Micul Coșar” de Benjamin Britten, în regia lui **Ion Caramitru**. Aici se cuvine să facem o paranteză, arătând că atragerea oamenilor de teatru către regia de operă este un fapt de bun augur. Prefătându-se marile scene ale lumii, se observă că multe titluri de operă sint montate de regi-zori de teatru. Iată că și Opera Română din București, aliniindu-se acestui curent, nu din modă, ci din necesitate.

Din nouă titluri, șase au constituit premiere absolute pentru scena din Cotroceni, iar două dintre acestea constituie creații autohtone: „Povestea micului Pan” de **Laurențiu Profeta** și „Seara românească de balet”, realizată din operele compozitorilor **Anatol Vieru**, **Tiberiu Olah** și **Corneliu Cezar**, puse în scenă de **Alexa Mezincescu** și **Adina Cezar**. Adică, o treime din numărul total de premiere a fost realizat datorită creației românești, ceea ce, să recunoaștem, constituie un procent multumitor, întrucât orice instituție lirică are mari obligații și față de marele repertoriu universal, tradițional și modern. Celelalte patru titluri, în ordine, „Micul Coșar” de Benjamin Britten, „Camerata” (seară de balet), „Fran-

cesca da Rimini” (balet după cunoscuta fantezie simfonică a lui Ceaiikovski și realizat de **Doina Andronache**) ca și „Bufonul” (balet după Serghei Prokofiev, în coregrafia lui **Ion Tugearu**), constituie, de asemenea, premiere absolute, prin acest termen înțelegând că niciodată, de-a lungul vremii, aceste lucrări nu au mai văzut lumina rampei bucurestene. „Othello” de Verdi, „Lakme” de Delibes și „Print și Cerșetor” balet de **Laurențiu Profeta** au mai fost montate pe aceeași scenă, dar în alte distribuții, reluarea lor cu alți artiști, chiar în vechile decoruri — reinnoite — formind alte trei premiere, ele avind rolul să suplimenteze golul ivit în repertoriul instituției.

În sfârșit, nu trebuie uitat faptul că și în teatrul liric, virsta își spune cuvântul. Artiști mari, chiar foarte mari, s-au retras din activitatea permanentă. Cinstindu-i prin concerte omagiale pe cei pensionați, s-a ivit, totuși, întrebarea, prin cine ar putea să suplinească Opera Română din București lipsa unui **Nicolae Herlea**, **Nicolae Florei**, **Cornel Stavru**, **David Ohanezian**, **Elena Cernei**, **Magda Ianculescu**, **Valentin Teodorian**, **Constantin Gabor** și alții, aceasta pentru a vorbi doar de acei citiva dintre titanii scenei lirice românești retrași de puțină vreme? E adevărat, integrarea lui **Ionel Voineag** și **Mihaela Agachi**, de la Iași, a lui **Dan Zancu** și **Luciei Ciocare-Drăgan** de la Galați, a lui **Constantin Ene** de la Craiova, **Teodor Ciurdea** de la Brașov, a **Sandei Șandru** și **Adinei Iurascu** din corurile academice bucurestene, a mai tinerilor **Monica Teodorescu** și **Stefăniță Lascu** și, în ultimă instanță, a talentatului **Florin Georgescu**, ce abia a promovat cursurile universitare, a venit să suplinească marile absente din colectivul operei bucurestene. Pe de altă parte, promovarea plină de curaj și incredintarea unor roluri dificile și de primă mână, ca de exemplu lui **Nicolae Teodorescu** și **Nicolae Bratu** etc., a dovedit că problema valorificării resurselor interne este departe de a fi epuizată și că această politică trebuie, în continuare, permanentizată. Pe de altă parte, numărul mare al celor retrași din activitate a pus o altă chestiune vitală: înlocuirea lor în rolurile pe care le-au deținut ca titulari, ani de zile. Se știe, asimilarea în întregul său a unui rol de prim-solist, este o treabă anevoioasă și care cere timp de studiu muzical, psihologic și de mișcare regizorală, la care colaborează tot restul ansamblului. Să ne gândim, totuși, că doar în această stațiune au avut loc nu mai puțin de 30 debuturi, în personaje principale; o cifră record, rar întâlnită pe vreo altă scenă lirică într-un răs timp atât de scurt. Dar aceste debuturi au fost izvorite dintr-o directă necesitate și, spre satisfacția tuturor, pe deplin onorate. **Hărășteanu**, în **Milakantha**, **Ene**, în **Radames**, **Lascu**, în **Alfredo**, **Tamino** și **Faust**, **Spies** și **Covali** în **Othello**, **Martinoiu**, în **Iago**, **Sanda Șandru** și **Monica Teodorescu**, în **Desdemona**, **Ionel Voineag** și **Nicolae Bratu**, în **Gerald**, **Ciurdea** în **Bartolo-ul mozartian**, ori în **Basilio-ul rossinian**, **Eleonora Enăchescu**, în **Lucia**, iată doar câteva exemple din marile debuturi ale acestui an.

O stațiune se termină, o altă începe plină de răspunderi și mai mari. Ea va fi marcată de aniversarea centenarului Operei Române din București, fiind integrată în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu”, ce va avea loc în luna septembrie a acestui an. Să ne reamintim, aici, cuvintele primului director al Operei Române, compozitorul **George Stephănescu**, adresate celor mai tineri artiști: „Generații întregi, de mari cântăreți, s-au luptat pentru a avea o operă națională. Acum o avem! Este rîndul vostru să o păstrați. Muncii în așa fel, încât să reprezentați cu cinste arta lirică românească!” Cit de actuale sint și astăzi, în preajma centenarului, aceste îndemnuri.

CLAUDIU NEGULESCU ■



Cronica literară

Omagierea unui clasic

Ioan Slavici sau roata de la carul mare („Albatros”, 1985) se intitulează noua prezentare, datorită lui Ion Dodu Bălan, a întiului romancier modern român în înțelesul pe care l-a fixat Anton Cosma în **Geneza romanului românesc**. Am spus că asupra acestei priorități se mai poate discuta, curios este însă că și asupra altor probleme puse de opera lui Ioan Slavici nu s-a spus încă ultimul cuvânt. De pildă, cu toate că majoritatea istoricilor literari, de la G. Călinescu încoace, trec pe Slavici alături de Maiorescu, Eminescu, Caragiale și Creangă printre marii clasici din epoca Junimii, mai există persoane care se îndoiesc că autorul romanului **Mara** ar fi la înălțimea celorlalți. De aceea Ion Dodu Bălan imaginează, metaforic, o Pleiadă românească, un grup compus ca și cel francez din șapte reprezentanți, format din Maiorescu, Alecsandri, Coșbuc, Eminescu, Caragiale și Slavici, căruia i s-ar putea spune Carul Mare și în care Ioan Slavici ar figura „ca o nestinsă roată de foc”. După noi, cei șapte reprezentanți sint, sint cu o singură schimbare, Alecsandri, Ghica, Maiorescu, Eminescu, Creangă, Caragiale și Slavici. Am înlocuit pe Coșbuc care, făcând parte din generația următoare, a publicat mai puțin în revista Junimii și n-a avut toate voturile lui Maiorescu (din **Jurnalul** său: „Citiți frescurile: cam fleacuri”). Desigur, nu împărtășim în totul opinia lui Maiorescu despre Coșbuc, poet important, relevant întii de Slavici, cum foarte bine demonstrează într-un întreg capitol din lucrarea sa (**Descoperirea unui mare talent: George Coșbuc**) Ion Dodu Bălan.

Calificarea de mare clasic care se dă de o bucată de vreme lui Slavici este generică, prin clasic înțelegându-se autorul durabil, cel menit a se studia în clasă. În practică, la Slavici s-a vorbit și se vorbește despre realism. Anton Cosma vede chiar noutatea sau modernitatea lui Slavici în formularea unei retorici a romanului realist. Este adevărat că încă din 1882 (după publicarea volumului **Novele din popor**) s-a văzut în Slavici „un adept al realismului”, un scriitor care „prin puterea realismului de care sint înfulețite nuvelele sale, reușește să ne miște”, „nuevistul prezentându-se „cu un realism și cu o putere de observație de bun augur în literatura română” (N. Xenopol). Douăzeci de ani mai târziu, Dănil Zamfirescu mai credea că Ioan Slavici e un scriitor romantic pe care-l mai citea ca pe George Sand și Ouida (Louise de la Ramée, autoare romantică a romanului din 1863: **Under Two Flags**), „dezgustat de grozăvia realismului literar modern”. Doctrina lui Dănil Zamfirescu este de fapt (vezi articolul său despre Tolstoi din 1905) clasică: „A idealiza, zicea el, în lumea reală, creind tipuri vii și posibile, mi se pare scopul cel mai înalt al artei”. Nu înțelegea că, în această privință, Slavici gindea în același fel. În 1874 scria lui Iacob Negruzzi că cere de la roman să zugrăvească „ce el a format”, fiindcă un romancier trebuie „să arate desfășurarea caracterului, să ne spună nu numai cum sint, ci totodată și cum, în urma unor înrîuriri, au ajuns caracterele a fi cum sint”. Slavici nu se referă la caracterele înăscute, ci la cele formate în decursul vieții. Este posibil, susținea el, ca un romancier să arate cum un caracter, revoltându-se împotriva unei vieți ticăloase, să nu se definească de la început drept bun sau rău, ci să apară ca nobil la urmă, după

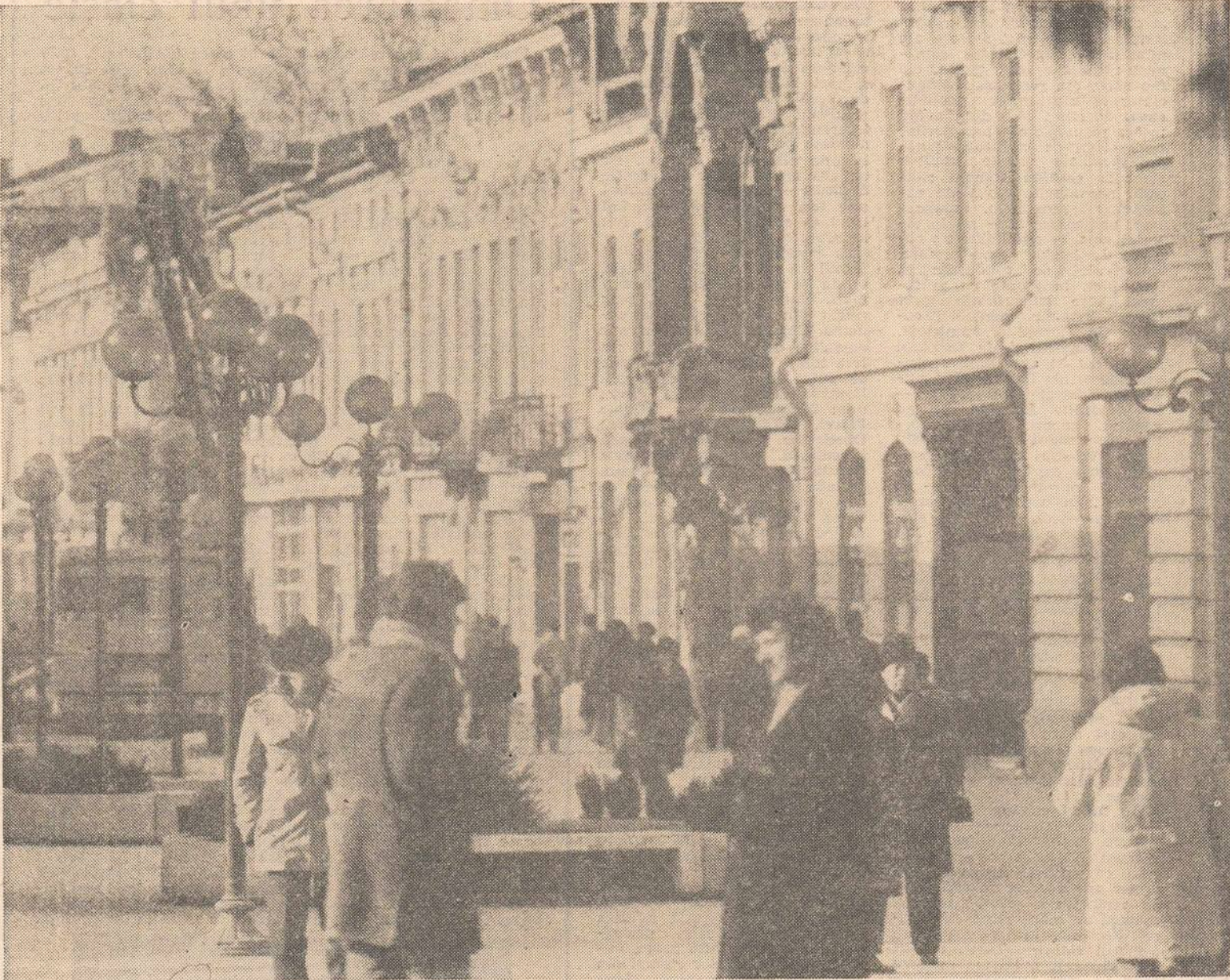


ce întreaga sa energie a fost consumată. Și Slavici credea, ca și Dănil Zamfirescu, în necesitatea idealului în artă, mai ales în necesitatea idealului etic, căci iată ce-i recomandă lui Iacob Negruzzi, autorul romanului **Mihai Vereanu**: „Ne-ai arătat cum viața noastră nu suferă oameni buni; să ne arăți acum cum ea, prin împotrivire, poate totuși să producă și cele mai strălucitoare caractere”. Slavici era convins că asemenea spirite puternice, capabile de a suporta lupta, trebuie să se ivească, dacă nu în viața adevărată, în roman. Idealul este, în spirit clasic, mai presus decît viața accidentală, e ceea ce în chip universal convine naturii umane. „Omenește firesc, scrie Ioan Slavici în articolul **Literatura „românească” și d-nul Dănil Zamfirescu** din 1904, esteticeste adevărat, poeticește frumos e nu ceea ce se petrece în această mizerabilă lume reală, ci ceea ce potrivit cu firea omenească trebuie să se petreacă”.

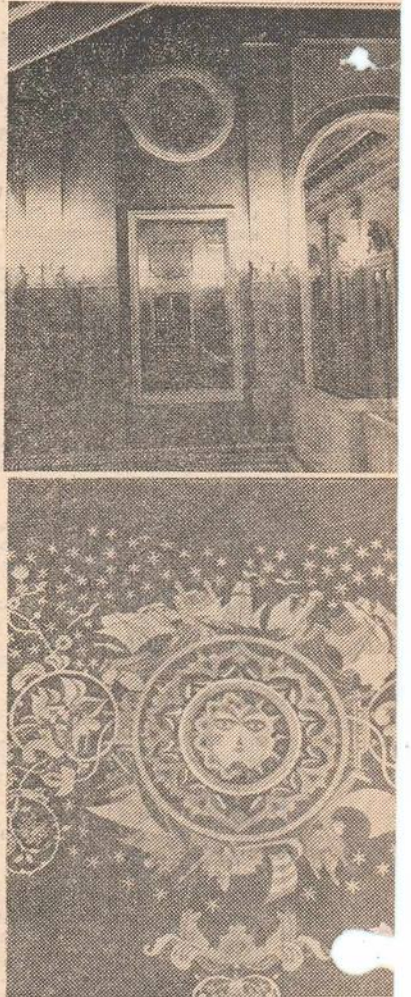
Ca și ceilalți clasici junimiști, ca Eminescu însuși din **Serisori**, din **Luceafărul** și din **Glossa**, ca Ion Creangă și ca I.L. Caragiale, Slavici este un moralist în înțelesul moralistilor francezi de observatori ai moravurilor (**mores**) și clasiciatori ai umanității morale, caracterologii. Asta înțeleg eu cînd citesc în cartea lui Ion Dodu Bălan că Slavici este un scriitor „moralist, în sensul cel mai bun al cuvîntului”, că **Popa Tanda** deschide seria operelor, „moraliste, nu moralizatoare”, că, în fine, „nu e un didacticist anost, ci un mare moralist, ca ațîția mari scriitori ai lumii”. Dănil Zamfirescu susține în discursul său de recepție la Academia română din 1909 că figurile din nuvelele lui Slavici sint „anemice și nefirești”, pentru că autorul le-ar fi împodobit „cu romantismului cărturarilor din Viena”. Dimpotrivă, arată în răspunsul său Titu Maiorescu, realitatea observată de Slavici e analoagă cu aceea care a stat sub ochii scriitorilor de tipul George Sand, Berthold Auerbach (din **Schwarzwälder Dorfgeschichte**) sau Ludwig Ganghofer (**Waldrusch, Das Schweigen im Walde, Der Dorfapostel**). De unde să vină, se întreabă Maiorescu, identitatea „aspirării ideale” în sufletele țărănilor cu sentimente „înalte și delicate” din peisaje atât de deosebite? Nu din vreo influență, ci „din convingerea intuitivă a marilor scriitori că în cugetul poporului, — fie oricît de lipsit de cultura cărturărească, ba uneori îți vine să zici tocmai fiindcă e lipsit de ea — germinează și poate prinde rădăcină dezvoltarea celor mai curate și alese simțăminte omenești...”.

Eminescu observa în articolul său din **Timpul** despre **Novele din popor** clasicismul arcadic din **La crucea din sat** și **Scormon**, „două gingașe idile cîmpenești”. Maiorescu, în același timp, în **Literatura română și străinătatea**, citind între altele **Gura satului**, de Slavici, nu se referea, cum se spune, la literatura realismului popular, ci la literatura de orientare clasică în care eroul romantic „se înalță din strîmtoarea timpului și a spațiului spre o simțire universal omenească”, pentru că eroul romantic e cel puțin în parte rezultat al modei, în vreme ce tipul poporan (clasic) este „nemeșteșugit și se impune ca realitate unui produs al naturii primitive” (autentice). Prin urmare, definiție asupra căreia nu s-a insistat îndeajuns, Slavici este fundamental (în opera sa cea mai valoroasă) un scriitor clasic, un mare creator de tipuri, ca în **Mara**. Cînd însă observația umanității sub latura morală devine tendențioasă sau chiar tezigă, creația scade, prefăcîndu-se în jurnalistică, precum în **Cel din urmă armaș**.

AL. PIRU ■



Stradă de la începutul veacului, la a doua tinerețe: strada „Republicii” din Brașov și în prim-plan teatrul municipal „Maria Filotti”.



O lume de simboluri: cortina teatrului. Autor: VAL MUNTEA

VECHI

Destinul unor urbe este ca despre ele să se scrie și să se vorbească într-un singur chip, excedat de lirism și prejudecăți măgulitoare, astfel încât acela, spre exemplu, care nu-i în stare să spună că „Brăila e orașul cu salcimi” nu pare un om cult.

Cine numără salcimi din Brăila e dezamăgit. Are, cel puțin, consolare de a pricepe că nu salcimi fac farmecul și importanța Brăilei.

Păreră mea e că de fapt nu i-au făcut-o niciodată. Brăila, de când o știu, miroase a tei și a Dunăre cu pinze de gudroane pe ea, și a oherestea, și a solz de pește, și a odicoalane. Acum miroase a trandafiri. Poate doar la Timișoara să fie mai mulți trandafiri ca-n Brăila, dar nu cred. Numărate — ia pus, nu la scos — florile Brăilei sint, în total, 32 de milioane. Poate că florarii au scotit de două ori pe cele de la liceu și dacă rotunjim suma de 30 de milioane, tot este emoționant.

Credința mea, de brăilean născut la Brăilița și care n-a făcut niciodată caz de asta, e că faptul cu adevărat particular al Brăilei sint brăilenii.

Ei, cum zic edilii orașului în interviuri, sint „deschiși, inimoși, veseli, optimiști, harnici, cu o mare dragoste pentru oraș” — ca toți românii, de altfel, ca toți oamenii de treabă de pe planetă — și mai au ceva; capacitatea de a mitologiza. Suflet amestecat, sufletul omului de pe aici are nostalgia unor trecuturi mărețe și aventuroase, așa încât acolo unde străinul nu vede nimic deosebit, brăileanul vede. Și vede, pentru că știe. Și știe, pentru că vrea să știe. Și pentru că i se ivește adesea prilejul să afle.

La Brăila se construiește mult. Avind peste 230 000 locuitori, se înțelege că orașul din anul 1985 nu mai e deloc orașul de sub 100 000 locuitori din anul 1965. Chestiunea interesantă, și care vă va da repede seamă de înțelesul lucrurilor despre care scriem, e că, la Brăila, o construcție nouă își construiește o poveste, încă din fundare, cu una veche, care a fost cindva. Cu cât se înalță și crește Brăila, cu atât e mai elocvent și mai des de istorie pământul pe care se înalță ea. Aceasta nu e o metaforă și nici o problemă de stil brăilean, patronat de mi-

turi. Pur și simplu, ritmul construcției și al reconstrucției la Brăila e binisor controlat de ritmul valorificării tezaurului complex constituit de fiecare metru pătrat de oras.

Cu cât se întimplă mai mult și mai interesant în sus, cu atât mai mult și mai interesant se întimplă și în jos. Muzeul județean al Brăilei este, de aceea, una din cele mai vii, mai active, mai nemuzeistice (în sens tradițional) instituții de profil. E un muzeu care, peste funcțiile tradiționale, o are pe aceea de a face și de a se preface tot făcînd.

Șansa muzeului e unică: orașul crește, fiind deosebit de atent cu trecutul. Aceasta a sporit plăcerea brăileanului de a mitologiza.

Există, de pildă, o stradă a

o poată duce. Brăila are cel mai delicat teren de fundare din toate orașele țării. Sapi și nici nu știi peste ce dai. Fiindcă e oraș vechi.

Fiindcă e un loc mult mai vechi decît ne putem imagina. În șantierul arheologic, celebru de acum, de la Brăilița (situat la buza străzilor pe care preumbla Codin) straturile ce dovedesc locuire și civilizație sint din mileniul al IV-lea î.e.n. și se așază, pilduitor, unul peste celălalt, pînă spre secolii apropiați.

A fost nevoie de o atît de lungă introducere la cuvintele care urmează, deoarece trebuie o explicație la ceea, nitel cam impropriu, numim orgoliul brăilean de a-și construi frumosul oraș. Nu e orgoliu, ci bucuria de a te ști cu trecut.

Brăila aruncă mînușă!

Malului — care-i chiar a malului Dunării — stradă (și zonă) plină de pitoresc. Așa trebuie să fi arătat multă parte din Brăila de la 1900. Impresia de ansamblu e sesizantă deși fiecare casă a suferit atitea modificări, încît nici una nu mai e ca la 1900. Case acoperite cu țigla roșie, bunăoară, sint puține de tot.

Problema e că aici urmează a se construi o mulțime de blocuri, o întreagă faleză de blocuri și în discuția proiectantului intervine mitul „orașului cu salcimi, de un farmec indicibil”.

Farmecul, într-adevăr, stăruie, salcimi sint însă rari — cit despre case, ele sint atît de povirnite și de scuturate încît orice restaurare ar însemna, de fapt, o reconstrucție cu materiale noi.

Teatrul, gloriosul teatru „Maria Filotti” așa s-a refăcut. Ceea ce anunța a fi o restaurare, s-a dovedit a fi o veritabilă construcție.

Orașul n-a fost durat din cele mai bune materiale. Or, mai bine zis, oricît de bune vor fi fost, la timpul lor, materialele, orașul era prea măcinat pe dedesubt de hrube, canaluri, borte și pasaje ca să

Reproducem în pagini citeva din interioarele teatrului, fiindcă efortul cheltuit aici are caracter. A muncit la teatru tot orașul. Teatrul s-a refăcut cu cheltuială puțină și mult amor propriu. Nu există întreprinderi care să nu fi trimis oameni și materiale și dacă oprești pe stradă pe oricare cetățean, unul din cinci — dacă nu unul din trei — îți zice unde a lucrat el pentru teatru.

Teatrul simbolizează un întreg program al participării, fiindcă strada Republicii, una din cele mai reprezentative pentru stilul anilor de la începutul veacului în toată țara tot așa se reface, ca parte în programul participării fiecărui cetățean la binele vieții fiecăruia.

Orașele au lucruri și locuri care le fac vestite. Se întimplă adesea ca orașul să rămână în continuare vestit pentru lucrurile și locurile sale, iar acestea să fie atît de neglijate ori de deteriorate încît să nu mai pricepi de ce i-au făcut faima.

La Brăila, municipalitatea a îngrijit și, în mai multe rânduri, și-a pus toată ambiția pentru reconstrucția străzii Republicii, a grădinii publice,

a falezei Dunării, a parcului zis de la Monument, în fine, a mai tuturor celor ce pentru toți fac marca autenticității înfățișării Brăilei. Numai că una e să îngrijești și să repara și alta e să reconsideri întregul pe principii științifice și cu un riguros ochi al perspectivei. Vitrinele din plastic și fier corinzier ale străzii Republicii au afectat evident frumosul ei stilat și înstărit. Strada a fost dintotdeauna o emblemă a voinței de stil a urbei.

O întîlnire cu muzeograful brăilean — Florian Anastasiu, Nicolae Harțușe, Ionel Căndea, Ana Maria Harțușe, Maria Stoica, Mihaela Căndea, Lucian Chișu — ne-a relevat principiul ce a condiționat realitatea reconstrucției teatrului: prezentul Brăilei se poleștește cu trecut. Cu ocazia tragerii hidrantului pentru teatru a fost scos la lumină o parte din pavajul de birne al străzii principale. Cu ocazia fundației unor blocuri, ies la lumină bătrîne bolte de amenajări militare subterane. Din ele se fac ciupercării, magazii, dar iată, autoritățile locale au și ideea unei secții muzeale cu istoricul vastelor rețele de construcții subterane ale Brăilei.

Cu felurite alte ocazii — și tot ale construcției de noi cartiere — s-au fundamentat idei pentru o casă a colecțiilor ce-ar putea fi unică la noi: feroneriei, vitralii sobe, plus donații ale unor fii ai urbei.

Brăila a lansat o chemare la întrecere către toate municipiile. Și a făcut-o avînd motive. Lista celor făcute — în termenul principiului mai înainte zis — este impresionantă. Spiritul gospodăresc exprimat în acțiunile inițiate de organizațiile din F.D.U.S. a depășit sensibil faza plantării de pomi și a amenajării de peluze. Obiectivele reconsiderării înfățișării orașului sint proiectate și coordonate de profesioniști și construite — în bună parte — de amatori. Construcția e un tip de pasiune care, spre deosebire de pasiunea pentru pictură, de exemplu, se învață. Mai greu, dar se învață.

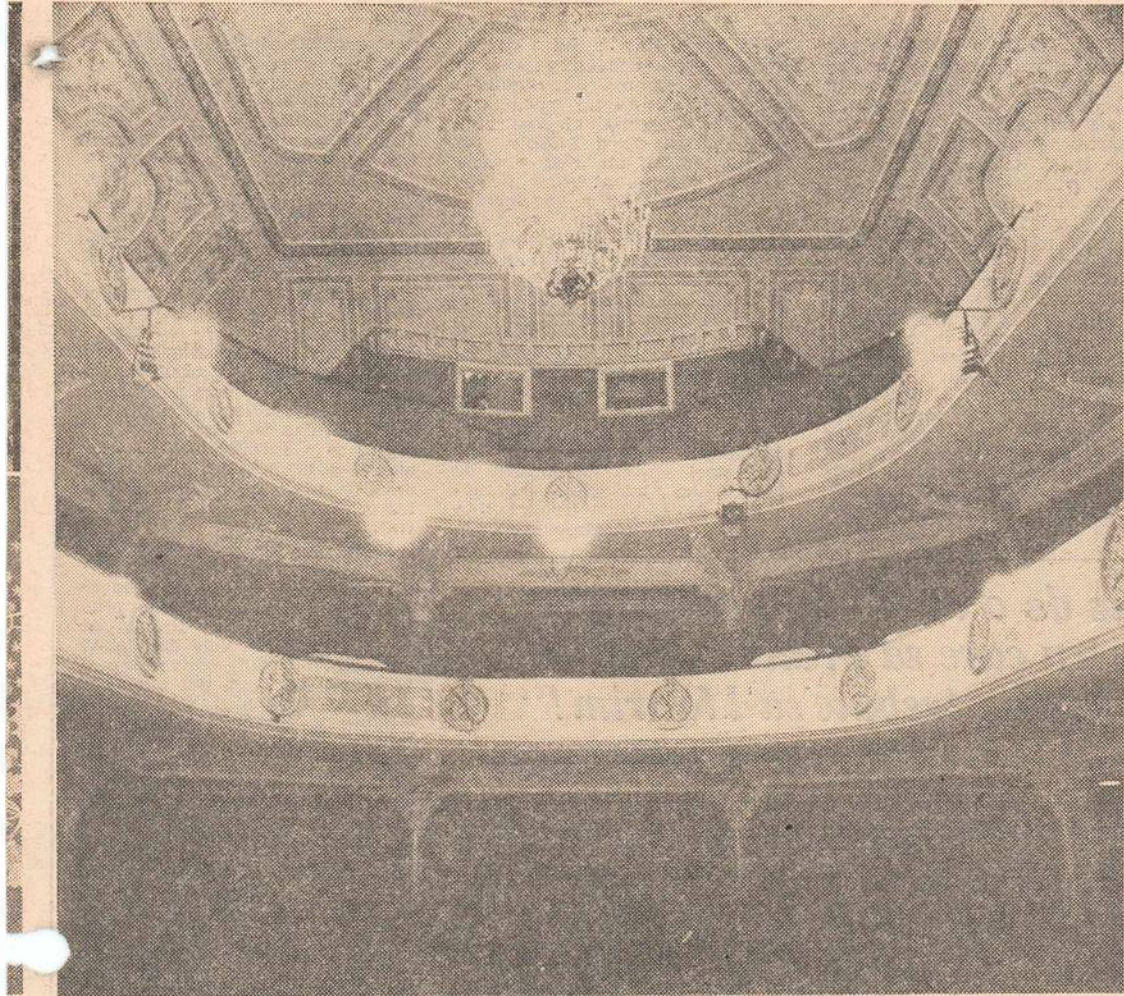
Este evident că faptul cel mai interesant acum în Brăila este brăileanul.

TUDOR OCTAVIAN
Fotografii de
CONSTANTIN DARIE



Talentul, în fapte și dovezi: artistul plastic VIRGIL MIHĂESCU.

Cînd eram o jucată de o te aparțină teat avaritia hagiului pentru întia mină pînă az înaintășilor o Dunăre, și scurs cum s-a pulsă de pe talie universa care l-au ctită virstele lucră nemilos uncor oameni, mai valorilor aute estompindu-i de ani care s nășterii noast Cum? Nu alt nitei moderne Ceaușescu, an stilul său de se consfințea turale a Brăil aleasă valoare deci venea Ceaușescu, și fapt implinit este o institut spunem fără artă, se sflu lucrarea cea Din mîinile Dit și și-au d la întreprind cu pricepere șeful de lot T a fost în „rei ori, i-am văz; bescurile de refacă danteli rete pînă la au făcut cons



Elemente de stil într-o reconstrucție în care omul este stilul.

DIRI IN LUMINA NOUA

Întemeierea unui miracol

Brăila, prima piesă pe care am văzut-o în fața mea, a fost Hagii Tudose, iar scena municipală brăileană. Speriat întrucâtva de mi-am dat seama că mă aflam, atunci, într-o cetate care fusese și avea să rămână frumoasă ctitorie, pe care osîrdia se născuă pe solul fertil al Bărăganului, lângă un râu, dăpăre a spiritului lor. Anii s-au scurs, dar fluviului prieten, teatrul a prăvălit pe scenele țării și ale lumii artiști de seamă, a lucrat, după iubirea celor din urmă, modelarea interioară a oamenilor. Dar c și ele, ca și ale oamenilor, timpul, scârbă din frumusețea acestui templu, unii spirăți, mai puțin pricepuți în cîntărirea și modificarea uneori porțiunii din edificiu, frumusețile. Dar, iată, au venit acești 20 de ani de la Congresul al IX-lea, anii reînnoirii care a renăscut și teatrul din Brăila. Prin actul înțelept al ctitorului Romănița, în urmă, tovarășul Nicolae și judecînd personal starea lucrurilor, în născut acest edificiu brăilean, în născut prin care se înscriseră, printre alte obiective de seamă, o moștenire prețioasă a trecutului, redimensioneze splendorile în Epoca nouă, această îndelungată năzuință este azi în muncă municipală Maria Filotti din Brăila, ctitorie, renovată, redimensionată, este, o operă de artă în care se promovează și modelează conștiința, se împlinește o dorință — făurirea omului nou.

De ce născut acest edificiu brăilean? Pentru că, acolo, brăilenii și ei, care au găsit în marmură, oameni ai muncii de seamă, de construcții-montaj, conduși de maistrul Doru Gheorghiuță, de maistrul Doru Gheorghiuță, de inginerul Nicolae Șişman. Cît timp am trecut pe la teatru de mai multe ori, pe schele, migăind la figurinele și arhitecturii în frînghie, zburînd de colo-colo să se afie. Ei au curățat perete cu perete, au îndepărtat adaosurile neinspirate, și renovări, au remodelat elementele

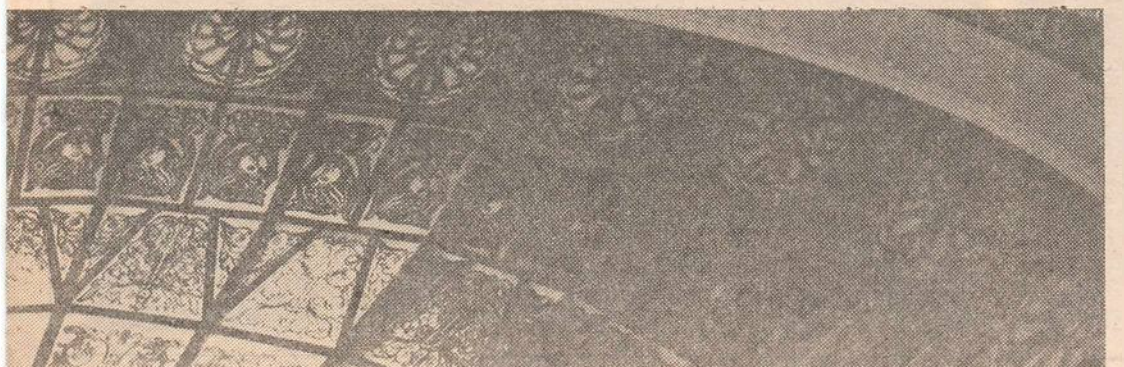
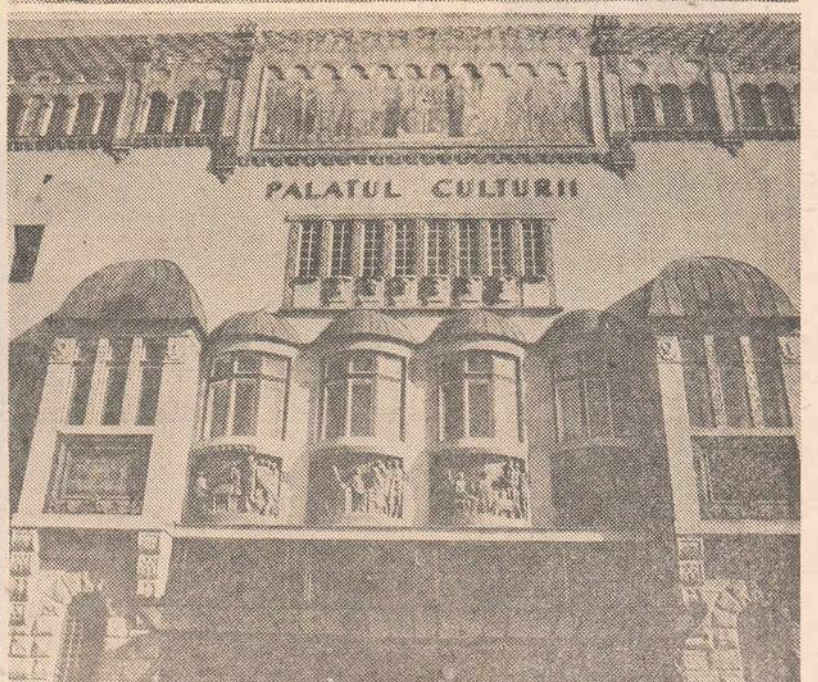
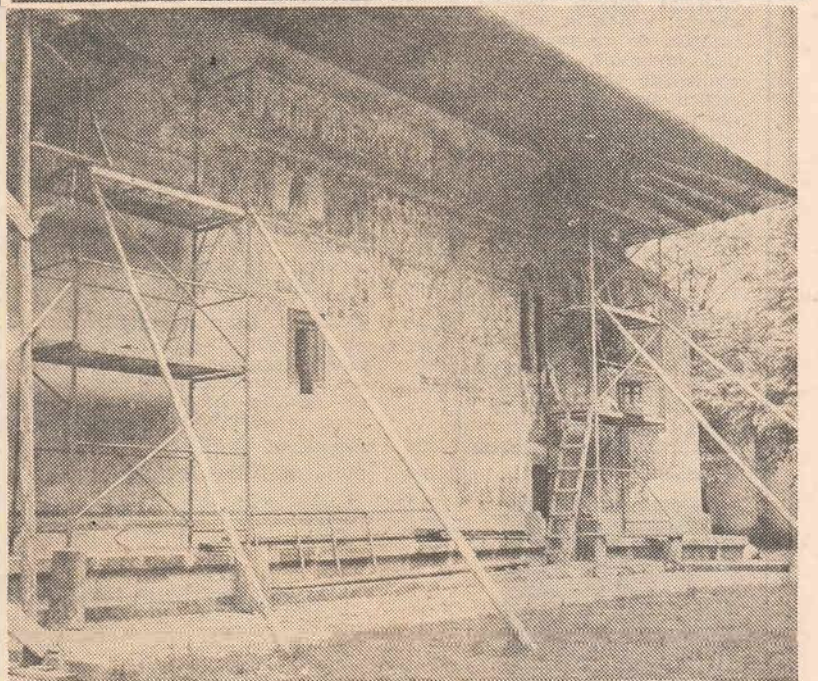
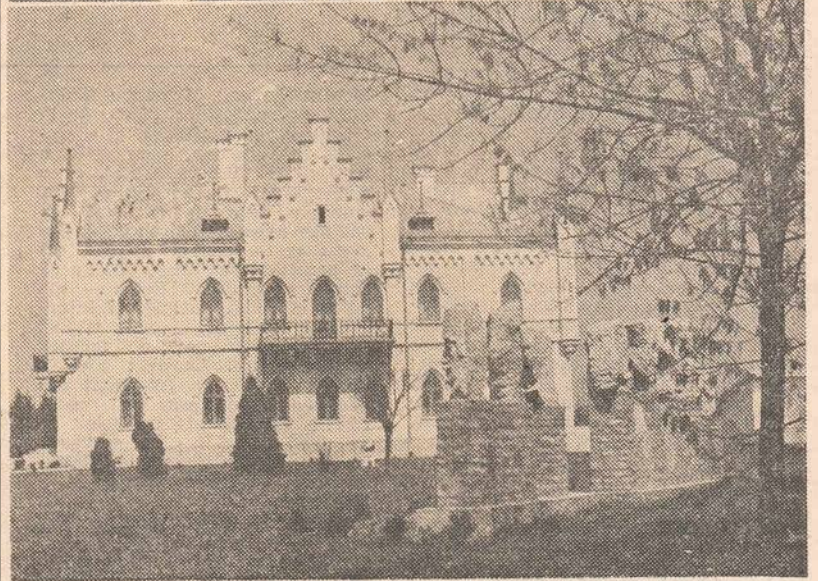
vechi de stucatură, au turnat după ele prototipuri, iar după tipare au executat elementele de decorațiuni. Să refacă o operă de artă trebuie să retrăiești aiceva visul creatorului inițial. Să-i respecti dreptul la autenticitate și dacă poți, cum a fost cazul la teatrul din Brăila, să-i sporești frumusețea operii. Brăilenii, cu o mare iubire pentru teatrul lor, așa au făcut. Au refăcut totul și au dotat teatrul cu utilități noi: au montat vreo 15 kilometri de cabluri, în instalații, pentru curenți slabi și normali, au instalat orgă de lumină electronică, instalație de sunet, pupitru de regie tehnică, o cortină ca o cădere de purpură, executată de Decorativa București, după proiectul graficianului Val Munteanu, mobilier nou, candelabre și corpuri de iluminat executate de Virgil Mihaescu, șeful colectivului care a lucrat aici, artist decorativ și membru al U.A.P. Acești adevărați artiști au trudit, au creat și au visat la arta lor timp de patru ani. I-am văzut pictînd ore în șir, parcă suspendați de tavan, i-am văzut șlefuit piatra și marmura fără ostentivitate, i-am văzut migăind la basorelieful de fațadă, peste tot, minati de o singură iubire: să ofere splendoare teatrului brăilean. Cum se numesc ei într-o alcătuire mai completă? Gheorghe Mițurcă, Nicolae Moldoveanu, George Firică, Sorin Dumitru, Anca Szönyi, Maria Rotaru, care au pictat toate interioarele, apoi Mihai Istudor, Costel Badea, la stucatură și la basoreliefurile de fațadă, sau Dumitru Rădulescu — ceramica — și Ioan Stendl — vitraliu. Alături de ei și de meșterii întreprinderii județene de construcții nu trebuie uitați nici pentru un moment măcar colectivul de actori, toți ceilalți brăileni, colectivele muncitorești din diferite întreprinderi care au venit, de cite ori a fost nevoie, să pună umărul la greu. Ei toți ne-au făcut dovada unei mari iubiri pentru artă în general și pentru teatrul brăilean în special, ne-au întărit încrederea că știu a prețui moștenirile trecutului, așa cum iubesc și știu a prețui noile ctitorii pe care mîinile lor le înalță în acești eroici și luminoși ani ai socialismului românesc. Iar ca o convenită răsplată a acestui mare efort al tuturor, au văzut rînd pe ecrane filmul de scurt metraj al regretatului regizor Mirel Ilieșiu, film ce vorbește de la sine despre această operă de restaurare. Artă cinematografică vorbește astfel despre arta restaurării, lăsînd posterității un comentariu tulburător despre o epocă de strălucite împliniri în care multe din vechile și valoroasele noastre zidiri au fost așezate cu inspirație și cheltuială într-o nouă lumină.

NICOLAE GRIGORE ■

Viitorul unui trecut

Marile culturi au creat totdeauna mari momente de artă și arhitectură. Marii ctitori au îngrijit totdeauna fondul monumental, care face tradiția și gloria unei culturi. Ctitoriile Epocii Nicolae Ceaușescu au un înțeles mai complet, dacă socotim întru aceasta și multele restaurări ale obiectivelor de patrimoniu. Iată, în fotografia de pe lângă, câteva din lucrările etalon de restaurare: Palatul Ruginoasa din județul Iași, Mănăstirea Voroneț, Palatul Culturii din Tirgu Mures.

Bijuterii încredințate unor mîini și unor mîini măiestre, bătrînele edificii arată un chip întinerit.



Vară teatrală cuceritoare la Costinești

Tinerii actori din teatrele dramatice se întilnesc în fiecare vară la Costinești, într-o competiție remarcabilă ce a fost numită chiar Gala lor. Aici își prezintă recitalurile individuale sau de grup în fața unui juriu, rămas în linii generale cam același, de trei ani încoace. După aproape o săptămână de întrecere își primesc (cei mai buni) distincțiile oferite de organizatori (adică Biroul de turism pentru tineret din cadrul Uniunii Tineretului Comunist, Secția de critică din cadrul Asociației oamenilor de artă, Direcția instituțiilor de spectacole din Consiliul Culturii și Educației Socialiste) precum și acelea conferite de ziare și reviste.

Organizatorii au creat și în acest an, la a treia ediție a manifestării, condiții optime, materiale și morale, pentru ca fiecare concurent să se simtă bine și să se desfășoare după cum socoate. Stațiunea a fost deosebit de ospitalieră față de toți musafirii și diligentă, directorul Petre Stanca, directorul adjunct Cornel Gogoșă și colaboratorii lor văzuți și nevăzuți exercitând un admirabil amfitrionat. Invitații — poftiți să producă recitaluri extraordinare — au răspuns cu îndatorire și la o cotă artistică înaltă: Irina Răchiteanu — un extraordinar, emoționant recital din poezia Ninei Cassian; Silviu Stănculescu — un frumos și iscusit compus recital de versuri românești și străine, vechi și noi; Ovidiu Iuliu Moldovan, avându-l alături pe clarinetistul de faimă Aurelian Octav Popa, pe distinsul muzicolog Iosif Sava (funcționind și ca pianist), pe tinerii muzicieni Sanda Crăciun (vioară) și Dan Cavasi (violoncel) — o seară incântătoare de poezie eminesciană, shakespeariană și de muzică aleasă; Radu Gheorghe — un recital complex, senzational, de pantomimă, artă dramatică, umor, chitară, violină, mandolă.

Sintem singura țară care întrece, anual, o atare competiție, cu un asemenea program, pentru tinerii actori, într-o mirifică stațiune maritimă, dându-le cel mai generos și mai calificat sprijin pentru a se afirma, a intra în emulație, a se înfățișa cu ce cred ei că le e mai favorabil, a-și confrunța realizările și personalitățile cu criticii mai tuturor publicațiilor din țară — invitați special pentru a-i cunoaște și aprecia — și cu mari actori ai scenei române. Nu sint sigur că toți participanții apreciază cum se cuvine cea ce este și ceea ce semnifică acest stagiu teatral de vară la Costinești și posibilitatea ce le-o dăruiește. Dar faptul e fapt și se impune din multiple puncte de vedere: actorii premiați aici intră imediat în atenția opiniei publice teatrale; pregătirea pentru festival pretinde lecturi multe, muncă intensă, confruntări colegiale prealabile, totdeauna în folosul actorului; schimbul de experiență practică îl pune pe

fiecare în situația de a cunoaște ceea ce se întâmplă cu generația sa în cimpul artei teatrale; discuțiile amicale (anul acesta, din păcate și în chip inexplicabil, n-a avut loc nici o dezbateră de creație) îl ajută la formarea unei opinii mai conturate despre ceea ce însuși face și gândește.

Criticii prezenți la Costinești în acest iulie aurit de un soare intens, cu o mare blîndă și cerul de un albastru ireal — cum ar fi spus Blaga — au convenit că în 1985 Gala tinerilor actori a cunoscut cea mai bună ediție. Ce anume îi măsoară alitudinea? Tinerii s-au prezentat toți cu un repertoriu serios și cult, inspirat, probabil, de preocupări și lecturi temeinice. A fost frecventată proza și dramaturgia, într-un arc literar întins, de la Alecsandri și Matei Caragiale la

am înregistrat o propensiune spre literatura autentică, de valoare, cu refuzul platitudinilor și facilităților, ceea ce produce o reală satisfacție.

Efortul creator al interpretării e și el demn de luat în seamă. Absența rezizorilor stinjeneste și e observabilă. Surprinde faptul că rezizorii, scenografil, muzicienii tineri din teatre — și din jurul lor — nu și acordă pretiosul lor sprijin colegilor actori. Ori poate că acest sprijin nu le-a fost solicitat... Am simțit, în orice caz, că i-a lipsit, să zicem, tinărului Daniel Vulcu din Oradea (altminteri judicios distins cu un premiu) care a compus un nemișcat recital de pantomimă, dar cînd a început să rostească, s-a platizat; sau tinerei Dana Talos de la Satu-Mare, ce a colat, din rațiuni greu de deslusit, momente semnate Dostoevski.

tarea sensurilor, a lui Cristian Rotaru (Iasi-Suceava) unul premiat, celălalt nu, dar amîndoi merituosi nu numai prin optiune repertorială, ci mai ales prin efortul de a înfăptui un recital teatral, nu doar o recitare în costum, mobilier și recuzită. Recitalul e spectacolul actorului singur (cu unul-doi replicanți, la nevoie) care și deucează el însuși spațiul scenic, își stabilește modul de comunicare cu partenerii presupuși (câci orice monolog teatral presupune parteneri nevăzuți) și cheia personală a contactului cu publicul (la Costinești, în sala specială a hotelului „Forum“, mai dificil acest contact, deoarece actul interpretativ se desfășoară foarte aproape de spectatori și într-un mediu de joc ad-hoc teatralizat, cu elemente de cadru fix, ce tind mereu să dezatmosferaze).

reprezentatie, jucindu-se în aer liber, cu microfoane putine și rău asezate, spectacolul nu s-a prea auzit, și, la lumina echivocă dintre amurg și innoptare, nici nu s-a prea văzut; actorii vedeau și o inhibare pe care în sala de acasă n-o avuseseră. Cum e însă cel mai interesant spectacol al acestei stagiuni a studioului studentesc, cel mai modern și mai acut ca angajare în actualitate, rămîne să apreciem din nou — cum au făcut-o, dealtfel, mai multe cronici la vremea premierei — că aportul interpretilor Dan Puric, Noni Schwartz, Maria Roxana Ionescu, Georgeta Burdujan, Maia Morgenstern, Olimpia Niculescu, Mircea Rusu la identitatea artistică a spectacolului e nepărat notabil (regia fiind semnată de prof. univ. Dem Rădulescu, și asistent Dragos Galgotiu).

Juriul condus de actorul Mircea Diaconu a avut asentimentul unanim al criticilor și spectatorilor (care au ocupat pînă la refuz — și chiar dincolo de el — permanent, cele două sute de locuri ale sălii polivalente și cele aproape două mii ale Teatrului de vară) acordînd Marele Premiu lui Tudorel Filimon de la Cluj-Napoca și, exaequo, lui Ioan Georgescu de la Brașov. Căci primul a făcut un spectacol guignolesc profund și incitant, de comedie substantială — o clovnescă excepțională — din schita dramatică Ceasul de Dumitru Solomon, iar celălalt a desfășurat o pasionantă, plină de forță și culoare, simplă dar intens expresivă pledoarie pentru înțelegere față de năzuințele omului tînr de azi, pe un fragment din piesa de debut în dramaturgie a lui Augustin Buzura. Două recitaluri exemplare, foarte diferite ca modalitate și înțeles, unite însă prin fervoarea afirmării, tensiunea lăuntrică a interpretilor, capacitatea de a sugera universuri morale, într-o atitudine — satiric-filozofică la unul, pamfletar-dramatică la celălalt — netă, captivantă.

Spectacolul laureaților — desenat cu fantezie pe podiul de bitum al teatrului și adumbrit de insolite frunzare, de către Alexandru Tocilescu, organizat tehnic impecabil de echipa condusă de Valeriu Grama — a fost aplaudat îndelung. Nu era un spectacol comercial. Nu era ușor de digerat. Nu avea elemente speciale de atractivitate, nici frivolități, nici melodramă, nici poante de sezon. Aducea în schimb talente noi, o adiere proaspătă de cultură teatrală, un parlum de tinerete cutezătoare și ingenioasă, un aer de seriozitate artistică și respect față de artă și față de public care impuneau. Și înțeintau.

Iar pentru cine trăiește viața teatrului cu adevărat, sporeau încrederea în generațiile de azi și de miine ale actorilor români.

VALENTIN SILVESTRU ■

„Avem nevoie de o artă, de o cinematografie, de un teatru care să prezinte esența, modelul omului pe care trebuie să-l făurim!“

NICOLAE CEAUȘESCU

Marin Sorescu, Dumitru Solomon și Augustin Buzura, de la Gogol la Max Frisch. S-a părăsit însă poezia, ceea ce e o curiozitate. S-a prezentat, ca o rudă săracă, nu se știe de ce, comedia, dar n-am avut în schimb prea multe evoluții pasionante în regnul dramei ori al tragediei (pe care, observ că tinerii n-o cultivă deloc — mă refer la piesa antică), ci interpretări modice ale unor scrieri dostoevskiene sau de factură asemănătoare. Totuși: nici o bagatelă, nici un fragment din ceea ce e subtilitar în repertoriile curente ale teatrelor (și se pretinde a fi „de succes“), nici unul din fleacurile bulevardiere pentru unul ori pentru doi actori, justificate de obicei prin aceea că e vorba de „recital“ și că ar da puțință, nu-i așa, unor actori între cincizeci și șaptezeci de ani „să se releve“ în cite-un subsoal teatral, spre bucuria economică exclusivă a administrației, fără rezizor și fără scenograf, „numai ei singuri“ — cum mai și citim citeodată în foi deloc pretențioase cu rubrica lor de cronică.

Sigur că pe unii tineri concurenți, prea întunecoși și abisali, i-am fi dorit mai luminoși, mai bucușori de viață; că am fi fost mai inlesniți în a-i cunoaște ca inzestrare, de pildă pe tinărul orădean ce ne-a răcnit o jumătate de oră despre ce vrea „omul din subterană“, pe simpaticul ieșan ce a murmurat monoton, ca o apă de șes, un monolog din Bulgakov, pe energica suceveană prea și unor momente elegiace dintr-o nemotivat dezlănțuită asupra piesă de Ritsos. Dar, înciudată,

Tennessee Williams, Ecaterina Oproiu, reusind tonuri juste, atitudini certe, dozări clare (și ea a obținut, pe dreptate, un premiu de interpretare) dar nu și vreun fior care să ni se transmită. Statuar, limpede, vorbind cu distincție și mișcîndu-se cu elegantă, lui Marius Ursu Bodochi din Cluj-Napoca i-ar fi fost de trebuintă un rezizor exigent care să salveze personajul mașin Pasadia crai de Curte Veche (și el a avut parte de un merit premiu de interpretare) de tribulațiile inutile de pretidigitator între oglinzi, cu flăcări deasupra paharelor cu spirit. Cea mai apăsător resimțită nerezizare au arătat-o excelenții actori ai teatrului din Petroșani, Claudiu Bleontz și Magda Catone, tineri pe deplin afirmați, dar aici cu un gust și cu un autocontrol precar. Ei au prelungit nespus de mult spectacolul de cuplu Un bărbat și mai multe femei, comedioară cu transformisme de L. Zorin, dîndu-ne o exploziv umoristică jumătate de oră, după care si-au deteriorat propria condiție, luncind spre un histrionism mărit, cu sollicitării bătrîne și nesărate. Premiul special al juriului li se cuvine, incontestabil, dar el vizează, tot atât de indubitabil, nu doar ceea ce au arătat numiții actori la Teatrul de Vară, din Costinești, ci și ceea ce știm despre ei din alte roluri pe scenă și în film.

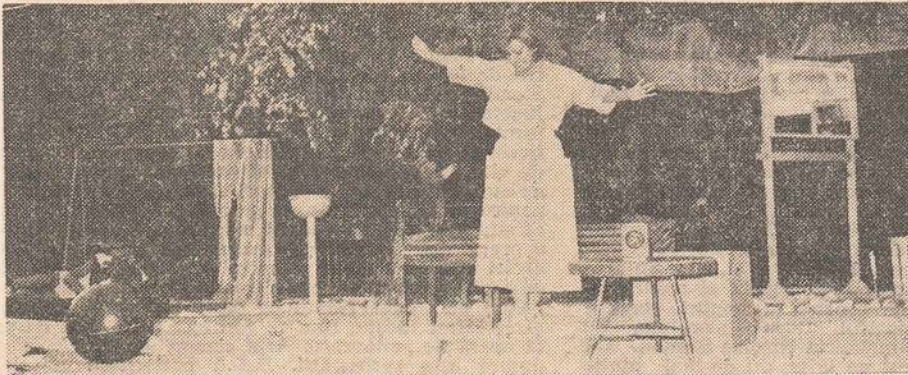
Am ascultat cu atenție sonurile grave, incitante și volutele de o ironie adîncă ale dramei Iona de Marin Sorescu în interpretarea (mai decisă și ceva mai apropiată) a lui Cornelii Jipa (Satu-Mare) și în cea mai evazivă, cu sovăieli în decrip-

Personal, m-a interesat felul cum si-a întocmit recitalul, cu originalitate în alegerea textului, a costumului și a fluxului narativei. Olimpia Niculescu (absoluția a Institutului, din ultima promotie) povestind, pe alocuri inspirat, procesul Ioanei D'Arc, din păcate fără accentele care ar fi dat și dramatismul necesar ciocnirilor cu judecătorul -inchizitor; asemenea, și modul cum si-a gîndit (și parțial realizat) George Căstură (Brăila) cîntecul lui Alecsandri Haimanau, rar interpretat, acum cu note zeflemiste bine găsite, cu o nonșalanță sevoasă și treceri cursive de la o stare la alta, dar cu versurile rău cîntate și, de la o vreme, negrijit prezentat, nestudiat; nu e prima oară cînd actorul acesta dotat lasă impresia a nu avea răbdare să-și ducă lucrul pînă la capăt și cu meticulozitate. Am fost sensibil la felul în care Radu Duda (Iasi — premiat) și-a exprimat natura îngenuă în fragmentul ales din romanul lui Max Frisch, precum și la strădania lui Cristian Tută (Pitești) de a formula altfel decît se stiau confesiunile nebunului gogolian, printr-un ritm dinamic, schimbări continue ale locului de joc, ton fieros, ricanator (nu însă și nuanțări, pauze, reflexivitatea necesară, pentru ca să înțelegem de ce interesează, artistic vorbind, dementa personajului). Faptul că nici unul din cei șapte interpreți-concurenți din spectacolul Institutului de artă teatrală și cinematografică Anchetă asupra unui tînr care n-a făcut nimic de Adrian Dohotaru n-a pus în vibrație juriul, își are o oarecare explicație: fiind prima

Magda Catone și Claudiu Bleontz, într-un duo de mare succes (stînga).

Fotografii de ILEANA MUNCACIU ■

Marele premiu, ex aequo, pentru Tudorel Filimon și Ioan Georgescu. (jos).



Dana Talos și Marius Bodochi, în spectacolul laureaților.





atelier literar

de G. Dumitrescu

L. C. — Olt : E predominant efortul grafic, un soi de manufactură uscată, neînsoțită, departe de nivelul promițătoarelor pagini de altă dată. Ceva mai bine, în „Noaptea tirziu”, și în citeva din „scuturi” (titlu cam forțat, nesugestiv, neconvingător) : 25, 11, 16, 17.

V. Sima : Dacă n-ați venit pe lume cu această zestre care se numește talent, orice strădanii și insistențe rămân zadarnice, fără rezultat, pierdere de vreme.

Paul Ioan : Lucruri interesante, în general. Multe, însă, nefiresc, artificial sofisticate, cu minuție și insistență (uneori, pisăloagă) de inventar sau de proces verbal de autopsie (pentru că, între timp, ținută prea mult de aripi, între „desete”, poezia sucombă...). Mai naturale și cursive, „Alungarea din rai”, „Stăpîne”.

Dan Andreea : Sint semne bune, fără îndoială, chiar dacă debitul verbal e poate prea mare, iar desenul e încă nițel cam incilic... Să vedem, în continuare.

V. Sitaru : Aveți dreptate, de la o vreme ne referim mai des la probleme de gramatică și ortografie... Ce să facem? Nivelul și problema „Atelierului” sînt determinate, la urma urmei, de clientela lui!...

Și, în ciuda optimistelor dv. păreri asupra misiunii școlilor, adevărul e că ele oferă societății, cam de multă vreme, absolvenți insuficient pregătiți în ce privește limba română. Ne gândim, deci, uneori, că putem (și e necesar) să contribuim

și noi, pe cit posibil, la impuținarea acestor rezultate negative. Că, în definitiv, pentru junele (sau mai puțin junele) agramat care ne trece pragul, descoperirea, de pildă (și însușirea, odată pentru totdeauna!) a formei corecte a unui cuvînt (pe care pină acum îl scrie și-l rostește stîlci) sau „revelația” virgulei dintre subiect și predicat, etc., etc pot fi niște cîștiguri reale, practice (oricît de mărunte) cu care va rămîne pe veci (fie că va fi în stare sau nu să-și urmeze mai departe aspirațiile sau veleitățile literare...). Se poate discuta, desigur, acest punct de vedere, poate prea concesiv și prea... pragmatic!... În ce privește versurile trimise, n-am găsit nici acum elemente pentru o altă evaluare decît cea care vă e cunoscută.

Radu Nacu Ciosun : Din păcate, lucrurile se orientează spre alternativa superficială (semnalată deja) : a bancurilor ieftine, facile, de gust îndoielnic. Care n-au nimic de-a face cu poezia.

C. S. Aron : Lucruri șterse, lipsite de clorofilă, de pigmenți, inclusiv piesa „tradusă”, al cărei paradox (?) se pierde în nisip...

V. Vosganian : Este o înclinație lirică, tinguoasă, de litanie, cu amenințări de monotonie și lipsă de relief, de pregnanță. Nesigurante și aproximații în expresie nu fac decît să mărească această senzație de vag, de șters, de nearticulat („să-ți îngine pe nări priviri aburite” ? !...). Ceva mai definite și mai sugestive, „Vino”, „Iarnă”,

„Imagine” (minus citatul, firește). Să vedem, în continuare.

N. Sacaliș : Citeva lucruri interesante : „Exil poetic”, „Plouă”, poate și „Copacii”.

G. Pantelimon, Anaîil, Sorin Ionescu, Manuela Nistorescu, Anca Bolian, Bogdana D. N. („Concluză”), A. Enescu — Pucioasa, Cristina Pejan (mai bine, în „Neșansă” „Motor”), Kriss : încă nu, să mai vedem.

Ortansa Oprea, Iosif Brad, Cr. Coressi, Ana Zed, V. Massaci (ceva, în „Capacul”, „Incercare”), **Dan Cristian, Ionel Anghel, E. Vernescu, Laurențiu Oprican, Gavril B., O. Clanca, Barbu Alexandru, D. Pietraru, Horia Țăru, F. Köllö, Ilie Panait** (ceva, în „Pastel urban”), **Dan Răcășan** (ortografia !), **Coman Iacob, Mara M., E.-G. Todirașcu** (ceva, în „Tinerete”), **Emil Perșu, Blanche, Vasile Mihai, Luminița Urs, Eugen Zugravu, Gabriela Copu, Gheorghe Dragotă :** Nimic nou!

Ivănescu Rozina Adrian, Ionel Neagu, Carmina Lungu, Cristina Văle, Mihail Rujoiu, Nicolae Rodica, Dorin Biscă, Gh. Iulian, Florin Stoian, Petru Iuliu Mirza, Vasile Apetrăchioaie, Cornelia Moise, Dragoș Lipan, Iulian Pisciă, Gh. Hanganu Sever, Florina Valeria Rus, Sanda Braniste, Adrian Drăghescu, Geta Nicoară, Speranța Dinescu, Claudiu Crivineanu, C. D. Soacă, Călin Diaconu, M. Mirișescu, Marina Iane.

Încercări de nivel modest.

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.
GEO DUMITRESCU

CĂ SINT FRUCT...

Mă agăț cu amindouă mîinile de creanga unui pom și-mi imaginez că sînt fruct. Apoi mă legăn... mă legăn... Din păcate nu-mi vine în minte decît jubilația viermelui.

LUCIAN CESINA

SUB LUNĂ SFÎȘIAT DE AMINTIRI

Aleargă-mă, din nou, peste cimpie Năluca-nvăluită în amurg ; Vin poile cu fața ta și-o mie De cai cu coame care-n spume curg. Nechezul lor zvirlit în mine-nfige Cuțitul cu minere de argint, Mereu același dor care mă frige Strigîndu-mă prin nori de mărăgînt, De parcă din adîncul ființei mele O patimă, ea și un sfredel lung, De cîntec de izvor cu ochii-n stele Să dea, tot, taie, repetînd prelung : Oho, cită plăcere să te doară Rănitul pui de pipalac din orz, Să și se facă inima vioară Și trupul îndoit arcuș pe corzi, Să nu găsești ce cauți numai cucul Să-ngine glasul care-l știi pierdut, De-asupra tă să frunzărească nucul Albumul unor ani care-au trecut, Să mai rotească-o mierlă-aceeași epilă Ce-n tine și-a prelinis întiul viers, Să simți că-n suflet iar și se-nfiripă Crescînd durut zăvoaiul dintr-un mers De boare ca de fată care-ți pune Pe ochi năframa palmelor subțiri, Să izbucnești în chiote pe strune Sub lună sfîșiat de amintiri !...

ION CRAIOVA

RUGĂ

În trupul meu se răsucesce un vultur, căutînd hotarele patriei, există în mine o prietenie cu cerul unde lumina e limpede, limpede, vin cu primăvara pe buze cu ochii ca două oceane de lumină sint pămîntul acesta frumos pe care doarme orizontul sint pumnul pe care voi îl țineți ascuns în buzunar, beau propriul meu vin lăsat să se învechească la usa unei minăstiri griul meu e bogat la pipăit pielea îmi arde ca o flacăară, Doamne întărește acest suflet de copil !

V. PETRESCU MĂRGEAN

Povestiri istorice ardelenice

Concomitent cu comemorarea a două sute de ani de la Revoluția lui Horea, Cloșca și Crișan, căreia i s-au consacrat numeroase scrieri istorice, beletristice și dramatice, a apărut la Cluj-Napoca, în editura „Dacia”, o nouă carte cu caracter istoric ardelenic. Scrierea se intitulează **Tunetele de pe Bobilna**, și aduce în fruntea ei evocarea răscoalei tărănești din 1437, la care au participat iobagi români, maghiari și germani din nordul Transilvaniei.

Autorul ei, Valentin Raus, face parte din pleiada de scriitori și publiciști ardeleni, care în toamna anului 1940, la cedarea Ardealului de Nord, în urma diktatului de la Viena (30 august 1940), a rămas pe meleagurile sale străbune, intrînd în redacția ziarului „Tribuna Ardealului” de la Cluj, de sub conducerea profesorului Emil Hatieganu, unde a lucrat pînă la eliberarea provinciei robite (22 August 1944).

În anii acestia și în cei următori, Valentin Raus a publicat mai multe volume de povestiri și evocări : **Pe lingă păcat** (1942), **Fata din pădure** (1962), **Comoara** (1967), **Vopsește-ți părul castaniu** (1963) s.a. Contribuția sa la „Tribuna Ardealului” s-a remarcat îndeosebi prin „pagina culturală”, intitulată **Grai și suflet românesc**, dedicată creațiilor românești și activității culturale naționale.

Noul volum al lui Valentin Raus se inspiră din istoria crîncenă a Transilvaniei, brăzdată de atîtea răscoale și revoluții, cu care scrisul autorului se identifică cu atîta conștiință. După evocarea „Tunetelor de pe Bobilna”, urmează evocarea unui alt eveniment înregistrat de istorie, Răscoala tărănilor năsăudeni din 1764, care, prin tărănul Tănase Tudoran, eroul povestirii, s-au răscolat împotriva dispozițiilor împărătesei Maria Tereza, de a înființa regimente românești de graniță. Eroul povestirii, moș Tănase Tudoran, a murit moarte de erou, dar moartea sa a fost un strălucit exemplu de independență românească și de eroism tărănesc.

Acelasi eroism răzbate și în povestirile : **Destinul luat de coarne, 1943, Tămna, Străinul, Călătoria mea în Nord.**

Inrudit prin creațiile sale cu scrisul lui Ion Slavici, Ion Agărbiceanu, Pavel Dan și cu scriitorii ardeleni din ultimul timp (Ion Vlasiu, Ion Brad, I. Lăncrăjan s.a.), Valentin Raus, care a împlinit recent 65 de ani, reprezintă acolo, la Bistrița, o tradiție a literaturii române, un steag de luptă culturală vrednic de luat în seamă.

VASILE NETEA

Radu Cărneți

(Urmare din pag. 9)

Vama, Frasin, Gura Humorului, de la Suceava dar și de peste munți, de la Fălticeni. De aici a venit Nicolae Labiș, care, la acea dată, nu știi dacă avea cincisprezece ani. Cele mai bune lucrări citite în cenacuș se publicau în pagina literară a ziarului ; în prima pagină de acest fel au fost publicații pentru întia oară Nicolae Labiș, Oltea Pașcovici (elevă la Liceul pedagogic din Gura Humorului) și subsemnatul. Nu rețin cu precizie data apariției, oricum era în iarna lui 1951. De atunci a început prietenia mea cu autorul **Primelor iubiri**, al cărui destin s-a frînt atît de devreme...

— **Deci ai studiat silvicultra. De bună seamă e-ai cutreierat și păduri, silviculter fiind. Ce-a trecut în poezie din preocupările dumneavoastră profesionale ?**

— Cred că o anume vitalitate și o predispoziție naturistă, foarte vizibile în primele mele cărți (**Noi și Soarele — 1963 și Orgă și iarbă — 1966**, ambele la E.S.P.L.A.) și încă, poate, o rigoare a expresiei lirice venită din studiul științelor exacte (matematici, fizică, biologie etc.).

— **În 1964 ai primit însărcinarea să vă ocupați, la Bacău, de apariția revistei Ateneu al cărei prim redactor șef ai fost. Cum era Bacăul literar și artistic în acei ani ? Ce colegi de breasla ai avut ?**

— Perioada de la Bacău rămîne pentru mine cea mai bogată în împliniri de spirit. După primii, și singurii, cinci ani de silvicultra pe care i-am practicat, am trecut în domeniul activității culturale. Înființarea revistei **Ateneu** a corespuns unei necesități de timp. În acei ani se simțea acut lipsa unor organe de presă într-o serie de centre culturale de primă mărime. Apariția revistelor **Ateneu și Ramuri** a deschis o poartă prin care au intrat în arena publicisticii naționale revistele **Familia, Argeș, Astra, Convorbiri literare, Tomis, Vatra**. Acestea toate, alături de reviste literare deja existente, au dat vieții culturale românești, în anii ime-

diat următorii Congresului al IX-lea, un impuls de excepție, contribuind la rapida afirmare a literaturii, artelor și științei din ținuturile respective și participînd la circulația națională a valorilor de spirit. Pe lingă toate acestea revista **Ateneu** a lansat cu succes și a promovat cu grijă încă de la început o serie de tineri scriitori care azi sunt de notorietate : Bălăiță, Genaru, Romanescu, Genoiu, Adam, Sorianu, Gane, Octavian Voicu, C. Th. Ciobanu, C. Călin și alții din generațiile care au urmat. Din acest punct de vedere **Ateneu** — seria nouă — are merite incontestabile și poate servi ca exemplu.

— **Ce făcea între timp poetul Radu Cărneți ?**

— Între timp sau paralel cu aceste treburi de revistă îmi scriam niște poeme, încercam niște traduceri, citeam și studiam. În această perioadă, dar și mai apoi, m-am convins că a fi scriitor înseamnă a munci enorm de mult, a-ți fi înesuți permanent și necondiționat, maestru și învățăcel, viața obligîndu-te cu fermitate la aceasta. Scriitorul este, trebuie să fie oriunde și oricînd, un mare autodidact. Dacă de pe băncile institutelor de arte ies compozitori, dirijori, actori, regizori, pictori, sculptori etc., nu avem (iar dacă am avut cîndva a fost o eroare !) vreoa facultate care să dea diplome de prozători, poeți ori dramaturgi. Scriitorul — dacă este să fie — se descoperă singur ori îl descoperă alții, dar de realizat doar el și numai el singur, printr-o muncă sisifică, se realizează. Scriitorul nu termină niciodată a învăța de la viață și a scrie pentru oameni ; el moare după ce a trăit pentru toți...

— **Subscriu ! În paralel cu propria poezie, dumneavoastră ai și tradus din lirica universală (Senghor, Kosovel, Gibran s.a.) Cit e de grea această muncă ? Ce are ea specific ?**

— Am mai spus-o și o repet și acum : cultura unui popor se constituie din ansamblul valorilor spirituale autohtone la care se adaugă, cu necesitate, cele mai reprezentative creații ale celorlalte națiuni. Deci, cu cit în cultura unui popor sunt transpuse mai multe sau majoritatea operelor de vîrf ale umanității, cu atît spiritualitatea acelei națiuni este mai im-

plinită, mai complexă. Dacă artele plastice, muzica, diversele secțiuni ale științei au fiecare în parte un limbaj unic și universal, literatura se impune de fiecare dată a fi tălmăcită în celelalte graiuri ale lumii. Dar, în timp ce proza, eseul, teatrul comportă o traducere mai lesnicioasă, mai ad litteram, poezia devine un caz special prin însăși structura expresiei sale. Limbajul metaforic, nuanțele acestuia, se impune a fi perfect descifrate și turnate într-o echivalență de calitate cit mai aproape de original. Din această cauză traducerea de poezie este, fără nici o îndoială, o chestiune grea ce ține de creația propriu-zisă și nu de o simplă mișcare de translație dintr-o limbă în alta. Și tot din acest motiv, această muncă dificilă, de înaltă virtuozitate, trebuie făcută de adevărații poeți care să înțeleagă miezul de taină al limbii din care se traduce și, desigur, să găsească replica perfectă a limbii în care se traduce, și nu de traducători „de-a gata”. La noi, Heliade, Coșbuc, Șt. O. Iosif, Ion Buzdugan, Goga, Pilat, Ioan Ciorănescu și alții poeți de marcă s-au dăruit cu prisosință acestei nobile îndelniciri. În ultimele decenii s-a făcut mult în această direcție, reușindu-se a se da doritorilor de frumos din țara noastră alease echivalente ale marii poezii de pe toate meridianele. Aș exemplifica doar cu citeva nume care susțin ideea : Philipide, Lesnea, Eta Boeriu, Doinaș, Boureanu, Vulpescu, Aurel Rău, C.D. Zeletin, Petre Stoica, Darie Novăceanu. Traducerile acestora se ridică mai întotdeauna la înălțimea originalului egalîndu-l.

— **Și viceversa ?**

— Aici nu stăm atît de bine. Dacă Editura „Eminescu” ori „Minerva” traduc anual citeva volume din poezii clasici sau contemporani, iar Uniunea scriitorilor coordonează unele antologii de poezie românească, nu există un program al unor asemenea traduceri în colaborare fermă cu edituri prestigioase din străinătate. Nu putem spune că poezia românească participă la această oră, permanent și cu loc rezervat, la banchetul poeziei lumii, așa cum ar merita, fiind, după cite cunosc, una din cele mai intere-

sante de pe mapomond. Dacă Eminescu, poetul național, a fost tradus în principalele limbi din Europa (cit de bine, rămînd un semn de întrebare ?), dacă Nichita Stănescu, Doinaș, Maria Banuș, Nina Cassian, cunosc unele versiuni datorită strădaniilor personale ale acestora, dacă Sorescu — participant la multe întîlniri poetice internaționale — a reușit a fi cel mai cunoscut poet român în Europa și în lume, iar aceasta datorită numai perseverenței sale, mai departe marea poezie românească dintotdeauna și de azi e practic foarte puțin cunoscută în plîntătea frumuseții sale. După opinia mea, pe care am mai exprimat-o cîndva, Festivalul național de poezie „Mihai Eminescu” ar trebui să devină internațional, cu participări prestigioase ale unor mari poeți din străinătate, ale unor traducători de clasă și nu în ultimul rînd a unor editori de primă mărime care să propulseze, pe merit, poezia românească pe „piața culturală” a lumii. Aș mai adăuga, în legătură cu circulația valorilor spirituale ale țării lor și mijloicii, ca fiind una din șansele de a se impune în fața celorlalte popoare ; această idee se înscrie perfect în politica externă de mare audiență pe care o duce cu perseverență România. Cazul Iugoslaviei (prin marele festival de poezie de la Struga), Senegalului (organizator al primului festival al artelor populare negre), Belgiei (coordonatatoarea festivalului european de poezie), precum și al altor țări ce găzduiesc asemenea mari reuniuni permanente întru spirit vorbeste de la sine.

— **Ați participat la numeroase întîlniri literare internaționale, ați cunoscut scriitori de pretutindeni, știți care e gustul publicului din alte părți. Spuneți-mi, ce fel de poezie are priză mai mare : cea modernistă, descătusată de norme restrictive, ori cea care cultivă formele tradiționale ?**

— Aceste tendințe, după opinia mea, coabitează, nu o dată, armonios și creator, fapt de reținut, fiindcă important este, în primul rînd, ce se spune și abia după aceea cum se spune. Desigur, un anume modernism, înnoitor al expresiei artistice stă bine poeziei și nu numai

poeziei...

— **Dumneavoastră sinteți printre puțini care scriu în spiritul canoanelor elisice. Nu vă temeți de anacronism ?**

— Nu sunt un adept al modelor literare, care, ca orice modă, așa cum spunea Claudel, e tot ce se demodează mai repede ! Cu toate acestea, nu desfid poezia în cauză, am comentat nu o dată admirativ cărți și autori care preferă această cale. Și chiar eu însumi am scris în acest fel o parte din poemele mai subliniat patriotice din volumele mele **Cîntînd într-un arbore și Nobila stirpe**. Același sentiment de satisfacție mi l-a procurat poezia neagră din care am tradus (Senghor, Cesaire, Guillen, Briere, Damas, Rabemananjara, U'Tamsi ș.a.), poezie a expresiei lirice descătusate de așa zisele forme rigide, dar pline de ritm și de o extraordinară muzicalitate. Totul este ca poezia să fie și să rămînă poezie cu frumusețile și tainele-i fără de care, nu ! Dar, referindu-mă la sonet, rondel, gazel, glossă, forme fixe ale poeziei în care atîți poeți ai lumii au excelat, mărturisesc : sunt unul din acei — nu puțini nici azi — care găsesc în acestea mereu noi și alease satisfacții ale creației. Vorbînd doar despre sonet, în care am rămas un împătimit, consider că nici o altă expresie poetică nu-ți dă mai precis starea de poezie, puterea de a face din cuvîntul la îndemina oricui diamant în rimă sau în contextul versului. A scrie sonet înseamnă a sculpta limba poetică dar și gîndirea artistică ; nici o altă formă a poeziei nu-ți dă atît de mult sentimentul creației de excepție, al puterii de faur și artistan, totodată, a celui care face, din acel fagure de miere al limbii populare, statuie de lumină și muzică fără de asemănare. Dacă Verlaine, în plină explozie a surrealismului, putea să-și scrie poemele de o muzicalitate ce ține de inefabil, de ce n-am putea noi, azi, servind un umanism mereu proaspăt, să dăm cititorului și limbii române complexa și rafinată forță a cugetului nostru poetic ? ! Anacronic ? Nu ! Mai sigur, un purtător de steag fără de vestejire !...

— **Atunci, haideți să publicăm interviul.**

— De acord !

Găina, așa cum o știm, o creștem și o mâncăm de mii de ani, face parte din acele câteva specii de animale domestice care, pe parcursul aventurii lor genetice, și-au pierdut în anonimatul anostrii originari. La fel ca în cazul pisicii (care nu se trage, cum mai cred unii, din pisica sălbatică), sau al ciinelui (care nu este nici el un urmaș al lupului), traseul paleontologic al blindei Gallus domestica (găina de curte) stă în continuare sub semnul incertitudinii. Unii ornitologi o consideră descendentă directă din Gallus bankiva (găina sălbatică), dar problema este controversată. Evident, nu e nici locul și nici menirea noastră să descălcăm această enigmă. Am arătat toate acestea pentru a reaminti că, în evoluția galina-ceilor se pot stabili cu precizie două momente ale revoluției biologice. Primul este cel amintit: transformarea speciei sălbatică în pasăre de curte. Cel de-al doilea a avut loc chiar sub ochii noștri, în ultimele decenii, când aceeași necuvântătoare a devenit în mod practic o vietate nouă: găina ameliorată. O specie care, în linii generale, păstrându-și identitatea somatică, poate fi totuși considerată ca o specie recondiționată, deci care seamănă și se deosebește în egală măsură de tradiționala pasăre de curte. Vom aduce amănunte pe parcursul relatării noastre, dar nu înainte de a prezenta cititorilor noștri câteva date de ansamblu privind dezvoltarea aviculturii în România.

Investigațiile de specialitate — cuprinse și ele în vastul program de dezvoltare a cercetării științifice naționale, domeniu aflat, după cum se știe, în atenția conducerii de partid și de stat, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal — a beneficiat în ultimii 20 de ani de însemnate fonduri de investiție, de o puternică bază de cercetare, de numeroase contacte cu unități de profil din străinătate. O largă deschidere spre cunoaștere și progres, caracterizată nu numai prin asimilarea și îmbogățirea unor tradiții în ceea ce privește creșterea păsărilor de curte, ci mai ales prin revizuirea întregului material biologic existent, prin crearea unor noi rase și linii cu performanțe greu de imaginat chiar de către un zootehnist al anilor '50. Astfel, producția avicolă a fost crescută în ultimii 20 de ani de zece ori, sau ceea ce apare cu evidență în consumul de carne și ouă pe cap de locuitor: 270 ouă și 14 kilograme carne, cifre care ne situează pe locuri fruntașe în ierarhia mondială. În prezent, întreaga producție de ouă de consum este asigurată de doi hibridi (producători de ouă cu coajă albă): Albo 67 și Albo 70, care, sub supraveghere de specialitate, sînt capabili să producă o producție anuală medie de 250—270 ouă. Producția de carne de pasăre este asigurată și ea de doi hibridi broiler, Robro 69 și Robro 70, care, în aceleași condiții, au înregistrat în medie un spor mediu zilnic de 35 g și, respectiv, 33 g.

În rindurile care urmează ne vom ocupa însă de câteva din cele mai recente realizări ale specialiștilor în materie. În acest scop ne-am adresat colectivului de specialiști de la Institutul de cercetare și producție pentru creșterea păsărilor și animalelor mici de la Balotești.

Ei bine, vom nota de la bun început că vizitarea unor ferme profilate pentru creșterea intensivă a păsărilor nu constituie deloc o promenadă reconfortantă. Omul din afară trebuie să constate, nu fără o stringere de inimă, că biete necuvântătoare sînt aici sortite să se nască, să trăiască în niște cuști supraetajate, că nu ajung vreodată să vadă lumina soarelui, că mediul ambiant, artificializat (căldură și lumină constantă), le obligă să nesocotească succesivă anotimpurilor și, deci, să devină găini ouătoare în toate cele 365 de zile ale anului. Ele sînt hrănite cu porția și nu au niciodată ocazia să-și clocească ouăle.

Acest amestec brutal în viața speciei, în întimitatea naturii, se vor grăbi să ofteze unii, nu poate avea decât consecințe negative. Dar biologii resping asemenea observații pesimiste. Omul se amestecă în treburile naturii din primele momente ale existenței sale ca animal antropoid, iar speciile de plante și animale ce-i asigură continuitatea nu sînt la urma urmei decât organisme recreate prin inteligența sa superioară. Spre deosebire de animalele sălbatice, ajunse în captivitate, galinaceele nu contractează nici stări de claustrofobie și nu sînt nici victimele depresiunilor psihice. Dacă au de mâncare, sînt

pe deplin mulțumite. Dar despre toate acestea, câteva rinduri mai jos.

Abordarea unei metodologii moderne de creștere a găinilor a impus abandonarea treptată a sistemului de întreținere la sol și introducerea sistemului de creștere intensivă în baterii. În această privință, o soluție tehnologică originală, datorată specialiștilor, o constituie proiectarea și utilizarea bateriilor (cuștilor) verticale, procedeu ce prezintă avantaje certe și care, de altfel, a fost introdus și în mai multe centre avicole din străinătate. Pe această cale se obține reducerea în totalitate a sticlei și a benzilor transpor-

teamă o populație crescută în circuit închis cu anumite caracteristici economice, reproducerea avînd loc doar în interiorul ei. În acest mod, avicultorii pot opera selecționări riguroase, avînd în vedere performanțele fiecărui exemplar în parte, prin cunoașterea puului pe linie paternă și maternă, prin identificarea caracteristicilor biologice ale rudelor colaterale. Exemplarele cele mai ruse sînt încrucișate cu campioni declarați ai unei alte linii. Noii produși sînt supuși și ei unei migaloase munci de selecționare, broilerul (hibridul final) fiind rezultatul unor încrucișări din cea de a treia generație. Evident, la fel

ține aceeași producție cu costuri mici, ca urmare a unui consum de furaj redus (cu aproximativ 25%). Greutatea corporală mai scăzută permite totodată folosirea mai eficientă a spațiului de cazare. Se mai preconizează în continuare obținerea unor linii Leghorn cu greutate corporală redusă, a unor linii de cornich cu talie redusă și a unor linii de tip Leghorn, în vederea producerii de hibridi cu ouă brune.

Deosebit de interesant se dovedește programul de creare a unor linii de găini, capabile de a produce broileri sexabili la vîrsta de numai o zi. Altminteri spus, este vorba de obține-

războinici inveterați, dar nici supuși umili.

În cadrul activității institutului și al unităților de profil au fost înscrise și teme de cercetare privind ameliorarea unor specii de rațe, găște, bibilici, curci, și animale pentru blanș. Nu ne-am propus să includem în cuprinsul relatării noastre și această latură a investigațiilor de genetică și biologie, dar sîntem tentați să facem o excepție, și anume, să prezentăm cititorilor noștri, în câteva cuvinte, mai noua preocupare pentru producerea ficatului de gîscă. În lume, acest delicia gastronomică trece ca preț de vînzare înaintea icrelor negre. Consumul mondial este de numai circa 3000 tone, solicitările fiind cel puțin duble. Ei bine, cercetătorii institutului, împreună cu alți specialiști și-au propus să obțină pentru înția oară în lume o producție de ficat gras în sistem industrial. Îndoparea se face cu o mașină specială (realizată în institut), dar nu în afara unor cunoștințe de biologie animală. În prezent rezultatele obținute în microtestele efectuate, sînt generalizate în marea producție, la I.A.V.S. Mihăilești.

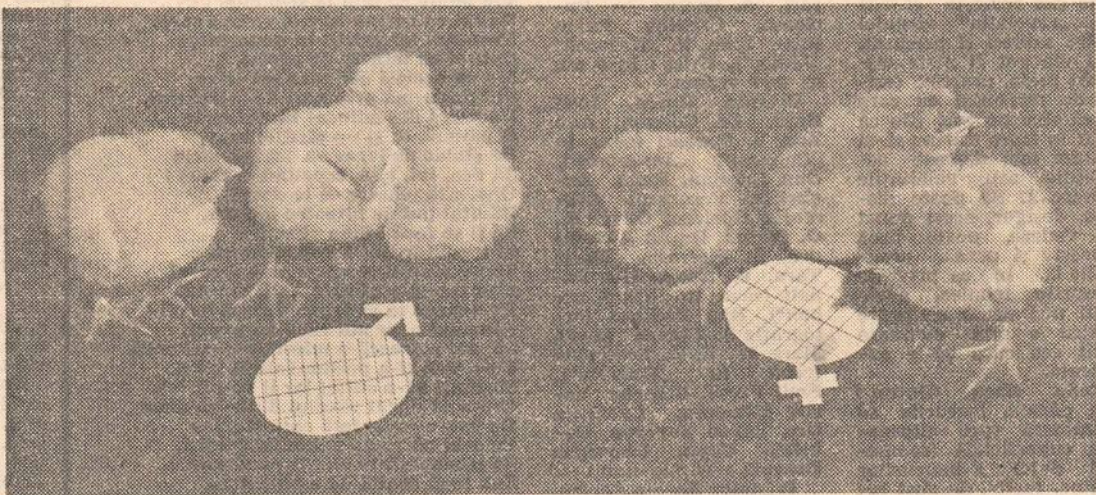
Genetica, știința viitorului care promite omenirii cele mai fabuloare împliniri, va constitui și pentru avicultorii noștri principalul instrument de lucru. Programul institutului de la Balotești are în vedere realizarea unor cercetări fundamentale care vor duce la modificări considerabile în profilul genetic al găinii. Se va urmări identificarea structurilor moleculare existente ale cromozomilor și corelarea acestora cu însușiri comerciale, se va proceda de asemenea la crearea, prin determinări fiziologice și biochimice a unor diferențe semnificative privind nivelul enzimatic, compoziția chimică a serului sanguin în corelație cu performanțele de producție, mecanismul de activare sau regresie a genelor. Găsirea unor noi criterii și corelații va permite scurtarea intervalului dintre generații la păsările în selecție, sau poate chiar la renunțarea testării biologice a capacității combinative dintre linii, care s-ar putea efectua cu rezultate la fel de precise în laborator.

Prin noi căi de cunoaștere, asociate metodelor clasice de genetică, considerăm specialiștii institutului, va deveni posibilă crearea păsărilor dorite, adică a unor păsări mai productive, mai economice, mai adaptate nevoilor omului (păsări care vor produce ouă dietetice, carcase cu pondere ridicată a musculaturii, a regiunilor cu valoare comercială ridicată). Un rol deosebit îl va avea tehnologia de însămînțare artificială, care se va extinde în special la populațiile valoroase, în scopul folosirii la maximum a reproducătorilor cu potențial genetic ridicat.

Concomitent cu lucrările de genetică și ameliorare, o atenție particulară se va acorda elaborării și perfecționării unor noi tehnologii de creștere, reproducție, hrănire și exploatare. Totodată se vor întreprinde studii destinate reducerii consumului de energie, prin folosirea unor substituenți mult mai ieftini: energia solară, eoliană, biogaz, căldură biologică. Mai notăm că în cadrul cercetărilor de tehnologie vor fi abordate și problemele de nutriție. Hrănirea păsărilor va trebui să țină seama de nivelul potențialului genetic, de tehnologiile de creștere, îmbunătățite și nou create, de gradul de dezvoltare a industriei de prelucrare. La acest capitol se mai are în vedere identificarea și folosirea de noi surse furajere în alimentația păsărilor, surse care nu intră în competiție cu hrana omului: (culturi de alge, reziduuri) de la industria laptelui, uleiului, pielăriei etc.

Interlocutorii noștri ne-au asigurat că ne vor încredința toate amănuntele de îndată ce momentul o va permite. Lărgirea frontului de investigație, dar, deopotrivă, și creșterea eficienței și sporierea productivității în toate fermele de profil din țară — ni s-a spus în continuare — vor fi în măsură să asigure realizarea unui ritm anual de creștere sporit atît la producția de carne cît și la cea de ouă. Pe această bază, în cincinalul 1986—1990, avicultura românească urmează să se situeze la nivelul celor mai dezvoltate din lume.

LIVIU TIMBUS ■



Stop-cadru la Institutul de cercetări și producție pentru păsări și animale mici

Găina în retortele geneticii



toare pentru colectarea dejecțiilor, ca urmare a așezării cuștilor pe nivele în scară. Au fost reduse, totodată, numărul de pluguri pentru raclarea dejecțiilor cu 67% pentru fiecare linie de baterii, consumul de metă cu 26%, a crescut spațiul vital al păsărilor cu 25%, a fost îmbunătățită capacitatea de cazare a halelor pentru tineretul de înlocuire. O altă notată: bateriile de reproducție pentru păsările din rasele ușoare. Avantaje mărite ale capacității de cazare, ouă cu calități igienice superioare, procedeu prin care se exclude infecțiile exogene.

În ceea ce privește rasele de păsări existente încă în gospodăriile populației sau în unele ferme de stat, acestea sînt, credem, îndeajuns de cunoscute publicului larg. În afară de „golașa de Transilvania”, singura rasă cu adevărat autohtonă, toate celelalte sînt creații ale unor avicultori din străinătate: pasărea pentru ouă (Leghorn), rasele grele, crescute pentru producția de carne (Brahma, Cochinchina, Dorking etc.), rasele mixte, importante atît pentru ouă cît și pentru carne (Rhode Island, Sussex, Plymouth). Dar pentru specialiștii institutului toate acestea și altele au reprezentat în primul rînd un material biologic de lucru pentru obținerea de linii noi. În avicultură, o linie de păsări în-

ca în agricultură, crearea hibridilor reprezintă o activitate perpetuă, deoarece aceștia se caracterizează și printr-o mare instabilitate biologică. Dar performanțele lor se dovedesc cu adevărat nemaipomenite: au fost realizate găini recordiste, capabile de a produce peste 300 de ouă pe an. Vom mai nota apoi că un hibrid pentru carne poate atinge în numai 49 de zile o greutate de peste 2 kilograme. Tocmai de aceea, după acest interval, ținerea lui în viață devine nerentabilă. Găinile ouătoare din rasele grele, adulte și tineret, sînt obligate să țină cură de slăbire, furajarea restrictivă, pe bază de rețete științifice, fiind singura capabilă de a menține potențialul productiv ridicat.

În aceeași ordine de idei, deci referindu-ne în continuare la munca de ameliorare, de selecționare a liniilor existente, este locul să pomenim un succes de răsunet al geneticienilor de la ICPCPAM: realizarea mini-rock-ului, linia autohtonă de găini cu virtuți de excepție. La ultimul test internațional, desfășurat în Franța acest hibrid românesc a demonstrat că poate realiza o greutate medie de 2,4 kg în numai 56 de zile. Mini-rockul, apreciază specialiștii, reprezintă găina viitorului, deoarece el răspunde tendinței economice mondiale de a se ob-

rea unor pui, la care, încă din prima zi, culoarea pufului sau dezvoltarea remigenelor, permit departajarea puicutelelor de cocoșei. O asemenea minune a geneticii devine posibilă prin încrucișarea unui cornich roșu cu o femelă rock albă (cu genă silver). Cocoșii se vor naște cu puf alb, iar puicutele cu puf roșu-gălbui. Acest lucru permite creșterea descendenților pe sexe, efectuîndu-se o furajare dirijată în funcție de cerințele nutriționale diferite, ceea ce va determina o economie de substanțe nutritive, sporuri superioare de creștere, uniformitate mai mare a loturilor. I-am întrebat pe interlocutorii noștri dacă nu cumva prin creșterea separată a cocoșilor, spațiul de cazare al acestora se transformă într-un veritabil cîmp de luptă? Ni s-a răspuns că natura stabilește și aici o ordine socială. Învingii cedează locul celor puternici, aceștia tolerind, condescendenți, existența confrăților cu capacitate combatantă mai modestă. Și o nostimădă: cocoșii puternici (la fel ca acei bărbați care uită că organismul este alcătuit nu numai din mușchi ci și din celule nervoase) devin extrem de fuduli, de trufași, dovedindu-se indiferenți chiar și față de „sexul slab”. De acesta au în schimb grijă cocoșii mijlocii, deci aceia care nu sînt nici

23 AUGUST 1944 — DOCUMENTE (volumele III, IV)

Cărți — eveniment
cărți de temelie
pentru istoriografia
națională

În literatura istorică culegerile de documente vor păstra totdeauna un loc aparte. Ele sînt izvoarele cu ajutorul cărora trecutul revine, sînt sursele de viață pentru orice istorie, cea mai vie ilustrare a curgerii vremii și mărturia ei de nedezmințit. Dacă istoricul este într-un anume sens el însuși un creator de istorie, cum Vasile Părvan chiar îi cerea să fie, prin implicare sa în sensul adevărat al timpului ce s-a dus, creația sa nu durează decît în cuprinsul mărturiilor epocii și prin reala și cinstita lor reevaluare. Destule momente însemnate ale istoriei noastre nu și-au dezvăluit rostul și implicațiile decît numai prin publicarea mărturiilor lor documentare: **Revoluția lui Tudor, cea de la 1848—1849, Unirea din 1859 și 1918, Războiul Independenței, cel de reîntregire națională** sau, mai de curind, **Războiul lui Horea, Cloșca și Crișan ș.a.** Maturitatea istoriografiei noastre o dau deopotrivă scrierile de interpretare sau cele de relevare a izvoarelor. Un adevăr pe deplin însușit de consacrații istorici Ion Ardeleanu, Mircea Mușat și Vasile Arimia, care au coordonat seria de documente **23 August 1944**, din care au apărut în aceste zile volumele III și IV (perioada august 1944 — august 1945), precedate de un temeinic și documentat **Cuvînt înainte**, semnat de general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu, o foarte limpede sinteză a ceea ce a însemnat 23 August, cu antecedentele și urmările sale, în istoria poporului român, a valorii acestui act istoric în contextul de dezvoltare românesc și european.

Istoricilor de mai sus și, susținându-le efortul, li s-au adăugat alții: Alecsenia Andone, Ileana Chirtu, Anuța Dănilă, Alexandru Dușu, Elena Gheorghie, Viorica Hostiuc, Mihai Rețegan, Ioan Talpeș, unii dintre ei cercetători la Centrul de cercetări istorice și teorie militară, alții la Direcția generală a arhivelor statului.

Arhivele interne și presa furnizează marea majoritate a mărturiilor cuprinse în aceste volume. Dar multe sînt originale din arhive străine, americane sau engleze, ori preluate din presa străină și din buletinele transmise de agențiile de presă și radio. Dacă primele două volume au înmagazinat documente privitoare la pregătirea

tirea insurecției, și au ilustrat desfășurarea ei, următoarele două fixează remarcabila contribuție a României la înfrîngerea nazismului, eliberarea întregului teritoriu național și participarea la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, în paralel cu prefacerile politice și sociale din țară, refacerea economiei distruse de război, reluarea cursului vieții naționale. Toate marile deschideri puse în evidență de revoluția de eliberare națională și socială din august 1944 sînt conturate și cuprinse în desfășurarea lor cronologică și calitativă. Procesul revoluționar început la 23 August 1944 apare în întreaga sa amploare. Lupta Partidului Comunist Român, a celorlalte partide și organizații democratice din Frontul Național-Democratic pentru cucerirea și impunerea de drepturi și libertăți democratice, pentru înfăptuirea unor reforme economice, politice și sociale apare, cum a și fost de altfel, ca o ridicare a poporului român în întregul lui în a-și orîndui și structura altfel viața socială și națională, în a se înscrie unui nou curs de dezvoltare istorică — singurul în stare să aducă țara cu fața spre un progres real, rapid și multilateral. Acestei lupte forțele burgheze nu i-au putut opune decît o rezistență fără suport în realitatea existentă și mai ales în tendințele ei, fără vigoare și unitate și pînă la urmă fără nici o șansă.

Rămîne istoricului sarcina de a descifra sensurile și nuanțele și a decanta esențele. Multe din faptele și acțiunile din acel timp erau puțin cunoscute pînă la publicarea acestor volume. Așa de pildă, condițiile în care s-a încheiat convenția de armistițiu din septembrie 1944 cu Națiunile Unite, felul în care s-a aplicat armistițiu, discuțiile purtate pe marginea acestuia, pozițiile reprezentanților statelor care făceau parte din Comisia Aliată de Control față de prevederile Convenției sau față de diferitele grupări și partide politice din România. Documentele publicate acum sînt cu adevărat revelatoare și pun în lumină contextul internațional, cu totul altul, de evoluție istorică a statului român în noile condiții de după 23 August.

Revelatoare sînt și documentele ce oglindesc situația economică, politică și socială din nordul Transilvaniei înainte și după 25 octombrie 1944. Și oricît de cunoscută ar fi participarea armatei române la luptele contra nazismului în ultimele două luni ale războiului documentele din aceste volume: **comunicate, rapoarte și sinteze, însemnări din jurnale de război, repertaie de pe front, faptele de eroism nenumărate**, toate dau acea impresie de contact nemijlocit, de prezentă a unei realități vii și palpabile.

Un indice selectiv, incluzînd

problematica celor 4 volume publicate pînă acum din seria **23 August 1944**, un tabel cu comandamentele, marile unități și unitățile armatei române participante la războiul antihitlerist întregesc noua ediție de documente istorice, așezînd-o alături de cele mai valoroase izbinzi ale istoriografiei românești contemporane. Iată un domeniu al culturii actuale necontenit capabil, prin strădania slujitorilor săi, să rămînă în prim planul spiritualității contemporane.

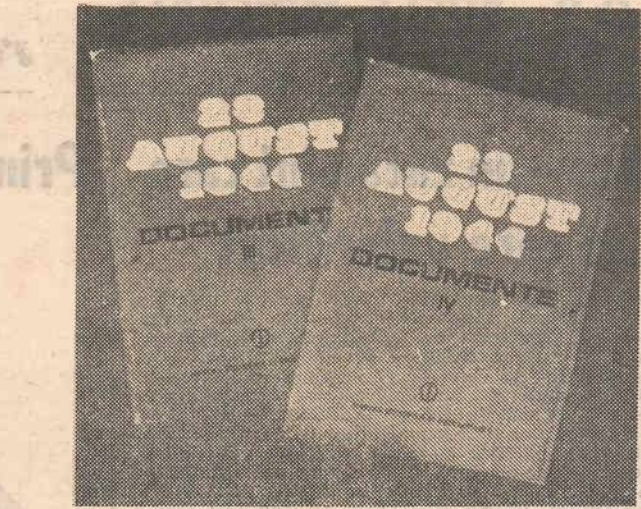
ION BULEI ■

Reînnoirea fundamentală
a imaginii unei epoci

În istoriografia română a rămas faimoasă întrebarea lui Dimitrie Onciul, marile noastre istoric, renumit pentru rigoarea spiritului său critic, adresată studenților, care, în lucrările de seminar avansau o interpretare nouă: „Ai documentul?” Pentru el, nici o afirmație în sfera istoriei nu putea fi făcută fără un suport documentar. Fără temelia trainică, constituită de sursele de caracter variat — vestigiile arheologice, document, cronică etc. — istoria, ca știință, se poate surpa precum des evocatul castel de cărți de joc.

Ca în toate domeniile de activitate, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a inaugurat o nouă fază și în evoluția istoriografiei noastre. Locul dogmatismului și al apriorismului, disprețuitor ai surselor tocmai pentru că „teza” precedea cercetarea, a fost luat de investigația călăuzită de singurul obiectiv al aflării adevărului prin valorificarea critică a datelor oferite de surse. În cei douăzeci de ani ai Epocii Nicolae Ceaușescu, o intensă activitate de explorare și publicare a izvoarelor istorice a dat școlii noastre de istorie, o bază de informație de o largime fără precedent.

Un excelent exemplu în această privință îl oferă seria celor patru volume **23 August 1944, Documente**, tipărite de Direcția Generală a Arhivelor Statului și Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară. Primele două volume, apărute anul trecut, îmbrățișau perioada 1 septembrie 1939 — 26 octombrie 1944; acum au văzut lumina tiparului volumele III și IV, ce cuprind aproape 500 de documente din perioada 26 august 1944 — 24 august 1945. Ele sînt rodul efortului desfășurat de un larg colectiv, coordonat de Ion Ardeleanu, Vasile Arimia și Mircea Mușat, al căror nume singure constituie o garanție de noutate curajoasă



în publicarea de documente ca și în interpretarea lor.

Incitat de valoarea excepțională a documentelor din primele două volume, așteptasem cu nerăbdare pe celelalte două, care tocmai au apărut în librării. Oricine citește aceste două volume — care însumează peste 1000 de pagini — va fi de acord că cel mai potrivit cuvînt pentru a rezuma impresia care stăruie după încheierea lecturii este de: „senzațional”. Rareori mi-a fost dat — deși voi avea în curînd trei decenii de cercetare istorică — să găsesc într-o ediție de documente o asemenea abundență de material documentar, care să reînnoiască fundamental imaginea unei epoci.

O epocă de mare complexitate în cursul căreia, pe plan extern, România și-a angajat forțele umane și materiale, alături de coaliția antihitleristă în războiul împotriva Reichului nazist, iar pe plan intern s-au desfășurat mari confruntări politice între forțele democratice, în frunte cu comuniștii, și forțele conservatoare, confruntări în urma cărora la 6 martie 1945 s-a constituit guvernul de largă concentrare democratică, în care clasa muncitoare deținea rolul conducător. Aspectele și momentele esențiale ale acestei perioade sînt analizate, informat și profund, în două texte substanțiale care preced documentele: un **Cuvînt înainte** al generalului-locotenent dr. Ilie Ceaușescu și o **Introducere** semnată de Vasile Arimia și Mircea Mușat. Cititorului i se oferă cu profunzime și claritate cadrul istoric intern și internațional, în care sînt de integrat documentele cuprinse în cele două volume.

Conținutul și caracterul acestor documente este de cea mai mare varietate, cum lesne se poate constata din cîteva exemple: **stenogramele ședințelor Consiliului de miniștri în care s-au discutat clauzele Conven-**

ției de armistițiu (15—16 septembrie 1944); **ordin de zi al generalului-locotenent T. M. Managorov**, care elogiază bravura trupelor române conduse de generalul Nicolae Macici (23 septembrie 1944); **cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu** care reafirmă angajarea tinerețului democratic român în lupta pentru realizarea Platformei Frontului Național-Democratic (5 noiembrie 1944); **studiu confidențial al Biroului pentru informații strategice al S.U.A. (OSS)** privind elaborarea în România a unei noi legislații pentru înlăturarea elementelor fasciste și pedepsirea criminalilor de război (7 februarie 1945); **telegrama ambasadorului american la Moscova, Averell Harriman**, privind scrișoarea ce-i fusese adresată de V.M. Molotov referitoare la situația din România (7 martie 1945); **raportul generalului american C.V.R. Schulyer** adresat președintelui S.U.A. despre situația politică și economică din România (3 mai 1945); **extrase din sinteza întocmită de Marele Stat Major, la sfîrșitul războiului**, privind contribuția militară a României la războiul antihitlerist.

Arhivele din țară și de peste hotare, presa română și străină au fost sistematic explorate pentru a alege piesele cele mai caracteristice orientărilor și opțiunilor politice fundamentale din epocă.

Cele două volume de documente dau o nouă confirmare a drumului de seriozitate științifică și onestitate intelectuală urmat consecvent de istoriografia noastră în ultimele două decenii. Ele vor aduce servicii de neprețuit cercetării istorice și educației patriotice și politice; ele vor sluji la scrierea într-un adevăr a unor pagini glorioase ce se vor adăuga la cea mare carte a neamului, care este multimilenara noastră istorie de lupte pentru libertate și independență.

FL. CONSTANTINIU ■

Istoria României în arhivele
și bibliotecile americane

Universitatea din Columbus, capitala statului Ohio, acordă un interes deosebit studiului Europei sud-estice sub aspect lingvistic și istoric. Biblioteca acestei mari instituții de învățămînt superior — una dintre cele mai mari universități de stat americane — adăpostește o mare colecție de manuscrise microfilmate de la Muntele Athos și de la alte așezăminte monastice din Orientul Mijlociu. În istoriografia noastră Marcu Beza a stăruit asupra însemnătății manuscriselor românești păstrate la mănăstirile atonite. În anii de după război aceste biblioteci au început să fie supuse unor explorări sistematice, care au dat la iveală numeroase documente și manuscrise românești.

Sînt bine cunoscute strînsele relații pe care domnișorii români le-au întreținut cu Muntele Athos. Încă de la începuturile existenței țării române, cei dintii voievozi au stabilit relații cu lumea atonită. Mai tirziu, cînd întreaga Peninsula Balcanică a căzut sub dominația otomană, domnii români au exercitat un adevărat patronaj în întreg Orientul ortodox supus semilunii. Grație statutului lor de autonomie, Moldova și Țara Românească au fost chemate să joace un rol de cea mai mare însemnătate în sprijinirea

nirea efortului de emancipare națională a popoarelor din Sud-Estul Europei. În acest context, ajutorul material acordat fundațiilor monastice din Peninsula Balcanică și din Orientul Mijlociu a îndeplinit o importantă funcție în consolidarea rezistenței antiotomane.

La Columbus, Ohio, profesorul Mateja Matejci este conservatorul acestui tezaur de manuscrise microfilmate. Ceea ce inițial se numea Proiectul Hilandar, a devenit prin străduința sa o largă investigație ce s-a extins de la această mănăstire la întreaga arie sud-est europeană și chiar mijlociu orientală. Grație amabilității sale am putut consulta cele cîteva sute de microfilme, dintre care multe cuprind manuscrise românești.

Dintre acestea semnez aici două apostole redactate în Moldova, unul în vremea domniei lui Ștefan cel Mare (1463), altul în timpul lui Iliș Rares, un octoih și un tetraevanghel de la mijlocul veacului al XV-lea, etc. Manuscrise ce au o dublă însemnătate: prin ele însele, ca mărturie ale culturii medievale românești și prin însemnările făcute pe ele de diverșii lor copişti sau cititori. Autorii însemnărilor răzbat astfel din neșura timpurilor, iar informațiile date de ei aparțin acelei is-

torii, pe care Nicolae Iorga o numea atit de plastic „istoria prin cei mici”, în înțelesul a nu fi vorba de mari cronicari, ci de oameni obișnuiți, care țineau din anonim pentru a consemna reacția lor emotivă la un eveniment ce i-a zguduit sau pentru a-și veșnici numele prin simplul fapt de a fi citit acel manuscris. Un amplu repertoriu — exhaustiv, atit cit se poate în astfel de întreprinderi — al tuturor urmelor românești în Orientul ortodox va fi cuprins în lucrarea așteptată cu viu interes, întocmită sub conducerea lui Virgil Căndea, care inventariază prezențele culturale românești sub toate manifestările lor, răspindite în întreaga lume.

Columbus, Ohio, a găzduit anul acesta reuniunea anuală a Societății americane de studii române. Conferințele anuale ale respectivei societăți oferă un excelent prilej de întîlnire și discuții între specialiștii americani în diversele ramuri și aspecte ale cunoașterii României: lingvistică, literatură, istorie, artă, folclor, economie, politologie etc.

Există în Statele Unite, ca de altminteri în întreaga lume, un interes tot mai mare pentru România, ca urmare a manifestărilor ei vigoase pe plan internațional ca promotoare a ideilor de independență, pace și securitate. Numele Președintelui Nicolae Ceaușescu este asociat în chip indisolubil de toate aceste inițiative care s-au bucurat de un larg răsnet internațional. Este caracteristic de altminteri că deîndată ce-mi declinam identitatea națională, numele Președintelui nostru era

imediat rostit de interlocutor, fie el profesor universitar sau simplu sofer de taxi.

În istoriografia americană interesul pentru trecutul românesc s-a manifestat încă din perioada interbelică (lucrarea profesorului T.W. Riker, **The Making of Rumania**, Oxford, 1931, a fost tradusă și la noi iar autorul ei ales membru corespondent al Academiei Române) dar războiul a întrerupt această nouă direcție de cercetare. Anii războiului rece prelungind întreruperea. Manifestarea tot mai puternică a politicii de independență a României după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a atras atenția unui număr tot mai mare de specialiști americani, astfel că, în prezent, se poate vorbi fără exagerare de o „românică” americană. Profesorul Keith Hitchins de la Universitatea Illinois editează chiar un periodic intitulat „**Rumanian Studies**”.

La Columbus am avut ocazia să întîlnesc profesori americani care s-au dedicat cercetărilor privind literatura, istoria, cultura românească. Comunicările prezentate în secția consacrată literaturii au analizat aspecte din opera lui Eminescu, Bacovia, Buzura. La secția de istorie participanții americani au evocat aspecte ale politicii externe a lui Ștefan cel Mare și Unirea principatelor din 1859. O secție întreagă a fost dedicată lui Vlad Tepeș. Cunoscut în S.U.A. sub numele de Dracula, care-și trage originea de la romanul lui Bram Stocker, voievodul român s'ncipîrse prin a deveni erou principal în filmele de groază, gustate de o anumi-

tă categorie a publicului american. Grație lucrărilor profesorilor americani Radu Florescu și Raymond McNelly (amîndoi de la Boston College) — **In Search of Dracula** (În căutarea lui Dracula) și **Dracula: a Biography of Vlad the Impaler** (Dracula: o biografie a lui Vlad Tepeș) — publicul american a putut lua cunoștință de adevăratul chip al unuia dintre cei mai energici voievozi români, luptător pentru independența patriei sale. Prezent la dezbateri, Radu Florescu a înfățișat rezultatele cele mai recente ale istoriografiei românești în această problemă. Prin grija lui Aurelian Paraipan (directorul ad-interim al Bibliotecii Române din New York) o expoziție de superbe fotografii ale cetăților medievale din România, organizată chiar într-una din sălile de desfășurare a conferinței, a creat un cadru adecvat discuțiilor. Era de-a dreptul mișcător pentru mine, ca român, să aud un profesor american din New Jersey vorbind despre Ștefan cel Mare alături de imaginile Sucevei și ale celorlalte cetăți ale gloriosului voievod. Mi-am dat seama că pe urmele prestigiului dobîndit de România socialistă, istoria, literatura și arta noastră încep a fi tot mai bine cunoscute în „Lumea Nouă”.

Într-un anumit fel se poate spune că americanii descoperă România, descoperă istoria și faptele de vitejie ale poporului nostru în lupta pentru independență, descoperă comorile civilizației și culturii românești.

ANDREI BUSUIOCEANU ■

S.O.S. APELE MINERALE

Bilbor — un zăcămint care se cere valorificat

Cititorii paginilor pe care revista noastră le-a dedicat căutării și formării — în urma unei largi consultări a specialiștilor și factorilor de răspundere din diferite domenii — de soluții privind mai buna gospodărire și valorificare responsabilă a resurselor de ape minerale, au remarcat, cu siguranță, dese referiri la zăcămintul de la Bilbor — zăcămint intens cercetat, dar încă neexploatat. În dorința aflării adevărului în legătură cu acest veritabil caz (bine cunoscut de către cei care lucrează în domeniul apelor minerale, dar încă străin marelui public), am căutat să reconstituim istoria eforturilor ce i-au fost dedicate până în prezent. Am aflat, din felurite surse documentare, că primele cercetări asupra apei de Bilbor datează încă din 1956 (A. Pricăjan și E. Davidescu) și că ele au fost reluate și continuate, în perioada 1972—1973, de un colectiv al I.M.F.B.R.M., coordonat în mod direct de regretatul prof. dr. doc. Traian Dinculescu, șeful de atunci al institutului, și având, ca responsabil de temă pe geologul Florentin Vulpe. Studiul respectiv („Prospecțiuni hidrogeologice prin foraje în zona Bilbor pentru punerea în evidență de surse hidrominerale pentru cură internă și apă minerală de masă”) arată cu limpezime că apele de Bilbor — bicarbonatate, calcice, magneziene, sodice, carbogazoase — sînt de o calitate cu totul excepțională. „Capacitatea de debitare a sondelor și mineralizarea adecvată pentru cura internă sau cea de apă de masă — remarcă autorii studiului — îndreptătesc toate eforturile care se vor face pentru valorificarea lor cât mai urgentă”. Spre a afla amănunte legate de caracteristicile apei de Bilbor și a posibilităților reale de exploatare a zăcămintului de acolo, ne-am adresat geologului FLORENTIN VULPE, unul dintre geologii care știu cam tot ce se poate ști despre apa de Bilbor, căreia i-a dedicat ani mulți de studiu atent.

— Este adevărat că apa de Bilbor poate fi socotită una dintre cele mai bune ape minerale naturale de care dispunem?

— Cu siguranță. Bilborul se poate alătura, în orice moment, Borsecului, fiind recomandat de calitățile lui deosebite. Această concluzie a fost făcută publică atât cu prilejul sesiunilor de comunicări științifice, cât și într-o tipăritură a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, unde, în colaborare cu I. Preda și V. Todiriță, arătăm, textual, că „prin compoziția chimică variată și concentrația scăzută în săruri, prin conținutul ridicat de CO₂, apele minerale de la Bilbor sînt apreciate ca ape de masă care pot fi alăturate celor de la Bilbor. Dar lucrul acesta nu mai este demult un secret pentru nimeni dintre cei care se ocupă de apele minerale.

— Vă referiți, cred, la Documentația privind actualizarea situației rezervelor de ape subterane minerale din zona Bilbor, județul Harghita, prezentată Comisiei republicane de rezerve geologice în 1976.

— Exact. Această documentație era finalizarea unui studiu complex care a urmărit în timp, prin măsurători sistematice, evoluția parametrilor calitativi ai acestei ape. Concluzia noastră — însoțită și de Comisia republicană — era că apa de Bilbor este o apă ce nu mai necesită, înaintea îmbutelierii, nici un fel de intervenție (deferizare sau impregnare cu dioxid de carbon, așa cum este cazul multor altor ape), că are o bună stabilitate, un gust plăcut, ceea ce ne îndreptățește — avînd în vedere debitul de 752 metri cubi de apă care putea fi extrasă zilnic — instalarea acolo a unei stații de îmbuteliere. Dar iată — de la începerea cercetărilor noastre au trecut 13 ani, de la finalizarea lor încă 9 și apa de la Bilbor tot nu se îmbuteliază!

— Asta înseamnă că s-a pierdut ceva apă, că s-au irosit ceva bani, că întreaga muncă de cercetare depusă n-a fost valorificată...

— Concret, dacă vreți să facem o socoteală, au curs în van de-a lungul acestei perioade vreo două miliarde și jumătate de litri de apă. Cam tot atîția lei, de fapt. Sau, chiar în condițiile în care nu s-ar fi exploatat decît o parte din zăcămint, într-o stație, să zicem, de 50 milioane litri pe an, tot s-au irosit cîteva sute de milioane bune.

Acestea sînt punctele de vedere ale celor care au cercetat zăcămintul. Însă, de atunci, din 1976, s-au mai întimplat destule la Bilbor. Una dintre cele două sonde care extrăgeau apă minerală de masă — apă cu care s-ar mindri oricine în lume! — s-a deteriorat, ceea ce a reclamat lucrări de reparație care au durat și au costat mult. Unitatea care a efectuat remediile — I.S.P.L.F. — a avut destul de furcă, a trebuit să se foreze alături de vechea sondă, dar acolo nu era apa căutată; iar cercetări, iar concentrări de forțe pentru a se ajunge la o deschidere corespunzătoare...

Dacă s-ar fi trecut, — încă de la terminarea cercetărilor și omologarea rezervelor — la îmbuteliere, aceste sonde n-ar fi fost lăsate în părăsire, nu s-ar fi degradat, iar apa de Bilbor și-ar fi aflat locul acolo unde este așteptată și dorită — în sticlele destinate consumului populației. Oare să nu știe nimeni că este mai costisitor să întreții o sondă decît să o exploatezi? Greu de crezut, mai ales în cazul specialiștilor! Și dacă la capitolul „fonduri irosite și timp pierdut” mai adăugăm și un proiect pentru o eventuală stație de îmbuteliere (realizat, dar învechit la momentul de față) sau propunerea făcută de Consiliul popular al județului Harghita către C.B.S.A.A.M. (și refuzată de aceasta) de a pune în funcțiune, la nivel local o stație de îmbuteliere, înțelegem și mai bine de ce Bilborul este un caz a cărui rezolvare nu mai poate suferi noi amînări. Altfel, de la nivelul Ministrului Minelor se și preconizează — pentru a nu se pierde zadarnic apă și a nu se sărăci, inutil zăcămintul — închiderea cu noroi a sondelor existente. Pentru asta s-a muncit și s-a cercetat pînă acum?

Neputînd crede că există, în rîndul celor care trebuie să ia inițiativa îmbutelierii apei de Bilbor, persoane care să dorească și să determine — prin nepăsare — păgubirea țării de alte milioane și stoparea alt de fireștii creșteri a cantității de ape minerale destinate consumului sau exportului, așteptăm, cit mai curînd, vesti privitoare la rezolvarea așa cum se cuvine — cu simț civic și răspundere patriotică — a „cazului Bilbor”.

Cuvîntul specialiștilor: la probleme reale, soluții realiste

Prima linie de îmbuteliere a apelor plate



În cercurile specialiștilor în economie se știe foarte bine — și nu de azi de ieri — că în lume sînt tot mai căutate așa-numitele ape plate, adică ape minerale lipsite de un conținut preponderent de gaz carbonic dizolvat, cu alte cuvinte neacidulate: ape curate, deci, de adîncime, conținînd săruri și substanțe minerale, ape asupra cărora nu mai este permisă nici o intervenție chimică menită a-i modifica starea inițială. Studiile efectuate la noi în ultimii ani au scos la iveală o serie întregă de asemenea ape — la Slănic-Moldova, la Stîna de Vale, la Reghin-Lăpușa, la Bizusa etc. Dar, punîndu-se problema exportului acestor ape, s-a căutat și o soluție cât mai economică. Și această soluție s-a numit, în cele din urmă, Constanta. Astfel, acolo, în chiar incinta Fabricii de bere, s-a trecut la construirea și utilizarea celei dintîi linii de îmbuteliere a apelor plate din țara noastră. Ambiția mare a celor care au colaborat la această lucrare a fost de a realiza totul fără a se

apela în vreun fel la import, asta chiar în condițiile unei evidente lipse de experiență, care a fost suplinită cu succes de nenumărate studii, încercări, experimente. Și, pînă la urmă, soluțiile au început să apară.

Cea dintîi problemă, considerată insolubilă o vreme, a fost aceea a confecționării ambalajelor de plastic. Întîi a foliei alimentare de PVC, apoi a mașinii care să realizeze buteliile din acest produs. Chimisții din

Iași și specialiștii de la „Metalica” Sibiu au avut destul de lucru pînă să găsească cea mai bună cale, dar au găsit-o și, în aceste momente, la Constanța se produc buteliile de plastic de un litru și jumătate (considerate, în urma prospectării pieței internaționale, a fi cele mai căutate)! În timp ce se muncea pentru crearea ambalajelor, specialiștii în ape minerale se străduiau să găsească și să ofere o apă avînd toate calitățile cerute de exigenta piață mondială. În urma unor studii serioase și de durată s-a ajuns și la o soluție — sterilizarea cu ultraviolete, admisă ca „tratament” oriunde în lume — care să asigure o puritate deplină a apei ce se îmbuteliază.

În chiar ziua documentării la noua stație-pilot, în biroul directorului fabricii de bere Constanța, Ion Bujoreanu, era lume multă și se discuta aprins. Reprezentanta Centralei berii, spiritului, amidonului și apelor minerale — inginerul Maria Ivan —, reprezentantul M.I.C.M. — ing. Dumitru Iodoras — și al C.I.M.U. — Gheorghe Popa — cercetătorii Mariana Crețu și Cornel Bercaru de la Institutul de chimie alimentară, inginerul șef al întreprinderii din Sibiu — Gheorghe Dicu — și șeful secției ce constituia centrul discuției — inginerul Valerica Bejan — stabileau următoarele etape ce mai trebuie parcurse pentru ca, pînă la sfîrșitul lunii august (după opinia inginerului Dumitru Iodoras), apa plată de Constanța să poată fi oferită oaspeților litoralului, prilej cum nu se poate mai bun pentru testarea gustului consumatorilor, pentru a vedea care este impresia lăsată de noul produs.

S-o spunem deschis — sticla este frumoasă, de un albastru pal, rezistentă și ușoară. Singurul lucru care ne-a derutat puțin a fost denumirea dată apei — „Callatis”. De ce, cînd ea se produce la Constanța, iar pe rezultatele probelor chimice ale cercetătorilor prezenți acolo am putut citi „apă de Palas”? Dar, să zicem, acesta e un simplu amănunt, care nu vestește cu nimic valoarea realizării în sine. Apa — la rîndul ei (ca elementul cel mai de seamă) — se prezintă bine, are gust plăcut și nu ne îndoim că va fi bine apreciată.

Impresionează, apoi, modul în care a fost concepută și executată stația de îmbuteliere. Întîi de toate — cu multă grijă pentru fiecare amănunt ce ține de perfectă igienizare, astfel încît ai impresia că te afli mai degrabă într-o fabrică de medicamente. Fluxul tehnologic este, la rîndul său, bine conceput. Materia primă pentru ambalaje este introdusă în niște dispozitive care o transformă în pasta ce devine, cu ajutorul matritelor, butelia dorită. Aceasta merge pe o bandă către hala de stocare, loc de unde ies alte butelii care sînt sterilizate, apoi umplute cu apă, capsulate, verificate, etichetate și, tot automat, introduse în cutiile de carton ondulat ce se sigilează.

Faza care este parcursă în prezent e aceea a reglării mașinilor (pentru a nu se rebuta buteliile de plastic), și mici remedieri aduse modului de capsulare, efectuate de către specialiștii constanțeni. Toți cei prezenți la stația-pilot au găsit de cuviință să adreseze cuvinte de laudă și mulțumire forurilor județene și locale de partid și de stat pentru sprijinul primit, dorînd să răspundă acestor condiții deosebite printr-un produs de calitate, competitiv, pentru a cărui lansare pe piața mondială trebuie căutate din vreme contracte sigure și de durată.

Iată, la Constanța s-a făcut un pas, și încă unul foarte important. Rămîne ca și pentru alte ape minerale — cu calități deosebite — să se găsească tot asemenea soluții constructive, care să le permită să concureze, așa cum le recomandă valoarea lor, cu cele mai renumite din lume.

O carte necesară

„Dialog despre apele minerale”

Chimist cu o activitate de aproape două decenii în domeniul apelor minerale, timp în care a fost, la Institutul de chimie alimentară, șef al colectivului de cercetări în domeniul apelor minerale și șef al programului „Valorificarea superioară a apelor minerale din România”, Cornel M. DUMITRESCU este autorul unei cărți — apărute nu demult la Editura Albatros — de un real interes, carte vorbind cu deplină claritate și competență despre calitățile de exploatare a acestora și despre utilizarea lor. Aceste atribute ale lucrării lui C.M. Dumitrescu au atras atenția unora dintre cei mai avizați specialiști ai domeniului, care se exprimă astfel despre ea:

„În actuala etapă de superspecializare pe subdomeniul de cercetare deja foarte vaste, elaborarea unei lucrări cu caracter interdisciplinar devine extrem de dificilă. Prin cartea sa de un volum redus pînă la limitele impuse bilaterale de menținerea cadrului științific și de asigurarea interesului public, autorul a realizat o lucrare cu pronunțate trăsături enciclopedice despre geochimia apelor minerale, a cărei abordare a fost evitată mult timp chiar și de cercetători remarcabili prin erudiția lor. O astfel de carte era imperios necesară atât pentru specialiști, cit și pentru marea masă de cititori, în condițiile de viață modernă în care apele minerale încep să devină un invariant în alimentația oamenilor, în timp ce restul principiilor alimentare suferă modificări esențiale cu mutații ulterioare încă imprevizibile. Din acest punct de vedere, editarea „Dialogului despre apele minerale” poate fi considerată ca o investiție a cărei eficiență va fi măsurată prin numărul de oameni sensibilizați în cunoașterea, valorificarea și protejarea apelor minerale. (Dr. ing. Marius Albu).

„Apele minerale, așa cum notează și autorul cărții „Dialog despre apele minerale”, au constituit obiect de studiu pentru numeroase categorii de specialiști

(geologi, hidrologi, geochimiști, geofizicieni, medici balneologi etc.), fiind, prin complexitatea conținutului, un cîmp prin excelență interdisciplinar. Era firesc ca, în lucrările lor, autorii să fi fost tentați și chiar obligați în incursiuni în domeniile conexe propriei lor specialități, calitatea și valoarea acestor incursiuni fiind, fără îndoială, pe măsura informării fiecăruia. Ca în oricare alt cîmp interdisciplinar, și în cel al apelor minerale au fost priorități în descoperiri, s-au făcut pași alternativi în cunoaștere, cînd într-un domeniu, cînd în altul, rezultatele armonizîndu-se prin completare și pregătire spre alți pași. Cărțile scrise poartă amprenta acestei situații firești, în fiecare dintre ele predominînd cunoștințele din pregătirea fundamentală a autorului și, subordonat, achiziții din domeniile conexe. Cartea lui Cornel M. Dumitrescu nu face excepție; fiind scrisă de un chimist animat de dorința de a ne purta pașii în istoria apelor minerale de la formarea pînă la utilizarea lor, era așteptată în ambianța ultimelor lucrări publicate pe aceeași temă. Este motivul pentru care este citită cu atenție și interes. Imensa muncă încorporată în analiza hidrochimică din ultimele decenii, rămasă în bună parte închisă în rapoarte greu accesibile sau prezentate savant în unele tratate, se cerea însușită într-o sinteză nu prea întinsă, dar expresivă pentru rezultatele deloc neglijabile din domeniul chimic. Dacă acestea sînt conexe și relevante prin interrelații cu rezultatele disciplinelor conexe, valoarea lor crește considerabil, iar cititorul acestei cărți — de la specialist la amator — va fi pe deplin răsplătit pentru timpul ce i-l consacră”. (Conf. dr. doc. Ștefan Airinei).

O carte, așadar, ce popularizează, cu bună știință, fără a face însă vreun rabat calității științifice a datelor oferite, o carte care prezintă, însă, și unele noutăți în materie, cum ar fi acelea legate de studiul apelor oligominerale și minerale plate, a căror cercetare este, încă, în țara noastră, la faza pionieratului. Fără a face abuz de erudiție sau de tehnicism, apelînd la amănunte cu adevărat sugestive, lucrarea lui Cornel M. Dumitrescu (de la care așteptăm, curînd o „Introducere în chimia apelor minerale”, volum predat Editurii Științifice și Enciclopedice) nu trebuie să lipsească aceloră preocupați de apele minerale chiar și numai din punct de vedere al consumului acestora, căci vor afla într-însa nu numai lucruri interesante, dar și extrem de utile, imediat aplicabile.

Pagină realizată de DAN MUCENIC

„Iubirile mele — oamenii și vapoarele“



ION V. CRISTEA este, de la 11 iunie 1948, directorul Șantierului naval din Oltenița. Născut în acest oras dunărean la 20 ianuarie 1920, fiu al unui muncitor de port, a urmat, tot la Oltenița, cursul inferior al Școlii de arte și meserii, apoi, de la vârsta de 15 ani, a început să lucreze ca elev practicant. După efectuarea serviciului militar, din toamna lui 1944 începe în Șantierul naval din orașul său ca șef de brigadă și, apoi, ca maistru la sala de trasaș și atelierul de corp nave. Este numit, la 27 de ani și jumătate, director. În 1971 primește titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Greu de legat o discuție cu Ion V. Cristea, cel mai vechi director de întreprindere din țară, cunoscut de toată lumea sub numele de „taică“, după expresia lui favorită, expresie care circulă, ca îndemn la muncă și ordine, de 37 de ani prin Șantierul naval Oltenița. Greu — pentru că directorul Cristea e în permanență ocupat, e foarte mult de lucru pe șantier și prezența lui e reclamată, cel mai adesea, în două-trei locuri deodată. Dar, între niște scurte ședințe de producție, între multe telefoane și hîrtiile ce trebuie neîntîrziat semnate, conversația se infiripă, pornind, cum e și firesc, de la momentul desemnării sale ca director.

— În ziua de 9 iunie am fost chemat la București. Țin minte

perfect, aveam fetița mică, de patru luni, iar soția mea tocmai săpa la floarea soarelui. S-a speriat cînd a auzit. Situația era încă tulbură, se temea să nu înceapă cumva iar războiul. M-am dus și acolo am aflat că urma să fiu pus director. Și, în ziua de 11 iunie '48, la ora 14, a sunat sirena și cei 127 de muncitori ai șantierului s-au adunat la fierărie. Eu m-am suiat pe singura nicovală de-acolo, adusă de-acasă de la el de unul Ciupea, și am spus că, începînd de-atunci, noi vom fi stăpîniți șantierului, adică ai celor citorva mehghine și ateliere prăpădite. Atunci, la Naționalizare, am simțit, am înțeles pentru prima dată ce înseamnă să fii bărbat politic, să porți pe umeri o răspundere mare, să reprezînți o colectivitate.

— Am în față delegația eliberată de Ministerul Industriei. Aici serie așa: „Dl. Cristea V. Ion se numește pe data intrării în vigoare a Legii pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări marine și de transport, director al întreprinderii S.A.R.T.A.T. din Oltenița. În baza articolelor 1 și 8 din suszisa lege, dl. Cristea V. Ion preia conducerea întreprinderii, îndeplinind toate atribuțiile ce revin, conform normelor comerciale sau statutelor, vechii conduceri. În această calitate, dl. va fi reprezen-

tantul legal al întreprinderii, semnînd valabil pentru aceasta, din momentul intrării în funcțiune. „Așadar, deveniți un „domn“. Ce-a făcut „domnul Cristea V. Ion“ în prima lui zi de directorat?

— Cînd au aflat de numire, mama a început să plîngă, iar tata a zis — nu-i nimic, dacă o să fie om cinstit și cu gîndul la muncă, o să fie bine. Vă dați seama că mi se învălmășeau în minte fel de fel de gînduri. Voiam să fac multe și repede. În prima zi am încercat să-mi lămuresc ordinea priorităților. Și am hotărît că lucrul cel mai important era asigurarea unor condiții cât mai omenești de viață pentru muncitori. Mi-m amintit ce zicea tata, atunci cînd îi ducam la lucru mîncare, întotdeauna caldă — dă-i omului fierțură, și-ți lucrează cit doi. Așa că mi-am spus — taică, trebuie făcută o cantină. Și am făcut-o. Apoi mi-am zis iar — trebuie să tragem apă. Cu apa asta am avut mari necazuri și n-am uitat cit ne amăream atunci cînd sacagiul întîrzi să vină la ora prînzului. Sacagiul ăsta, Ion Babă, era o mare figură. Avea un măgar care trăgea sacaua și noi chîiar așa îl trecusem pe ștutul de plată — măgarul lui Ion Babă. Dar bătrînul cam avea darul beției și mereu se-ncurca pe undeva tocmai cînd trebuia să aducă apa. Așa că am tras apă, am făcut și o gospodărie anxă, pentru care am fost deseori criticat, zicîndu-se că eu mă ocup de porci și de rate în loc să-mi fie gîndul la vapoare. Dar mie mi-era gîndul la oameni.

— Și la nave, nu?

— Păi navele se fac singure? Știți cum era șantierul la vremea aia, cum îl vedeam eu, de fapt? Ca o fată cuminte și fără zestre, care trebuie să muncească cinstit și să-și croiască o viață bună. Sigur că am vrut să avem de lucru și am căutat comenzi, dar, repet, oamenii construiesc totul, așa că în ei e toată baza. M-am gîndit, deci, la calificarea lor și, apoi, la creșterea nivelului de cultură, pentru că eram cu toții niște inapoiți, cei mai mulți, copii de țărani, fără prea multe carte și gust pentru artă. Atunci, ne-am hotărît să facem un teatru al nostru și l-am făcut — măricel, cu 750 de locuri, purtînd, pînă azi, numele de Clubul Șantierului. La inaugurare am invitat o trupă de actori bucureșteni în frunte cu marele George Vrăca. Să vă zic una

bună apropo de inaugurare. I-am strîns pe muncitori și le-am zis că trebuie să vină la spectacol frumos îmbrăcați, cu cămăși albe și cravate, cu costume, ce mai, ca la teatru. Ce credeți că vîd în sală? Unul dintre ei, din Chirnoși parcă, venise cu un ditamai dovleacul sub braț. Ce-i cu dovleacul ăsta?, l-am întrebă. Păi, zice, ca să am pe ce sta, că pe la noi așa e la spectacole, fiecare vine cu scaunchul sau cu dovleacul de-acasă.

— Am răstăit, în timpul cînd erați la ședința de producție, cărțile de onoare ale Șantierului. Scrise în toate limbile pămîntului, cuprînzînd rînduri ale unor oameni politici, ale unor constructori sau navigatori cu mare experiență, români și străini, paginile acestor cărți elogiază, fără rezerve, spectaculoasa creștere a șantierului, nivelul tehnic ridicat, calitatea muncii prestate de muncitori, ingineri și tehnicieni.

Care apreciați că ar fi partea ce vă revine în această spectaculoasă transformare a șantierului?

— Taică, eu am fost și am rămas muncitor pe acest șantier. Un muncitor care a vrut să-și asume răspunderea. Demult de tot, la o lansare, s-au accidentat cîțiva muncitori și am hotărît să mă ocup personal de fiecare lansare, de pregătirea ei indeosebi. Toți au zis că asta nu-i treabă de director, ci de maistru, dar eu maistru eram atunci cînd am fost numit director și asta nu trebuie uitat. Așa că am lansat peste 1000 de nave, fără nici un singur accident. Apoi, am căutat să pun cit mai bine în valoare puterea de muncă și inteligența oamenilor din acest șantier. Am trecut împreună prin momente grele, atunci cînd au fost inundații, de pildă, și a trebuit să ne refugiem, pentru a salva instalațiile, tocmai către Curcani; sau atunci cînd am făcut probele primului spărgător de gheață, la a cărui lansare, la 6 iulie 1967, a participat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Secretarul general al partidului a venit deseori în șantierul nostru și ne-a ajutat în cel mai concret mod cu putință. Așa se explică această creștere pe care ați remarcat-o. Așa se face că de la o producție de șase milioane în 1948 am ajuns acum la una de 1,2 miliarde. Eram atunci, la Naționalizare, 127 de muncitori, iar acum sîntem peste 5500. Mai mult, în 1980 am primit un

important premiu internațional. „Mercurul de aur“, fiind prima întreprindere constructoare de mașini din țară care a obținut o asemenea distincție.

Dintre cele mai bine de 1200 de nave pe care le-am lansat, am exportat peste 450. Aici, la noi, se construiesc acum cele mai complicate nave tehnice, dragi cu cupe, nave de pasageri, remorchere împingătoare...

— Acum, după o jumătate de secol de muncă, după 37 de ani de cînd sînteți director, nu vă bate gîndul să vă odihniți?

— Eu, taică, n-am știut ce-i odihna sau ce sînt distracțiile. Dacă mă gîndesc bine, nici n-am avut ceea ce se cheamă viață personală. Nu-i bine, și mă încearcă uneori regretul că n-am găsit timp și pentru suflul meu, dar de dis de dimineață și pînă noaptea am stat în șantier. De copii s-a ocupat soția și acum, pentru a n-o lăsa tot singură acasă, creștem — adică tot ea crește — o nepoțică, fata fiicei mele. De retras, sigur că am să mă retrag, astea sînt legile naturii și ale lumii. Dar simt că sînt încă util și că am încă multă putere. De fapt, dacă mă gîndesc bine, m-am și distrat în viață, am avut și clipe plăcute. Iată, pe la începuturi, cînd era în toi procesul de colectivizare, am inaugurat toate gospodăriile colective din zone, noi, muncitorii șantierului. Cînd venea ziua în care sîrbătoream deschiderea unei noi gospodării, ne suiam în mașini, aveam o fanfară de vreo 60 de oameni, mai luam niște mese și niște scaune, o scroafă cu 5-6 porcei, pe poloboc de vin și o porneam. Așa că am și petrecut, nu mă pot plînge. Dar de șantier mi-e greu să mă dezlipesc. Ani de zile, odată chiar 14 la rînd, nu mi-am luat o zi de concediu, am dorit și am reușit ca munca de aici să se desfășoare cu o precizie și într-un ritm de ceasornic din cele bune. Am fost exigent, poate chiar aspru, excesiv de aspru citeodată, dar n-am jignit oamenii și n-am abuzat de puterea pe care mi-o dădea funcția. Nu știau ce-nseamnă să dușmănești pe careva ori să-i porți ranchiună. Cînd am simțit că un om are drag de muncă, l-am și îndrăgit. Astea au fost, taică, toate iubirile mele — oamenii și vapoarele. Și, recunoașteți, înseamnă că am iubit, nu glumă!

DAN MUCENIC ■

Eforturile unei zile liniștite

Aveți aici salopeta, zice femeia și-mi întinde un brat de haine cam bojite, însă curate. Încep să mă dezbrac, nu tocmai cu elan, nu știu de ce, parcă m-as interna într-un spital, dar însoțitorul meu, inginerul șef Constantin Tutunea, îmi dă curaj, uite, și șefii îmbracă haine de protecție, în mină haina îl face pe om și nimeni nu se poate abate de la regulă. Așa că string cu nădejde șnurul de pantaloni, îmi vir picioarele în cizmele de cauciuc, îmbrac pufoaica și mă incing cu o curea zdravănă, ca la judo, de care atîrnă lampa de mină. Sînt pregătit să intru în sut, ba nu, îmi lipsește casca, o pun pe cap și o leg bine sub bărbie, acum poate să-mi cadă și-o cărămidă, sînt fericit. Mă uit în oglinda din vestiar, him, sînt minier în toată regula, gata, dom' inginer. Gata, zice și Constantin Tutunea, ne urăm amîndoi noroc bun și ieșim din clădirea Exploatării minierei Cavnic, pentru a ne adînci în galerii.

Intuneric beznă, singurele lumini care taie ceata neagră din jur sînt lămpile noastre plîpînde aruncate pe umăr. În față, linia pe care vin vagoanele cu minereu și care coboară pînă în măruntaiele pămîntului. Astăzi e o zi mai liniștită, nu e producție adică, însă pentru sectorul mecano-energetic, care intră tot în subordinea inginerului șef Constantin Tutunea, e o zi de vîrf, fiindcă acum au loc tot felul de revizii și reparatii. Tot azi se face verificarea sistemului de rețele electrice și a stațiilor principale de ventilație, dar și a sistemului de evacuare a apelor, a stațiilor producătoare de aer comprimat și a rețelilor de transportat aer și apă. În modul cel mai direct și nemijlocit, sectorul electro-mecanic este condus de inginerul Dumitru Chiș care, împreună cu echipa, trebuie să depună în această zi aparent liniștită susținute eforturi pentru ca miine vagonetii să

huruiască din nou iar minierii din abataje să zgîndăre din nou pămîntul cu perforatoarele lor. Deocamdată e liniște în galeria aceasta pe care, de regulă, se transportă materiale, însă după citva timp de mers auzim zgomotul de ciocane, semn că ne apropiem de un punct de lucru. La orizontul 0, oamenii lucrează demult, au transpirat deja și acum par mulțumiți de ceea ce au făcut. E un lucru nou, zice Constantin Tutunea, ce facem noi aici, am modificat sistemul de extracție pentru a ajunge la cel mai adînc nivel. Asta e noua instalație la care am muncit de citiva vreme. Văd și eu un mosor uriaș care trage un cablu gros, sigur că nu așa-i spunc, dar cam așa arată imensa mașinărie care trage colivia cu minereu. Oamenii sînt trudiți, dar mulțumiți. Și inginerul șef e mulțumit și-l laudă pe inginerul stagiar Gabriel Bindiu care, împreună cu lăcătușul Gheorghe Costeniuc și cu electricianul Emil Bozga, a făcut un lucru bun. Miine, mosorul va funcționa așa cum s-au gîndit ei, iar cablul gros de oțel va coborî colivia în adînc. Constantin Tutunea vrea să-mi mă roage ceva, apoi renunță. Își dă seama că oamenii sînt obosiți. Noi mergem mai departe, abia acum începem coborîrea adevărată și nu oricum, ci pe suitori, fiindcă liftul e în revizie. Măi, dați-vă jos și să nu urce careva pînă nu mă anunță, strigă inginerul. Poate mă trezesc cu colivia în cap, îl mai aud glumind, și deodată ridică un capac, făcîndu-mi semn să-l urmez. Coborîm într-un put îngust și întunecos, ca într-un gîtlet.

La 100 de metri adîncime încă nu simți apăsarea muntelui, deși lumea din afară îi se pare atît de îndepărtată, că nici nu te mai poți gîndi la ea. Coborîm cu colivia pînă la nivelul 350, în adînc de tot, fiindcă la 400 e ultimul nivel. Se lasă din nou liniște și, cum mergem

de-a lungul șinei, Constantin Tutunea începe să-și amintească, așa, ca pentru el, cum a trebuit să lupte cu viața din afară, ca să poată ajunge în mină. Erau mulți frați la părinți, familia o ducea greu acolo lîngă Buzău, unde se născuse, și el nu știa cum să-și spună mamei că vrea să meargă la facultate. Ce-or să zică, mamă, frații tăi, dacă tu te duci la facultate și ei nu, povesteste el, or să vrea și ei și eu n-am putere. Bine, mamă, nu mă duc, da' lasă-mă să plec pînă la București, să mă plimb un pic și-apoi mă întorc acasă. Și Constantin Tutunea s-a dus la București, a dat examene fără să știe nimeni si-a reușit și s-a-ntors acasă cu inima strînsă de teamă. Cum să-și spună el mamei c-a reușit? Într-o zi mi-am luat inima în dinți, se apropia școala, și i-am spus. Mama s-a căinat și pe urmă l-a lăsat să plece, atîta lucru înțelegea ea, dar îi era greu. După facultate, am lucrat o vreme la Băiut, apoi am venit în Cavnic de unde nu m-am mai dus nicăieri. Mă gîndeam mereu la mama și într-o vară m-am dus s-o văd și-am plecat amîndoi la Herculane, ca să cunoască și ea lumea. Ea pricepea acum că sînt inginer, că sînt altceva decît un om fără școală, dar nu înțelegea nimic ce fac eu acolo în mină. Cum mă plimbam așa, cu ea la brat, la Herculane, mama a căzut pe gînduri, încerca probabil să-și inchipuie cum devine chestia asta, și deodată s-a oprit din mers și m-a întrebă: maică, e mult pămînt peste tine?

Și Constantin Tutunea taie iar și în liniște galeriei nu se aud decît cizmele noastre lîpînd prin apă. Vine un curent rece, dar deodată aerul se încălzește și pufoaica o simt înăscă, ca o cărămidă fierbinte, și fruntea mi se umple de broboane. Mergem spre un abataj, unde minierii încă n-au terminat de perforat și unde a

doua zi vor lepăda salopetele din cauza căldurii și vor relua lupta cu muntele și vor ieși minjiți și transpirați, fiindcă în abataj e cea mai grea muncă și nu degeaba se spune că aici se duce tot greul. Acum muntele taie și pe linia care taie galeria nu se aud decît niște zgomote de ciocane. Un tren a întepenit pe șină, fiindcă linia s-a defectat, și nu mai poate înainta. Cine s-o repare? Păi, tot ei, cei de față, artificierul Cuhar Găbor și maistrul Gheorghe Ninaci, minerul trebuie să facă totul, zice maistrul, și mai izbește o dată cu ciocanul, cu furie și bărbăție, fiindcă linia nu vrea să se supună. Și noi plecăm și în urma noastră ciocanul continuă să bată fierul, doar-doar l-o imblînzi.

Afară ploaia a încetat demult și lumina mă orbește iar eu nu mă mai uit și duc mina murdară de praf și noroi, la ochi, și deodată îmi reapare în față întunericul galeriilor, lung și înțelcit ca un somn năpădit de cosmaruri. Facem un dus, pun salopeta în cui, ca și cînd m-aș fi lepădat de o piele caldă, și împreună cu Constantin Tutunea ne ducem să-i povestim directorului plimbarea noastră. Nu e pentru prima dată cînd bat la usa asta, am mai fost cîndva, da, am mai fost cînd directorul Exploatării minierei din Cavnic era Nicolae Dicu, acum plecat la Baia Mare pentru a prelua alte munci de răspundere, adică pentru a deveni directorul Centralei miniere maramureșene. Înăuntru, noul director, Stelian Mihalea, ne așteaptă, curios să afle cum a decurs expediția. Pare bucuros, povesteste calm despre istoria minei, face comparații cu trecutul, pentru a pune în lumină marile schimbări. Își aminteste și el de începuturile sale, eram proaspăt repartizat la Borsă, deși profesorii mei au vrut să mă oprească la facultate ca asistent, dar eu nu vedeam decît producție, și odată m-am trezit cu vizita unui dascăl de-al meu care ocupase între timp o funcție importantă. Facem noi cunoștință și dască-

lul mă recunoaște și zice, măi, Mihalea, te-ai săturat de producție?, și eu ce era să-i răspund, nu m-am săturat, atunci rămii aici să te sature. Veneau apoi zilele de iarnă și noi stăteam într-o baracă, iar vîntul suiera pe sub ușă, numai noi, în pături de campanie, stăteam și ne gîndeam la producție. Dimineața, cînd voiam să ne spălăm, găseam apa înghețată în lighean. Luam bocancul și spărgeam gheața și alungam oboseala de peste noapte, ca să mergem din nou la mină. Stelian Mihalea, directorul care a mai lucrat și prin alte părți, a revenit însă în Maramureș, de fel eu sînt găzar, a da, ploiescean, și aici, la Cavnic, a ajuns să conducă o exploatare miniere de prestigiu, singura producătoare de metale neferoase care a obținut titlul „Erou al Muncii Socialiste“, în 1983, după ce citiva ani la rînd i s-a decernat ordinul Muncii, cl. I, cel dintîi chiar în prezența președintelui țării. De altfel, zice directorul, activitatea a luat cu adevărat amploare după 1985, cînd s-a asfaltat drumul dintre Cavnic și Baia Sprie, pentru ca minereul să poată fi transportat mai lesne, ceea ce a stimulat foarte mult extracția. De atunci, multe lucruri s-au schimbat și astfel s-a ajuns ca minele din Cavnic să producă 35 la sută din cantitatea de plumb și zinc pe centrală și cam 25 la sută cupru. Directorul îmi spune, de pildă, că în 1938 se extrăgeau de aici 36-37 mii tone de minereu pe an, iar în 1985, la finele anului, se vor extrage 865 000 tone. Sigur că diferența e uriașă, comparația nu mă are nici un rost, oricine își poate da seama ce eforturi se depun în abataje, pentru ca hîrtiile să înregistreze asemenea cifre. Cel care stău la suprafață, aici în birouri, au însă o melancolie nesfîrșită și un fel de îngrijorare ascunsă și cum stău așa, aplecați peste hîrtiile de pe masă, parcă ar asculta vîntul vagoanelor și icnetele minerilor din adîncuri.

RADU G. ȚEPOȘU ■

Candidate la glorie

Filmul a exercitat întotdeauna o fascinație și un mister. Fascinația a apărut dintr-o poveste în care citiva oameni au recompus un fragment de realitate, ajungând să transpună pe alții, milioane, făcându-i să sufere împreună cu ei. Să iubească, să se îndoaie sau să urască, uneori, până la identificare. Misterul a rămas în spațiile ecranelor, acolo unde o lume vie a construit o altă lume. Iar odată vraja poveștii terminată nu rămân decît chipurile, vorbele, gesturile și mișcărilor celor ce i-au intruchipat pe eroi, ajungând ei înșiși la fel de celebri ca și personajele. Cine nu și-ar dori să fie în locul lor? Cine ar refuza gloria? Și, mai ales, să te știi frumoasă, să fii tinără, la vîrsta cînd încă viața nu te-a conturat, cînd visele mai au acel aer fantastic și pur, cînd iluziile plutesc la tot pasul, iar hîmerile par atît de aproape de realitate. La anii aceștia dezamăgirile sînt mai mici, lacrimile se zîvîta la prima clipire, iar surisul plutește ascuns în colțul buzelor. Ceea ce animă fiecare mișcare este speranța. Și atunci, te gîndești, de ce să nu încerci?

Sînt, probabil, gîndurile multora dintre cele peste o sută de fete care, în urma unui anunț laconic din presă, s-au prezentat la un concurs pentru obținerea unui rol într-un film. Așadar se căuta o viitoare actriță, „zveltă și prezentabilă, între 17—25 de ani”. Era o zi incertă de vară și telefoanele au început să sune la Casa de cultură „Mihai Eminescu” încă de dimineață. Majoritatea se interesau de adresă. Cineva a întrebat chiar dacă se primesc candidate cu ochelari. Pe la 14,30 au început să apară citeva, privind suspicioase una la alta. Pe la 15,00 se adunaseră majoritatea, iar la 15,30 s-a atins punctul maxim. Nu păreau emoționate, mulțimea le dădea într-un fel curaj. Erau chiar vesele și nu e greu de imaginat rumoarea care domnea. Se pare că nimeni nu se pregătise în mod special pentru eveniment. Citeva veniseră chiar în uniformă, direct de la liceu. Altele, puține, e drept, erau însoțite de părinți. Domnea un aer de naturalitate, de prospețime tinerescă. Nu vom intra în amănuntele concursului, spectaculos de altfel, ci vom încerca să spicăm citeva din gîndurile, ideile, resorturile care le-au îndemnat pe aceste fete să vină aici, dorințele, visele, principiile după care se călăuzesc ele.

Bunaoară s-ar pune întrebarea pentru cine vrea să ajungă actriță dacă a mai avut vreo legătură cu filmul sau cu teatrul. Deși au fost multe răspunsuri categorice: nu, altele au fost nuanțate sau au dovedit activități precoce. Astfel, **Ozana O.** (elevă) recunoaște: „doar ca spectator”. **Daniela C.** (elevă) e optimistă: „Nu, dar niciodată nu e prea târziu să începi”. **Eugenia S.** (elevă): „Cînd eram mai mică (la vîrsta de 4—5—6 ani)”. **Virginia M.** (absolventă de liceu): „Da. În clasa I am interpretat rolul Albei ca Zăpada la serbarea de sfîrșit de an școlar”. **Elena U.** (î se poate

ghici ușor profesiunea): „Cu filmul am legătură zilnică, fiindcă de aceea îl montez, nu-i așa?”. **Marilena B.** (elevă) afirmă că: „Există în mine plăcerea romanțioasă a literaturii, a muzicii și a teatrului, unite, nu puțin cîștat sub semnul unui timp al fericirii...”. O părere apropiată are și **Mariana F.** (os-pătar): „Sînt că această artă face parte din mine și cred că între mine și film există o legătură”. Cine știe? **Aura S.** (elevă) consideră că: „Viața este o scenă și toți oamenii sînt actori. Numai în această ipostază am jucat teatru”. Cam periculos! **Liana D.** (protectantă) recunoaște cam ambiguu: „Da, depinde de fel de legătură”. **Raluca B.** (studentă) se exprimă mai clar: „Corjos, Dinu Tănase”. Alte fete au avut legături colaterale. **Bianca B.** (elevă): „Am făcut în schimb balet și dans modern aproape 2 ani”. **Ozana B.** (elevă): „Am făcut (și fac) parte din corul «Vocea Primăvera». Iar la P.S. notează: „am jucat în Povestea micului Pan și Micul Coșar și Inimă de copil”. **Ioana N.** (elevă): „La stop Opera stop Română stop jucînd stop în stop, spectacole stop muzicale stop”. Curat telegrafic! **Andreea M.** (nici student nici inginer — aștept repartiția): „Cu opera: corul de copii (acum cred că după zeci de țigări fumate nu mai am voce)”. Cită nostalgice! **Mariana V.** (lucrător gestionar — a venit special de la Pitești): „Direct cu filmul nu, însă am făcut parte din brigada artistică a întreprinderii”. **Silvia T.** (inginer mecanic): „Fac parte din formația de teatru studentesc ALMA a Casei de cultură a studenților „Gr. Preoteasa”. Alte fete au avut contacte concrete cu filmul și nu așteaptă decît consacrarea. **Ruxandra M.** (elevă): „Am participat la filmările „Regăsiții”. **Iuliana S.** (studentă): seria Ardelenilor, Serenada la etj XII, Reteaua S, Promisiuni”. Se pare că din ultimul film ați reținut ceva!

Ajungînd aici, mi s-a părut nimerit să întreb dacă o virtutele actriță s-a gîndit la vreo predecesoare, cu cine crede că seamănă, pe cine ar putea înlocui. **Nicoleta C.**: „Chiar dacă am să joc, chiar dacă nu, doresc să rămîn originală. Cred că sînt genul lui Sally Field”. **Marioara M.**: „Nu seamăn cu nimeni și nici nu-mi doresc”. **Andreea M.**: „La ambiție și la ochi cu Scarlet O'Hara. La timiditate cu Tess”. **Silvia T.**: „E foarte greu de răspuns mai ales acum într-o astfel de împrejurare”. **Adriana S.**: „Presupun că seamăn cu Diana Lupescu”. **Manuela Ilinca N.** e chiar revoltată: „Cu cine seamăn! Cu tata! E stupidă întrebarea”. **Daniela T.**: „Am o preferință — Valeria Seciu”. **Ana A.** (ghid O.N.T.): „Sophia Loren, Claudia Cardinale”. Bănuiesc că nu la vîrsta pe care o au acum! **Bianca B.**: „Mi s-a spus că sînt ingenuă. Așa este? Da! **Cristina D.**: „Eu seamăn cu mine. Sînt unică”. **Marilena B.**: „Cîndva aș fi vrut să seamăn cu cineva, mai curînd cu ceva frumos. Flori. Poate”. **Marioara M.**: „Foarte puțin cu Victoria Principe (!?)

și pot înlocui pe Diana Lupescu”. **Elena M.**: „Nu am asemănare”. În unele cazuri e preferabil! **Cristina C.**: „cu bunica”. **Daniela Elena V.**: „Cred că seamăn într-o oarecare măsură cu Ornella Muti”. Pentru început nu e rău! **Dana Cristina F.**: „Prietenii îmi spun că am ceva din Romy Schneider”. Ce? **Elisabeta P.**: „Probabil cu Marina Scupra, deoarece am fost luată cu asalt într-o zi”. **Ecaterina S.**: „Dv. ce credeți?” Încă nu mă pronunț. **Mariana S.**: „În mare parte cu Stela Popescu”. **Amalia D.**: „Sufăr de unicitate”. Să știți că nu se tratează! **Lucia M.**: „Cu Angela Similea”. **Alberta O.** (pictor): „Semăn cu personajul pe care-l căutați și vă trebuie”. Lăsați speculațiile!

Să rămînem în același registru optimist. Ce sperați dacă ajungeți mare actriță? Care sînt visele dv. cele mai îndrăznețe? **Gabriela B.**: „Dacă ajung mare actriță, ce aș putea să sper... decît Hollywood”. Și după aceea ce-o să mai vreți? **Silvia T.** își dorește „afecțiune și zîmbet din partea publicului și a regizorilor”. **Ozana B.**: „Să joc rolul lui Zoe”. **Daniela C.**: „Visul meu cel mai îndrăzneț este să intru la facultatea de medicină”. **Virginia M.**: „Visez să mă realizez pe plan profesional și sentimental”. **Eugenia S.**: „Visul meu cel mai îndrăzneț — să joc un rol ca al lui Scharlet din Pe aripile vîntului”. **Teodora G.**: „Nu îmi fac astfel de iluzii”. **Monica S.**: „Să ajung actriță care să joace în absolut toate filmele”. Asta nu s-a mai întimplat! **Mariana F.**: „Aș fi prea îndrăzneț dacă vaș spune că nu vi le pot destăinui”. Nu-i nici o supărare! **Anca F.**: „Să-l văd în natur pe MARK HAMILL”. Alții și-au dorit mai mult! **Elena N.**: „Să pot să filmez la piramidele egiptene”. **Cristina C.**: „Să mă mărit cu Michael Jackson (relativ)”. Totul este relativ! **Liliana G.**: „Să-l am ca partener pe Anthony Quinn și Peter O'Toole”. **Rodica B.**: „Să cînt pe scenele din Anglia (Wimbledon) sau Australia unde au cîntat și ABBA”. **Ecaterina S.**: „Nu cred că mi-ar place, e viață grea”. **Violeta D.**: „Nu-mi doresc decît să reușesc la facultate”. **Olivia C.**: „Să am bani”. **Liliana D.**: „Nu vreau să visez”. **Claudia T.**: „Cascadoria”. **Raluca B.**: „Să-mi finanțez un șantier arheologic”.

Multe răspunsuri au fost pline de modestie, unele chiar pesimiste. Desigur, nu exagerat, cînd dintre atîtea candidate va învinge numai una. Dar și eșecul face parte din viață. De ce e posibil să pierdeți? Ce veți face în acest caz, cu ce gînduri veți porni mai departe? **Teodora G.**: „Eșecurile nu mă sperie, așa că voi merge mai departe cu capul sus”. **Camelia G.** crede că ar putea pierde: „Din cauza lipsei de experiență și... desigur a frumuseții”. **Mariana G.**: „Voi avea puterea s-o iau de la capăt”. În caz de înfrîngere se va consola cu „reusită în prietenie, familie, în toate în general”. **Ruxandra G.**: „Voi încerca un sentiment de amărăciune poate. Dar în nici un caz nu voi dezarma”. **Daniela C.** consideră că „Sînt o mie și o

mie de motive mai mult sau mai puțin serioase, dintre care esențialul e să corespund cerințelor acestui film. Totuși ca să nu-mi pierd moralul nu vreau să mă gîndesc la ideea de a pierde”. **Crina B.**: „Suport ușor eșecul”. **Nicoleta T.**: „Timidă nu sînt decît atît cît să nu pierd din frumusețea interioară a persoanei mele. De lipsă de temperament nu duc lipsă”. **Iuliana M.**: „Nu sînt de-o frumusețe rară, sînt drăguță, nimic mai mult. Dar o femeie este frumoasă în măsura în care știe să-și valorifice farmecul personal”. **Virginia M.**: „Mă voi întreba care este cauza eșecului”. **Monica S.**: „Voi face totul ca să ajung ce doresc”. **Elena U.**: „Cînd o să văd că m-am zbatut zadarnic pentru a cîștiga, deviza mea va fi: Curaj, mai departe”. **Mari-lena B.**: „Să zicem că m-am imaginat prea mult O'Neill-iană. O'Neill nu-și iubește personajele sau le iubește în sensul că le „arată” un fel de a trăi viața. Iar, mai jos, ca deviză, două versuri din Rilke. **Elena N.**, în caz de eșec: „Voi pleca la mama”. **Cristina C.**: „Voi regreta dar nu mă voi sinucide”. Ea mai afirmă că „barca este mai importantă decît echipajul”. Cam cinic! **Ana-Francisca N.**: „Cel mai important pentru mine este să fiu independentă!”. Avem certitudinea că ați rămas! **Ileana I.** e ușor iritată: „Trebuie neapărat să pierd?”. **Marioara-Aura S.**: „Mi s-a spus că am șanse 90%... Norocul și-l face fiecare”. **Michaela Cristina T.**: „Nu mă dau bătută, în general. În cazul unui eșec voi urma stomatologia”. **Ecaterina S.**: „Sînt timidă rareori, frumoasă, dar pentru toată lumea, iar lipsa de experiență nu e o problemă. Pot învăța. Eu în fiecare zi îmi formulez alt principiu”. Sînteți cam

inconsecventă! **Eugenia U.**: „În cazul eșecului mi-aș spune: Dar -spira spero!”. E ceva! **Olivia C.**: „N-am principii. Mă orientez la fața locului”. **Liana D.**: „În caz de înfrîngere: „Cine știe ce dracu mai îmi vine să fac”. Periculos! **Raluca B.** s-ar putea să piardă: „din lipsă de experiență sau lipsă de pile”. **Lucia M.** dacă pierde: „Voi pleca acasă... dar cred că deja interpreta a fost aleasă”. **Monica M.**: „Eu nu pierd! Cel mult renunț! Dacă pierd, să-mi spuneti și mie DE CE!”. Nu pot să vă răspund! **Alberta O.**: „Ar fi prea frumos să cîștig. Dar dreptatea va învinge și orice șut e un pas înainte”. **Gabriela B.** ar putea pierde „din greșală”. A cui? În continuare își dorește: „Să nu fac niciodată rău mai mult decît este strict necesar”. Sînteți o samariteană! **Marioara M.** aproape strigă: „Nu vreau să pierd”. **Manuela N.**, dacă nu reușește: „Motive sînt multe: una dintre ele sînt chiar eu”. Cit despre principii: „Pentru asta trebuie discutat mult, într-o pădure frumoasă”. **Rodica D.** își dorește: „Să trec din Piatra Craiului în Făgăraș”. Asta înseamnă să fii pe piscuri. Multe dintre voi ar merita să fie pe piscuri. Probabil ați dori, ca mulți cititori, să aflați cine a ajuns sus. La ora la care am scris această anchetă, vă declar sincer, nici regizorul nu era hotărît. Iar scopul nostru e departe de a face publicitate unui film. Am încercat să aflăm niște gînduri, idei, dorințe, speranțe și dacă, uneori, am fost ironici, este pus și simplu din amorul artei. E mai bine să zîmbesti la o înfrîngere. Iar gloria se cere mult așteptată și muncită. Surpriza la premieră!

IULIAN COSTANDACHE ■

La Ciolpani persistă o întrebare

„Pînă nu faci foc, nu iese fum”, spune „gura lumii”. Se întimplă, uneori, să se mai și exagereze, să se mai arunce vorbe...

Despre Florea Gheorghe, zis „Pietarul”, din comuna Ciolpani — Sectorul Agricol Ilfov, începuseră consenții să discute de la o vreme, adică de cînd ajunseser șeful punctului de lucru „Metalurgia” din localitate, că ceva n-ar fi în regulă în privința corectitudinii sale. Desigur, mai indeplineau și alții funcții similare sau chiar mai mari, mai au unii posibilități de prosperitate, dar nici așa, să stîrnească nedumerire, ca în cazul lui! În cițiva ani, vilă cu trei nivele, „Mercedes”, „Moskvici-408”, bașca cefuri costisitoare, aproape zilnice. „Păi, de unde, dom'le că n-o fi dat peste vreo comoară?”, se întrebau oamenii din sat.

Întrebări care au început să ajungă și la noul șef de post, plutonier-major **Ene Alexandru**. Acesta nu se pripesete să le dea răspunsul: alb sau negru. Nu e în firea lui și a colegilor săi să tragă concluzii pripite. Poate fi vorba și de o invidie, poate și de altceva... Cu priceperea și tactul ce-l caracterizează, șeful de post verifică discret afirmațiile cetățenilor referitoare la „Pietaru”, trecînd peste „avertizările” de genul: „Vezi-ți ma-

tale de treabă, că asta are oameni și scapă basma curată...”

Totuși, începe urmărirea penală. Ofițerii de la Miștia Sectorului Agricol Ilfov, apoi de la eşaloanele superioare, constată Florea Gheorghe confundase unitatea pe care o conducea cu propria feudă, sustrăgînd și ducînd acasă ori vînzînd, în interes personal, nu mai puțin de 25 tone tablă galvanizată, 20 tone fier cornier, 20 tone bare metalice și alte materiale, în valoare de peste 1.400.000 lei. Ce-i drept, s-a recuperat o mare cantitate din materialul sustras, dar infractorul a fost condamnat, inițial la 11 ani, în recurs, reducîndu-i-se pedeapsa la 8 ani.

Aflînd că F. Gh. a fost arestat și cercetat pentru delapidare, consenții acestuia și-au dat seama că „ulciorul necinstei” nu merge de multe ori la apă... și s-au mai liniștit. O întrebare persistă, totuși, între oamenii din Ciolpani: „cum de i-au scăpat vila, „Mercedes-ul” și altele, că la o pagubă de aproape un milion jumătate, produsă de cineva, se mai luau și măsurile... complimentare, parcă așa le spune?... Și mai există și legea pentru controlul avcilor...”

Poate se va găsi cineva să răspundă și la asemenea întrebări!

MIHAI GROZAVU ■

Cronica șoselei

Nea Vanghele

În ierarhia funcțiilor din transporturi, șeful de coloană ocupă un rol modest. Dar cite nu depind de el. Organizarea la nivel micro, care e treaba lui, dacă e realizată bine, e hotărîtoare pentru rezultatele pe unitate. Cînd nea Vanghele a venit la autobază ca ajutor de șofer, avea 20 de ani, iar acum 60. E cel mai bun șef de coloană din întreprindere. Sînt așa cum sînt, pentru că am avut și eu, la rîndul meu, dascăli buni, de la care am avut de învățat. S-au ocupat de mine cu răbdare, m-au îndrumat, nu m-au ierjat niciodată pentru greselile pe care le-am făcut, chiar dacă pedeapsa a fost cîteodată doar o simplă privire mustrătoare. Lui nea Alecu, fostul meu șef, în prezent pensionar, îi cer și acum sfatul. Am deprins de la el că trebuie să te ocupi nu numai de munca șoferului, ci și de viața lui. Uite, mai dăunăzi,

trebuia să trimit un om într-o cursă lungă de vreo 800 de km. Îl aveam la dispoziție doar pe Ilie Răducu, șofer mînutat, om serios. Alții se bucură cînd le pică o asemenea cursă, dar Ilie al meu, cînd a auzit de sarcina ce urma să o îndeplinească, s-a posomorît, s-a schimbat la față. „Bine șefu, cînd trebuie să plec?” „Miine dimineață”, zic eu. „E în regulă, mă duc să pregătesc mașina”. „Ba” ceva nu-i în regulă. „Ești cumva bolnav?” „Nu șefu, sînt sănătos tun”. „Lasă Iluță, găsește eu o altă soluție, rămii pentru transportul de containere”. Fața lui Răducu s-a înseninat. Se vedea că i-am luat o piatră de pe inimă. „Vă mulțumesc, șefu”. Era gata să-mi sară de gît, să mă sărute. Iluță e insurat de vreo doi ani. Își iubește nevasta la nebunie, și-i gelos foc. Nu-i place s-o lase pe Aurora, care-i frumoasă de pică, singură acasă. Să trimită în cursă un om care patru-cinci zile va avea un asemenea cui în suflet, nu-i un lucru înțeles. Noi am avut la autobază un accident din cauza șoferului care a gonit sute de kilometri pentru a ajunge acasă înainte de ora prînzului, la miezul nopții, pentru a se convinge dacă nu cumva nevastă-sa îl trage pe șofaru. Tot acum citeva zile mi s-a propus să-l îndrum pentru a merge la Constanța cu un

transport pentru export pe Dragomiroiu, și el șofer bun și la fel de iscusit ca mecanic. Cum mă, fraților, omul asta are doi copii în spital, nevastă-sa lucrează în schimburi și eu să-l trimit, tocmai acum, la 500 de kilometri, în loc ca eu, șeful lui să-l ajut cum pot să-și vindece copiii?

Mai e și problema asta, a vitezei. De cite ori nu le spun: „Mă minjilor, nu tot ce zboară, se mîncea. Dacă pe vitezo-metru scrie 120, tu trebuie să mergi, musai, cu viteza asta, să depășești turismele? Pe vremea mea, dacă un camion rula cu 60, consideram că zboară, nu alta. Păi, mă, băieți, virtutea voastră e să știți să vă stăpîniți, să fiți prudenți și pentru alții. Ce dacă ai prioritate, înseamnă că dintr-o laterală nu poate apare un nebul, un bețiv, un neatent care să te izbească? Spuneți-mi, vrea careva din voi să moară, să fie rănit ori să distrugă mașina, cu dreptatea de partea lui? Bineînțeles că nu!”

Nea Vanghele cunoaște tot, capul lui e un veritabil computer. Cîți copii are fiecare șofer, de unde e de loc, la ce unitate îi lucrează soția, cum învață copiii, cum merg treburile în familie, care e predispoziția la un pahar în plus, cui îi plac jocurile de noroc etc. Un sfat bun dă fiecărui cu plă-

cere. Și oamenii i se adresează cu încredere. Suprema lui satisfacție e cînd lucrurile care nu mergeau cum trebuie se îndreaptă, cînd problemele se rezolvă.

Ca un diagnostician de înaltă clasă, Vanghele își spune de ce suferă mașina respectivă și care-i remediul. Cei 40 de ani de meserie n-au trecut pe lângă el. El i-a trăit, și încă cu pasiune. „Asta-i pistonul unu care bate”. „Aici trebuie înlocuit releul”. „Vezi că-i o bujie de vină”. „Demontează pompa de ulei”. E uimitoare precizia și rapiditatea cu care nea Vanghele descoperă defecțiunea, confirmată apoi de aparatele moderne de reglaj și diagnostice.

„Și felul cum umblă oamenii îmbrăcați contează. Firesc, nu le pretind să vină îmbrăcați în frac, dar să fie cu hainele în ordine și curate, da. Ai de reparat ceva, îmbracă-te în salopetă și apoi spală-te. Adică pentru că ești șofer, trebuie să umblî nebrăbierit cu zilele? M-am convins și m-am para convins. Dacă șoferu-i șlampăt și de pe mașină curg tablele”. „În 40 de ani de cînd lucreți la această coloană, n-ați avut nici un accident grav cu morți, răniți. Care-i secretul?”, îl întreb pe inimosul și simpaticul șef de coloană. „Ei, așa, bușiturii, tamponări

am mai avut eu, dar cazuri din astea la care vă referiți dv., e adevărat, n-am avut. Nu-i vorba de vre-un secret. Simplu, m-am ocupat de oameni și de mașini. A da vîna pe ei și pe automobile cînd se întimplă ceva e cel mai simplu lucru. Cei care gîndesc și procedează așa trebuie să-și pună întrebarea: „Dar eu, șeful lor, de fapt îndrumătorul și educatorul lor, ce-am făcut să previn ajungerea la un asemenea deznodămînt? Am avut și cazuri, cum se spune, limită, cînd i-am spus o dată, de zece ori ce trebuie să facă, cum să se comporte pe drum, în familie, printre oameni și respectivului pe o ureche i-a intrat și pe alta i-a ieșit. Atunci i-am spus: „Băiețică, tu nu ești bun de șofer, mai devreme sau mai târziu te nenorocеști și-i păcat de tine, de familia ta și de alții care, poate, vor suferi. Du-te la altă meserie, e mai bine. În orice caz, la coloana mea, nu mai ai ce căuta. Mai trebuie operat și cu bisturiul, n-ai ce-i face”.

Să trăiești nea Vanghele, care de curînd ai împlinit 60 de ani și fie ca exemplul dumitale de cinste, pasiune, abnegație și mai ales OMENIE să fie urmat de cit mai mulți oameni ai voblanului.

VICTOR BEDA ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

„In orașul nostru, la Pucioasa, județul Dimbovița, s-a dat recent în folosință un modern spital, avind toate secțiile principale, printre care și un compartiment de anestezie și terapie intensivă. Vă scriu în numele colectivului acestui compartiment. La amenajările și îmbunătățirile aduse secției de anestezie și terapie intensivă, am primit un mare ajutor din partea unor instituții și întreprinderi arondate teritoriului spitalului nostru. Prin aceste rânduri, vrem să mulțumim conducerii și oamenilor muncii de la întreprinderile textile „Bucegi” și „Trainica” din Pucioasa, de la IPL Pucioasa și autobaza ITA-3 Pucioasa. Mulțumim deasemenea primăriei orașului și direcției sanitare a județului pentru sprijin și deosebita înțelegere arătată” (Dr. Valeriu Negrea, medic principal la Spitalul orașenească Pucioasa).

„Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Vrancea a analizat cu promptitudine cererea Mărioarei Isac din comuna Fitionești și ne comunică următoarele: În vederea rezolvării cererii sale i s-a oferit încadrarea la întreprinderea de tricotaje Panciu unde are posibilitatea să se califice în meseria de confecționer”.

„Am vrut să cumpăr de la magazinul Plafar, de pe strada Nicolae Titulescu din localitate, un borcan de miere. Gestionara mi-a pretins să iau și o sticlă de sirop de cătină. Am trecut peste faptul că practica vânzare condiționată și am rugat-o să-mi dea, în loc de cătină, un sirop de măceșe. Spre surprinderea mea, am fost însă refuzată cu fermitate. Mărturisesc că nu înțeleg motivele unei astfel de atitudini” (Stamata Măruț din Roman, strada Smirodavu, bl. 6, ap. 21). Propunem organelor comerciale locale să verifice aspectul relatat și să ia măsurile ce se impun.

„Analizând la fața locului cele semnate în scrisoarea semnată de locatarii blocului B.11 din zona Unirii, reprezentanții Consiliului popular al municipiului Buzău au dispus, de comun acord cu conducerea I.J.G.C.L., înlocuirea pompei de la punctul termic 12 cu o pompă de mai mare capacitate, capabilă să ridice apa caldă și la apartamentele situate la etajele superioare ale clădirii. De asemenea, s-a luat măsura recordării micropunctului termic de la subsolul blocului B.11 la rețeaua de termoficare a municipiului. Semnatarul scrisorii s-a declarat mulțumit de soluția adoptată”.

„La numai 36 de kilometri, pe șoseaua Oradea — Marghita, în dreptul satului Sarcău, a fost amplasată de mai mulți ani o sondă pentru extracția apei termale. Fusesse amenajată aici o ministațiune cu trei bazine unde veneau să-și îngrijească sănătatea mulți locuitori din zonă. Din păcate, inculcu cu inculcu, locul a fost dat uitării. În bazine a început să crească stuful. Doar apa mai țese din pământ cu aceeași presiune și se pierde inutil. E păcat, deoarece aici, la Sarcău, se află una din cele mai bune ape sulfuroase din județ, de care s-ar putea folosi atâția oameni bolnavi de reumatism. Propun celor în drept să reanalizeze situația și să întreprindă cele necesare pentru ca izvoarele de apă termală de la Sarcău să reintre în circuitul izvoarelor dătătoare de sănătate ale țării” (Stejărel Ionescu din Deva, județul Hunedoara).

„Întreprinderea de transporturi auto Vilcea răspunde propunerii trimise, în numele mai multor navetiști din comuna Băbeni, de către Ștefan Tomescu, făcându-ne cunoscut că s-au luat măsuri de vânzare a abonamentelor pe traseul Băbeni — Cipa, întrucât, din verificările efectuate, s-a constatat necesitatea reintroducerii lor”.

„Drumul Taberei, unul din cele mai mari și frumoase cartiere ale Bucureștiului, se bucură atât de atenția edililor Capitalei cit și de dragostea locuitorilor lui. Tocmai de aceea primim de la aceștia din urmă

propuneri de organizare sau reorganizare a unor spații comerciale menite să contribuie la ridicarea standardului de viață din această zonă. O astfel de propunere este semnată de Mariana Trifan, Elena Răteu și Doina Bălănescu, care supun atenției factorilor din comerț faptul că pe Drumul Taberei, la nici 150 de metri unul de celălalt, s-au deschis două restaurante (la nr. 82, la parterul blocului C.16, și la nr. 94, la parterul blocului 519). Semnatarul scrisorii consideră mai nimerit ca unul din cele două spații comerciale să fie afectat fie unei patiserii, fie unor magazine de încălțăminte sau confecții”.

„In 20 aprilie a.c., Ioan Mureșan din Deva, cartierul Gojdu bloc O.3, sc. 4, ap. 9, a cumpărat de la magazinul Auto-moto, de pe strada 7 Noiembrie, un acumulator. Imediat după ce l-a montat pe autoturism a constatat însă că nu funcționează normal. Revenind la magazin a fost îndrumat să se adreseze Auto-serviciului pentru remedierea defecțiunii. Aici însă, i s-a replicat că unitatea nu asigură repararea în garanție decât pentru acumulatorii pe care ea însăși le vinde. În cele din urmă, la magazinul Auto-moto a aflat că în legătură cu această situație a fost informată întreprinderea producătoare din Bistrița și a fost asigurată că, în scurt timp, va primi un alt acumulator. După mai multe luni de așteptare, însă, timp în care nu a primit nimic, conducerea magazinului l-a sfătuit să deplaseze personal la Bistrița pentru rezolvarea cazului. Pe bună dreptate, Ioan Mureșan consideră că normal ar fi să se găsească un sistem mai eficient de conlucrare între producători și comerț, pentru ca astfel de situații să poată fi rezolvate în mod operativ, fără așteptări îndelungate și deplasări inutile”.

„Consiliul popular al orașului Calafat a verificat cele semnate de Mărioara Zaharia, constatind că neprimirea drepturilor pentru concediul de boală al acesteia s-a datorat faptului că secția de lichioruri Malnas-Băi, care ține de Centrul Berii, spiritului și amidonului București, n-a întocmit la timp formele de plată, petiționara suferind accidentul în timp ce se afla detașată la această unitate. În prezent situația este rezolvată, luindu-se măsuri ca Mărioara Zaharia să-și primească banii cuvenii”.

„Doresc să mulțumesc întreprinderii „Electromures” din Tirgu Mureș pentru receptivitatea cu care a răspuns propunerii apărute în numărul 12 din 22 martie a.c. al revistei Flacăra. Întreprinderea susmenționată a pus deja la dispoziția cumpărătorilor plite electrice cu inele ornamentale, inele care au un dublu avantaj feresc plitele de deteriorare rapidă și exclud riscul producerii unor accidente prin electrocutare. Aș sugera ca, eventual, să fie livrate comerțului aceste inele și separat, ca piese de schimb, pentru a se putea repara plitele mai vechi” (Aurel Floran, din Orăștie, strada Căstăului nr. 64, județul Hunedoara).

„Ion Coman, pădurar din satul Suța Seacă, comuna Lucieni, județul Dimbovița, ne scrie că în ultimii ani nu a putut beneficia de concediul de odihnă, deoarece nu i s-a putut asigura un înlocuitor pentru perioada respectivă. Dacă lucrurile stau așa, rugăm organelor comunale locale să analizeze situația și să ia măsuri pentru ca și semnatarul scrisorii să poată beneficia de zilele de concediu legale, de odihnă, bineînțeles fără a fi afectate nici lucrările care trebuie executate la pădure”.

„Într-o scrisoare trimisă redacției, locatarii blocurilor 67A, 68A și 69, cartierul Trivale din Pitești, cereau sprijin pentru clarificarea situației financiare a asociației de locatari nr. 145 din care fac parte. Cererea lor a fost îndrumată către Consiliul popular al județului Argeș care, cu promptitudine, a dat mandat revizorilor contabili Vera Ormenișan și Felicia Ionescu să verifice actele gestionare ale asociației. În urma acestui control a rezultat că aspectele sesizate erau întemeiate și că nereguliile se datorau neglijenței fostului impunerit al asociației. Astfel, deși asociația dispunea de un

substanțial fond pentru cheltuielile de reparații curente, acestea nu au fost executate. Nu a existat preocupare pentru încasarea debitelor restante. În plus, a fost descoperită și o lipsă în gestiune. Față de toate acestea, au fost luate măsuri ferme pentru ca pe viitor activitatea comitetului asociației să se desfășoare în deplină legalitate, urmind ca cei vinovați de nereguliile descoperite cu ocazia controlului să fie trași la răspundere”.

„Sub egida Muzeului de literatură din Iași, a fost inaugurată de curind Expoziția permanentă „George Topirceanu” în fosta locuință a poetului. La festivitate au luat parte reprezentanții ai organelor locale de partid și de stat, oameni de cultură, numeroși elevi și studenți. Actori de la teatrul din localitate au recitat din versurile lui George Topirceanu, iar un grup de pionieri și uteciști au prezentat un frumos spectacol literar-artistic. Fermeacătorul „chiriaș grăbit” își așteaptă prietenii în trecere prin dulcele tîrg al Ieșilor, în vechea casă din strada Ralet nr. 7” (Constantin Ostap din Iași, strada Karl Marx nr. 46).

„Ștefan Frânculescu din București, strada Nicolae Iorga nr. 22, ne relatează următoarea situație: „Cu foaia de vârsă-mint nr. 1408269 din 19 martie a.c. am plătit la circumscripția financiară a sectorului 1 impozitul și asigurarea ADAS pentru autoturism, pe întreg anul 1985, precum și prima tranșă a impozitului pentru locuință. Două luni mai târziu, când am depus o cerere de radiere a autoturismului, am solicitat restituirea diferenței de impozit. Mi s-a indicat o dată cînd trebuia să mă prezint pentru ridicarea banilor. La data respectivă însă mi s-a comunicat că suma fusese trecută în contul impozitului pentru imobil, deși termenul legal afișat pentru achitarea celei de a doua tranșe este 30 septembrie. Aș dori să știu dacă s-a procedat corect, întrucît funcționara de la ghișeu n-a fost în măsură să-mi dea nici o explicație”. Credem că normal ar fi fost ca virarea banilor să se facă și cu acordul celui în cauză, cu atât mai mult cu cît el nu era din nici un punct de vedere restanțier”.

„Andrei Grigorian din București, strada Roma nr. 1, a pornit, ca orice tată fericit de nașterea primului său copil, după cumpărături prin oraș. A găsit toate lucrurile necesare la magazinele Materna, în general foarte bine aprovizionate, cu excepția unui singur lucru: la patul metalic nu i s-a putut furniza și salteluța necesară. Saltele nu existau decât pentru paturile din lemn care au însă alte dimensiuni. Evident, saltelele și paturile au producători diferiți. Corespondentul nostru propune unităților respective să-și coreleze livrările către comerț, astfel încît să se evite situațiile în care, în magazine, găsești fie numai saltele, fie numai paturi”.

„Condițiile pedoclimatice deosebit de favorabile din țara noastră fac posibilă cultura diferitelor specii de măceșe, începind de la malul mării (inclusiv Delta) și pînă la 1200 metri altitudine. Bogăția în zahăr și substanțe pectice a fructelor acestui arbust stă la baza prelucrării lor sub formă de pastă, iar complexul polivitaminic nemaiîntîlnit la alte fructe a determinat folosirea măceșului la prepararea ceaiurilor, sucurilor, nectarurilor și chiar a unor comprimate farmaceutice. Pornind de la aceste considerente, la Institutul de cercetări și amenajări silvice, filiala Brașov, — ne scrie dr. inginer Nicolae Bălășcuță — s-au inițiat, încă din 1978, cercetări complexe privind ameliorarea, tehnologia de cultură și valorificarea măceșului, cu scopul introducerii lui în cultura pe terenuri nearabile, în pantă, în poieni și liziere de păduri. Au fost înființate plantații mamă producătoare de sămînță, iar în toamna acestui an primele cantități de puieți de măceș

fără spină (cîteva mii) vor lua drumul fondului forestier în vederea înființării de plantații specializate pentru fructe. Specialiștii institutului speră ca rezultatele cercetărilor efectuate pe parcursul a aproape 8 ani să contribuie la introducerea și extinderea acestui valoros arbust fructifer în cultură, astfel ca măceșul să nu mai fie doar mărăcinile de lingă drum”.

„Ion Popa locuiește într-o frumoasă comună de munte, Teșani din județul Prahova. În urmă cu mai mulți ani, în apropierea gării din localitate a fost ridicată o fabrică de humă, care a funcționat normal pînă de curind cînd filtrele care împiedicau degajarea în atmosferă a prafului rezultat din procesele de fabricație au fost înlăturate, motivindu-se că întreținerea lor este foarte anevoioasă. Corespondentul nostru, în numele celorlalți locuitori din comună, solicită conducerii întreprinderii să revină asupra deciziei, ținind cont de faptul că, fără filtrele respective, praful de humă se depune peste tot, ceea ce face ca puritatea aerului să fie serios afectată”.

„Ministerul industriei ușoare: „Urmare celor relatate în nr. 25 al revistei Flacăra, referitor la încadrarea în producție a absolvenților de școală profesională Gabriela Stelescu și Gabriela Moroșanu, vă facem cunoscut că întreprinderea de postav Prejmer, județul Brașov, cu adresa nr. 4965/1985, le-a invitat să se prezinte la serviciul personal în vederea întocmirii formelor de angajare”.

„Trenul personal nr. 3126 pornise din stația CFR Almaș, județul Arad. Cînd ultimul vagon a trecut prin fața impieगतului de mișcare Mihai Sandru, acesta a observat că roțile vagonului nu se învîrteau la primul boghiu, ci mergeau trase ca o sanie. Imediat, Mihai Sandru a dat semnalul de oprire a trenului. În timp ce călătorii îngrijorați de fumul produs de frecarea roților de șine erau liniștiți de personalul gării, mecanicul Alexandru Biro a remediat rapid defecțiunea, iar trenul a putut pleca mai departe în deplină siguranță. Întîmplarea ne-a fost relatată de Ion Coțoi din Bețești, nr. 186, județul Arad, care dorește să felicite personalul Stației C.F.R. Almaș pentru promptitudinea și simțul de răspundere de care a dat dovadă”.

„Anul trecut am primit un foarte frumos apartament în blocul 89 de pe strada Blajului nr. 11. Din păcate, în iarnă pereții camerelor au început să fie atacați de igrasie. Rog conducerea EGCL-ului să înțeleagă îngrijorarea mea de viitoare mamă și să mă ajute să ies cît mai repede din impas.” (Frosina Zărnescu din Medias, strada Blajului nr. 11, bl. 89, sc. A, ap. 1).

„Analizînd aspectul semnalat de Alexandrina Musteață din Piatra Neamț, strada Borzești, bl. E, 12, sc. B, ap. 20, I.C.S. Alimentație publică Piatra Neamț ne informează: „Petiționara a urmat un curs de calificare în cadrul întreprinderii pentru meseria de vinzător-ospătar, obținind media 6,75 la examenul de absolvire. S-a stabilit ca toți lucrătorii care au promovat acest curs cu medii peste 6 să beneficieze de certificate de absolvire, document pe care-l va primi și Alexandrina Musteață, urmînd a fi încadrată conform noii sale calificări”.

„Moldovenii păstrează cu respect amintirea marelui patriot și om de cultură care a fost Veniamin Costache (1768—1846). El a luptat toată viața pentru formarea unei solide culturi românești, înființînd numeroase școli cu limba de predare română, un curs de inginerie hotarnică pe care l-a încredințat lui Gheorghe Asachi, și traducînd multe opere în „frumoasa limbă românească”, cum îi plăcea să spună. Considerîndu-l ca pe un fiu al Birladului (era născut la Roșiești, în apropierea acestui oraș), mai mulți birlădeni, în numele că-

roră vă scriu, propun edililor ca numele marelui cărturar și patriot să fie dat uneia din străzi”. (Teodor Lificiu, din Birlad, strada Republicii nr. 50)

„După publicarea doleanței mele în coloanele revistei nr. 24 a.c., lucrătorii întreprinderii de rețele electrice Tîrgoviște au venit la locuința mea, de pe Calea Cimpulung nr. 108, și mi-au restabilit racordul cu rețeaua publică. Mulțumesc conducerii întreprinderii pentru înțelegere și operativitate”. (Constantin Vasilescu).

„Acest parc este îngrijit de elevii școlii...”. Cuvintele acestea sînt înscrise pe pancarte așezate la intrarea în zonele verzi din mai toate cartierele Capitalei. Este o utilă inițiativă a edililor municipiului care s-au gîndit să implice pe copii în acțiunea de înfrumusețare a orașului. Păstrînd curățenia în aceste oaze de liniște, reparînd și vopsind băncile în atelierele școlii lor, micii cetățeni învață totodată să iubească și să îngrijească o floare, să respecte locurile amenajate cu destulă trudă pentru jocurile lor și să recreeze noastră a tuturor. Subscriem la punctul de vedere de mai sus, exprimat de M. Margareta din șos. M. Bravu 295.

Pagină realizată de ALEXANDRU ȘERBAN

Poșta redacției

„Daniela Cosa — Racovița (Timiș): Puteți beneficia de alocație de stat pentru copil după o perioadă de 3 luni de la data încadrării pentru prima dată cu contract de muncă pe durată nedeterminată. În acest scop este necesar să vă adresați din timp unității unde aveți calitatea de om al muncii pentru întocmirea dosarului, deoarece alocația se acordă numai începînd cu luna următoare stabilirii acestui drept” Alexandru Fărăș — Cluj-Napoca: Cooperatorii care se pensionează păstrează dreptul de folosință asupra lotului în condițiile prevăzute de statut și care poate fi în suprafață de pînă la 15 ari; Toader Șerban — Brăila: Dacă aveți 30 de ani de muncă și ați lucrat efectiv 20 de ani în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, aveți dreptul, la cerere, să vi se reducă vîrsta de pensionare în mod proporțional cu anii lucrați în grupa a II-a de muncă” Ștefan Romanu — Caransebeș: Cursurile organizate de către cluburi, case de cultură, universități populare, cooperative etc., nu pot fi luate în considerare la încadrarea și promovarea în muncă întrucît astfel de cursuri nu fac parte din sistemul de învățămînt prevăzut de lege; Vasile Popa — Hunedoara: Comisia de pensii și asigurări sociale din unitatea la care sînteți încadrat în muncă este singura în măsură să vă precizeze cînd puteți cere pensionarea, deoarece această comisie are posibilitatea să verifice carnetul dv. de muncă” Margareta Pripilă — Brăila: Coeficientul de uzură a blocului se aplică după 15 ani vechime” Elena Benedic — Făraoani (Bacău): Cu o vechime în muncă numai de 23 de ani nu există posibilitatea pensionării dv. cu reducerea de vîrstă, chiar dacă aveți 4 copii” Petre Predescu — Cotmeana (Argeș): Nu există teame legale ca soția dv. să primească un ajutor bănesc pentru că vă îngrijește” Ana Oprea — Piatra-Neamț: Alocația de stat se acordă pentru copiii în vîrstă de pînă la 16 ani aflați în întreținerea familiei” Paula Tomegea — Săcele (Brașov): Copilul dv., avînd filiația stabilită față de tatăl lui (situație ce rezultă din obligația de a plăti pensie de întreținere), are dreptul de moștenitor ca și un copil din căsătorie” Constantin Frumuzache — Ploiești: Alexandrina Tonca este programată pentru consult în data de 7 septembrie 1985, orele 12, la clinica de oftalmologie a Spitalului Militar Central și se va adresa dr. Firicel Adrian.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Un nou sezon fotbalistic e gata de start!

● Se preconizează ca returul diviziei A să înceapă în decembrie ● Meciul cu Finlanda se va disputa la Timișoara ● Lucașfărușul nu va mai juca în campionat! ● Centre olimpice de pregătire pentru juniori ● 3 puncte pentru victorie la „speranțe” și în divizia C! ● Obiectiv prioritar: calificarea la mondialele din Mexic ●

— Stimate tovarășe Mircea Pascu, timpul liber al vicepreședintelui Federației Române de Fotbal e de regulă puțin și nu mi-e greu să-mi inchipui că el e și mai drămuț acum, când noul sezon oficial stă să înceapă. Din acest motiv, voi și intra direct în subiect: ce așteaptă F.R.F. de la viitorul campionat, al cărui start e prevăzut pentru 4 august?

— Fără a intra în amănunte, obiectivele noastre majore sînt 3: o cît mai demnă reprezentare internațională, înțelegînd prin asta, în primul rînd, calificarea la mondialele din Mexic, educarea tineretului și, în strînsă legătură cu aceste aspecte, realizarea unor spectacole sportive de calitate, care să ofere oamenilor muncii o satisfacție, o delectare. Dealtfel, aceste obiective au fost urmărite de F.R.F. și în sezonul trecut.

— Aș îndrăzni să vă întreb cu ce rezultate?

— Cîte ceva am făcut, dar nu ne putem declara mulțumiți. În privința disciplinei jucătorilor, de pildă, ca urmare a unei munci de educație mai intense în cadrul căreia am primit sprijinul C.N.E.F.S. și a tuturor celorlalte organisme ce răspund pe linie de sport, de fotbal, se poate vorbi de o îmbunătățire în raport cu sezonul anterior, 1983/84. Aș putea invoca mai multe argumente, dar mă voi limita la unul singur: față de 1983/84 în campionatul 1984/85, numărul de etape de suspendare acumulate a scăzut, la nivelul celor 3 divizii, de la 1358 la 558. Cifra aceasta, 558, înseamnă, nu-i așa?, sub 40 la sută din 1358, dar ea continuă să fie mare și va trebui să depunem eforturi sporite pentru reducerea ei. Deși am avut, ca să rezum, un an disciplinar mai bun decît cel dinainte, nu se cuvine să trecem cu vederea că, de exemplu, 42 de conducători de cluburi și asociații au fost, în sezonul trecut, suspendați, unii pînă la 2 ani, și că 30 de antrenori, de așa-zisi educatori, au fost trimiși în fața Colegiului central pentru a da socoteală de actele lor nesportive. Mai avem deci mult de lucrat în acest sector. Ajuns aici, aș dori să precizez că vom manifesta, într-o măsură mai mare decît pînă acum, exigență și intransigență față de orice abatere disciplinară.

— Am notat. Alceva: inițial s-a anunțat că divizia A va începe pe 11 august, după care s-a revenit și ea va începe o săptămînă mai devreme, în 4. Ce a decis?

— Fotbalul românesc vizează, nu e un secret pentru nimeni, calificarea la mondiale, sarcină pe care noi o socotim pe deplin realizabilă. Ca să fiu și mai exact, contăm pe calificare, aceasta fiind și unul din motivele pentru care am devansat cam-

peonatul: spre a lăsa echipei naționale un timp mărit de pregătire. Procedînd așa, am încercat să aplicăm o parte din învățămintele, nu tocmai fericite, trase după europenele din 1984, competiție la care fotbalisti tricolori, tocmai ieșiți dintr-un campionat intern obositor, nu s-au prezentat la nivelul așteptat. În această devansare ne-a obligat și programul naționalei, care prevede un prim meci, foarte important, la 28 august, cu Finlanda. El se va disputa la Timișoara. Am gîndit și gîndim că e de datoria campionatului să aducă jucătorii în formă cît mai repede, pentru 28 august, și să-i mențină acolo, atît pentru 11 septembrie, data partidei cu Anglia, în deplasare, cît și pentru 18 septembrie, cînd pornesc la drum cupele europene.

— Judecata mi se pare, ca să-mi dau cu părerea, logică, dar nu înțeleg cînd va câștiga naționala răgazul necesar pregătirii despre care amînteți?

— Intenționăm să reluăm returul în decembrie și să-l împingem cît ne va permite timpul, încheind astfel campionatul mai devreme decît în 1984 și 1985.

— Acum am înțeles. Nu credeți însă că o astfel de comprimare a perioadei dintre campionate a împietit asupra pregătirii echipelor de club? E prima vară, ca să dau un exemplu, fără turnee peste hotare.

— Atît naționala cît și echipele de club au avut acasă excelente condiții de pregătire. Cît despre internaționali, aceștia au revenit la cluburile lor, temeinic antrenați, cu 8-10 zile înainte primei etape de campionat. Nu e mult, de acord, dar e suficient.

— Considerați că regulamentul după care s-au condus ele în acest an e mai elastic decît precedentul?

— Întrebarea nu mi se pare precisă, căci regulamentul a rămas, în linii mari, același. A dispărut doar articolul care permitea legitimarea jucătorilor de jos în sus tot timpul anului, cu excepția ultimelor 6 etape. S-au stabilit deci două perioade fixe pentru transferări, una în vară, cealaltă în iarnă, printr-o astfel de măsură Biroul federal urmînd, pe de-o parte, mărirea stabilității loturilor și, pe de alta, stimularea cluburilor pentru creșterea de jucători în pepinierele proprii.

— De la compartimentul respectiv al federației, de la Ion Marinescu, am aflat și numărul de cereri înregistrate în actuala perioadă: 190 pentru divizia A, 252 pentru B. Sînt ele mai numeroase decît în anul trecut?

— N-am o evidență la îndemînă, dar vă pot spune că, a-

nul acesta, transferările n-au fost nici multe, nici spectaculoase.

— Din cîte cunosc, o serie de jucători frunțași, mă gîndesc numai la Geolghău și Mușnai, n-au încă situația rezolvată, în sensul în care ei sînt buni de legitimat la Sportul studentesc și, respectiv, Steaua, dar au refuzat să se prezinte la noile echipe!

— Sînt, e adevărat, cîteva cereri în litigiu. Biroul federal își va spune cît mai repede cuvîntul, dar e de așteptat ca echipele în cauză să găsească, ele însele, soluții. Prin scoaterea lui Geolghău sau a lui Mușnai din circuit, fotbalul n-ar avea nimic de cîștigat. Dar asta e, în primul rînd, treaba cluburilor.

— Tovarășe Mircea Pascu, a surprins, și v-aș minți dacă aș spune că în bine, faptul că omologînd rezultatele sezonului competițional trecut F.R.F. a „sărit” peste seriile a II-a și a XI-a din divizia C, pe care le-a validat abia zilele trecute! Ce s-a întîmplat?

— Între timp lucrurile s-au clarificat: din seria a II-a a retrogradat Letea Bacău, iar dintr-a XI-a a promovat în B Mecanica Orăștie. În ambele situații a hotărît, fără derogări, regulamentul, Letea pierzînd meciul cu Constructorul Fiacără Oboești cu 0-3 pentru că a folosit un jucător în stare de suspendare, cu două cartonașe galbene, iar Mecanica cîștigînd cu 3-0 partida cu Soda Ona Mureș pentru că Soda a comis aceeași greșeală. Firește că n-a fost simplu să decidem o promovare, Mecanica în dauna Minerului Poroșeni, la „masa verde”, dar n-a contat, repet, decît regulamentul. Și în continuare vom analiza cu simț de răspundere fiecare situație în parte, dar nu vom mai încărca agenda federației și a organismelor ei cu memorii, și cu memorii la memorii!, care cer soluționări în afara regulamentului!

— Foarte corect, unde-i regulamentul, nu-i tocmeală! În altă ordine de idei, unul dintre secretarii federației, Constantin Dinulescu, vorbea mai deunăzi despre promovarea cîtorva arbitri în lotul A. Lotul divizionar de „cavaleri ai fluierului” a suferit modificări?

— Chiar la sfîrșitul acestei săptămîni lotul A de arbitri va fi prezent în Capitală pentru trecerea testelor și un curs de instruire. El are acum 37 de membri.

— Cine a ieșit, cine a intrat?

— N-a ieșit nimeni, deși Colegiul central a făcut o propunere în acest sens, respinsă însă de Biroul federal, care a cerut ca cei 4 vizați de Colegiu să fie urmăriți încă un an, în lotul A. Arbitrii de valoare apar rar și ei nu trebuie înlăturăți la prima greșeală! Au intrat, ca arbitri stagieri, Viorel Alexandru și Vasile Angheloiu din București, Iosif Ghergheli din Baia Mare și Ilie Coț din Ploiești.

— Îi așteptăm cu încredere. Mai departe: care e, stimate tovarășe Pascu, situația Lucașfărușului? Mihai Ionescu, celălalt secretar al F.R.F., spunea că Lucașfăruș

nu va mai juca în campionat. E adevărat?

— Încă din toamna lui 1984 Lucașfărușul nu s-a mai identificat cu naționala de juniori, dar echipele lui au continuat să activeze, cea mică în divizia C, seria a V-a, cea mare în campionatul de speranțe, sub egida Gloriei Buzău. Lucașfărușul s-a desființat și a trecut ca secție în cadrul clubului Viitorul al C.N.E.F.S. Echipele reprezentative de juniori se vor forma, jucătorii fostului Lucașfăruș plecînd la cluburile de baștină, prin selecții și prin convocări periodice. În zilele următoare se va deschide, la Drăgășani, o tabără centralizată pentru juniori, organizată în colaborare, o colaborare tot mai fructuoasă, cu Ministerul Educației și Învățămîntului.

— În acest context se inserie, dacă nu greșesc, și recenta înființare a celor 9 centre olimpice de pregătire pentru juniori. Ce detalii ne puteți furniza?

— S-a aprobat o asemenea acțiune, tinerii urmînd să facă școală și, în paralel, să joace fotbal. Sperăm ca pe lingă centrele fixate, Alba Iulia, Brașov, Bacău, Buzău, Craiova, Hunedoara, Pitești, Oradea și Timișoara, să mai apară cîteva, Capitala bunăoară, în așa fel încît să putem organiza un campionat cu 12 echipe. El ne-ar oferi posibilitatea urmării schimbu-

lui de miine al fotbalului românesc într-o competiție cu caracter regulat și de selecție.

— Am înțeles bine?, din viitorul sezon, în campionatul speranțelor și în divizia C se vor acorda 3 puncte pentru victorie?

— Sistemul funcționează, se știe, în unele țări cu fotbal puternic, în Anglia, de pildă. Am hotărît să-l adoptăm și noi, cu caracter experimental, trăgînd nădejde că, stimulînd victoria, vom dezvolta spiritul ofensiv. Nu e nici o descoperire, golurile dau farmec fotbalului! După un an, vom analiza și vom decide dacă sistemul s-a arătat folositor.

— După cum priviți, tot mai des, la ceas, înțeleg că a cam venit timpul să încheiem. Ce ne promite federația pentru sezonul care se inaugurează duminică?

— Mai multă muncă, mai multă fermitate și, ca o consecință logică, meciuri mai atractive, desfășurate într-un spirit de aleasă sportivitate. Cea mai fidelă oglindă a unui fotbal e campionatul lui, iar cel care pleacă duminică la drum are numeroase obligații, între care și pe aceea de a construi o echipă care să-și croiască, prin devotament, inspirație și sudoare, drum spre mondialele din Mexic.

■ OVIDIU IOANIȚOIA

Bravo, Tamara!



Duminică, la Geneva, în reuniunea finală a campionatelor europene de natație pentru juniori, ploieșteanca Tamara Costache a cîștigat titlul continental în cea mai rapidă probă, cea de 100 m liber, stabilînd totodată, cu 56,69, un nou record european de junioare! Iată că, după Cristian Ponta și Robert Pinter, a venit rîndul unei fete, elevă a Clubului sportiv școlar „Constantin Dobrogeanu-Gherea” din Ploiești, să urce pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere la C.E. de juniori confirmînd astfel drumul ascendent pe care se află angajată, cu toate forțele, natația românească. Felicitări Tamarei Costache și, deopotrivă, antrenorului Mihail Gothe (ambii în imaginea de mai sus), cel care a descoperit-o și lansat-o în aria performanței pe proaspătă campioană și recodmană a Europei!



„Interzonale”

La Havana, cea de-a doua grupă a turneelor interzonale contînd pentru calificarea în turneul candidatelor la titlul mondial a debutat prin lupta pentru realizarea cît mai multor puncte întregi în fața jucătoarelor mai slabe. Favorite ale întrecerii porneau marile maestre Nana Alexandria, Pia Cramling — deținătoarea celui mai ridicat Elo din turneu, Elena Ahmilovskaia, fosta candidată la titlul mondial cu două ediții în urmă ale campionatului mondial, Nana Ioseliani și Veröci Zsuzsa, cîștigătoare turneului zonal al fârilor socialiste. Reprezentanta noastră, maestra internațională Dana Nuțu, debută în acest tip de întrecere cu dorința și ambiția unei mari performanțe. Tragera la sorți a făcut ca la începutul competiției să se întîlnească în duel direct

reprezentantele Uniunii Sovietice. Dana Nuțu, printr-un joc excelent, a depășit cu mare ușurință pe maestrele internaționale S. Vokralova și D. Savereide deși nu fără emoții, iar în continuare a impus un ritm de concurs accelerat obținînd alte trei victorii consecutive la jucătoarea engleză fără titlu internațional S.K. Walker, la maestrele internaționale Y.F. An și A. de Armas. Un start foarte bun a avut și fosta vicecampioană mondială Nana Alexandria, care a lăsat în primele runde doar două remize la Nana Ioseliani și Gulnar Sakhatova, întrecînd-o pe Elena Ahmilovskaia, autoarea unui debut slab în concurs, dar care în finalul întrecerii a reușit să-și păstreze singlele rece și să recupereze treptat distanța ce a separat-o de plutonul aspiranțelor la primele trei locuri ce aduceau calificarea în faza superioară a campionatului mondial.

La mijlocul întrecerii maestra internațională din Timișoara, D. Nuțu are un moment de cădere, de-a lungul a patru runde nereușind să puncteze în nici una dintre partidele susținute, chiar dacă a deținut uneri avantajul. Astfel remizează cu Veröci Zsuzsa, apoi pierde la

Pia Cramling, care se apropie la o jumătate de punct de reprezentanta noastră. Ajunsă pe „culoarul jucătoarelor sovietice” șahista de la Asociația sportivă A.E.M. Timișoara deține avantajul de +4, ceea ce îi înlesnea un final bun în cazul în care ar fi ținut balanța deasupra celor 50% din ultimele partide. Turneul nu îngăduia nici un moment de respiro, în fruntea clasamentului pe distanța unui singur punct erau grupate nu mai mult decît șase jucătoare.

În final de concurs tensiunea nervoasă devenea tot mai mare: cu cît rezultatele normale erau înregistrate pe tabela de concurs, contracandidatele la calificare intrau în „febra finisului” urmîrindu-și cu mare atenție adversarele. Cu un plus de experiență și printr-un joc foarte exact, Nana Alexandria a încheiat turneul fără a fi învinsă. Primul loc ea l-a obținut printr-un rezultat excepțional: șapte victorii și șase remize. Dana Nuțu cîștigă la G. Sakhatova după intrerupere, iar apoi o depășește pe N.Shterenberg realizînd +6 înaintea ultimelor două runde. Pia Cramling, jucătoarea care deține avantaj în scorul partidelor susținute cu însuși Victor Korcnoi, nu s-a

mai descurcat la fel de bine ca în alte concursuri. La debutul său în campionatul mondial, marea maestră suedeză a cîștigat o singură partidă (cea cu G. Sakhatova) în duelul cu jucătoarele sovietice, în schimb a punctat la jucătoarele mai slabe, cu o singură excepție: a pierdut la S. Vokralova, situată în final de turneu pe locul ultim. Tot cu +6 se găsea înaintea ultimelor două runde și Elena Ahmilovskaia, iar cu +4 era Nana Ioseliani.

Ultimele două partide au decis soarta întregului concurs. Nervii mai multor jucătoare au cedat: Dana Nuțu nu a reușit să smulgă nici măcar o jumătate de punct, pierzînd la N. Ioseliani și la Z. Frometa. N. Ioseliani nu s-a descurcat în fața englezoaicei S.K. Walker și a pierdut așteptînd cu înfrigurare deznodămîntul final în celalalte partide-cheie. Pia Cramling nu a înfrînt-o pe Elena Ahmilovskaia, deși a condus lupta cu multă dibăcie. După intrerupere a fost consemnată remiza. Și astfel clasamentul final al turneului este următorul: 1. Alexandria (U.R.S.S.) 10 p., 2. Ahmilovskaia (U.R.S.S.) 9,5 p. (calificată și ea în turneul candidatelor la

titlul mondial, turneu ce va avea loc anul viitor) 3-4-5. Dana Nuțu (România), Ioseliani (U.R.S.S.) și Cramling (Suedia) 8,5 p., 6-7. Sakhatova (U.R.S.S.), Veröci (Ungaria) 7 p., 8-9. Walker (Anglia), An (China), 6,5 p., 10. Savereide (S.U.A.) 5,5 p., 11-12. de Armas, Frometa (ambele Cuba) 4 p., 13. Shterenberg (Canada) 3 p., 14. Vokralova (R.F.G.) 2,5 p.

Cele trei jucătoare clasate pe locurile 3-5, Dana Nuțu, Nana Ioseliani și Pia Cramling, vor susține un meci-turneu pentru desemnarea unei singure sportive ce se va califica în turneul candidatelor. Balanța atîrnă în favoarea sovieticei N. Ioseliani, care păstrează avantajul celui mai bun rezultat în fața primelor 8 clasate în turneul interzonal prin +3. D. Nuțu și Pia Cramling dețin scorul de +2. Departajarea este valabilă numai în cazul în care cele trei șahiste ar fi la egalitate de puncte. Urîndu-i succes deplin Danei Nuțu în meciul-turneu o felicităm totodată pentru stilul agresiv de joc și pentru rezultatul de excepție realizat la prima sa participare la „interzonal”.

■ MARGARETA MUREȘAN

A trecut un deceniu de la istorica reuniune din capitala Finlandei unde în sala care a devenit atât de familiară europenilor și nu numai lor cei 35 de șefi de state și-au pus semnătura pe un act menit să decidă continentului nostru perspective calitative noi. Actul final a fost corolarul unor eforturi politice laborioase, îndelungate și complexe, dar nu punctul terminus al unei canonade diplomatice oricât de bine intenționate, ci reperul fundamental al unui proces mult mai îndelungat. Cine a crezut că o dată semnat Actul final va introduce, brusc și global, Europa într-un climat emanent nou s-a înșelat. Acest document de referință a reprezentat și reprezintă enorm pentru Europa, dar nu totul. Viața însăși demonstrează cu o pertinentă pe care nimeni nu o poate contesta că evoluțiile din deceniul care s-a scurs de la etapa Helsinki nu s-au încadrat în spiritul conferinței, că esența înarmărilor a depășit orice închipuire, că tensiunile s-au accentuat și că pe acest fond a devenit vitală încheierea unei strategii coerente și eficiente de depășire a factorilor negativi și de imprimare a unui curs nou climatului european.

Prezentând considerentele președintelui Nicolae Ceaușescu privind realizarea păcii, dezarmării, securității și colaborării în Europa, ministrul român al afacerilor externe releva în recența sa alocuțiune din capitala Finlandei: „Pornind de la realitatea obiectivă a existenței de țări cu sisteme sociale diferite, Actul final — prin principiile și liniile directe — pe care le cuprinde — a definit baza juridică, politică și morală a colaborării acestor țări, un adevărat cod de conduită pentru dezvoltarea raporturilor între cele 35 de state participante, cu respectarea strictă a independenței și suve-

ranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării sale.”

Încă la conferință, președintele Republicii Socialiste România atrăgea atenția că aceasta nu era decît o primă etapă a luptei pentru securitate și pace. „Nu trebuie să se creeze iluzia, sublinia șeful statului român, că pu-

nucleare, la amplasarea rachetelor americane cu rază medie de acțiune și, ca urmare, la contramăsuri nucleare din partea U.R.S.S., la proliferarea armelor nucleare pe teritoriul unor state care nu aveau astfel de arme, ceea ce a dus la agravarea fără precedent a pericolului nuclear.

Continuarea cursei înarmărilor, amplasarea de noi arme nucleare în Europa măresc pericolul unui război mondial, care s-ar transforma inevitabil în-

nirii de la o catastrofă nucleară, de la distrugere, de a asigura dreptul suprem al națiunilor, al oamenilor — la existență, la libertate, la viață și pace”.

După cum se știe, România a evidențiat în repetate rânduri necesitatea ca negocierile de dezarmare să fie însoțite de măsuri de încetare a experimentării și desfășurării de noi arme nucleare. Așa cum sublinia președintele Nicolae Ceaușescu, tratativele nu trebuie să fie folosite

pe a păcii, a colaborării și înțelegerii.

La 1 august 1975, prin semnarea Actului final al Conferinței de la Helsinki de către președintele Nicolae Ceaușescu, poporul și guvernul român s-au angajat solemn să acționeze într-un spirit de înaltă responsabilitate, împreună cu toate statele participante, pentru aplicarea în practică a acestui important document. De-a lungul anilor, prin pozițiile exprimate, prin propunerile constructive prezentate, prin contactele largi ale președintelui țării, la nivel guvernamental și neguvernamental, prin întreaga sa politică externă, Republica Socialistă România a acționat neabătut pentru reluarea cursului destinderii, asigurarea păcii și înțelegerii pe continentul nostru. Ea este ferm hotărâtă de a acționa și în continuare pentru realizarea progreselor așteptate de popoarele europene, de toate popoarele lumii.

De curind, președintele României arăta: „Aniversarea a 10 ani de la Conferința de la Helsinki, care a reprezentat un moment important în lupta pentru destindere, colaborare și pace, trebuie să determine intensificarea luptei popoarelor pentru realizarea în viață a documentelor adoptate, a luptei lor unite pentru securitate, colaborare și pace pe continentul nostru și în întreaga lume”.

Este limpede că transformarea continentului-arsenal care este Europa în momentul de față într-un continent al păcii și destinderii ar avea implicații benefice nu numai pentru europeni, ci pentru întreaga lume. Spiritul de la Helsinki — atât de des evocat — poate și trebuie să devină o dimensiune relevantă a Europei, a lumii într-o perioadă cînd opțiunea fundamentală a popoarelor este respectarea dreptului la viață.

RADU BUDEANU

Helsinki — o temelie pe care trebuie construit

tem sta liniștiți și în siguranță; dimpotrivă, trebuie să fim conștienți că urmează o etapă nouă, hotărâtoare pentru viața popoarelor europene, aceea a realizării în fapt a păcii, bunăstării și libertății”.

Acum, trebuie însă să recunoaștem că, după încheierea conferinței, statele participante n-au mai acționat cu aceeași perseverență și hotărâre pentru punerea în aplicare a celor convenite la Helsinki, și în primul rând pentru luarea unor măsuri efective, care — așa cum se evidențiază în Actul final — „să constituie pași către realizarea, în final, a dezarmării generale și totale sub un control internațional strict și eficace...”. Dimpotrivă, nu numai că nu s-a trecut la dezarmare, ci cursa înarmărilor, și în primul rând a înarmărilor nucleare, a fost accelerată. Pe continentul european s-a trecut la acumularea de noi arme

tr-un război nuclear și ar duce la distrugerea a înșeși condițiilor existenței vieții pe planeta noastră. Iată de ce problema fundamentală a epocii noastre e-te aceea a opririi cursei înarmărilor, și în primul rând, a celor nucleare, trecerea la dezarmarea nucleară, la dezarmarea generală, încetarea amplasării rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa și a contramăsurilor Uniunii Sovietice, oprirea militarizării Cosmosului.

Tara noastră a subliniat și subliniază în mod constant că popoarele așteaptă să se treacă la măsuri concrete în vederea opririi cursei înarmărilor, a înlăturării pericolului nuclear. În acest sens, de la tribuna recentei Plenare a Comitetului Central și a activului central de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Nu există problemă mai importantă decît aceea de a face totul pentru salvarea ome-

ca un paravan, la adăpostul căruia să continue cursa înarmărilor, abătîndu-se astfel atenția popoarelor de la pericolul crescînd al unei catastrofe nucleare.

Cum se știe, atât în planul eforturilor de dezarmare cît și în celelalte, care cupun dimensiunea securității și cooperării România, personal președintele Nicolae Ceaușescu, au avut un rol de maximă relevanță pe tot parcursul Conferinței general-europene. Inițiativele și contribuțiile românești au continuat — în anii care au trecut de la semnarea Actului final cu principialitatea, dinamismul și consecvența atât de semnificative pentru întreaga desfășurare a politicii țării noastre. România, președintele Nicolae Ceaușescu și-au legat — cu elocvența marilor fapte politice — numele de tot ce a însemnat efort constructiv pentru edificarea unei Euro-

O linie de telefon normală poate transporta informații în viteze de 300 ori 1200 band. Liniile de înaltă calitate pot merge pînă la 2400 ori 4800 band. Adică de 100 de ori față de regimul telex. Marile companii au înțeles de mult dezavantajele comunicării prin telexul clasic, apelînd masiv la rețele de computere legate prin circuite de mare viteză, mai ales de cînd locul marilor ordonatoare, foarte scumpe, poate fi ținut cu succes de microcalculatoarele ieftine și ușor de găsit. Tarifele pentru comunicații telefonice sînt în general comparabile cu cele plătite pentru telex și în consecință, a transmite cu 300 ori 1200 biți pe secundă poate fi mai puțin costisitor decît la telexul pe 50 biți. Ca să nu mai vorbim de viteze de 2400 și 4800 biți pe secundă, posibile în cazul circuitelor de calitate ridicată. Apelînd la computer, mesajele pot fi dactilografiate, corectate și reformulate atît cu caractere mari cît și cu caractere mici.

Asta nu trebuie să ne lase a înțelege că teleconvorbirea prin microcomputere cu toată viteza sa deosebită nu are și dezavantaje. Ele decurg din nevoia de compatibilitate a utilajelor, din necesitatea că la fiecare extremitate computerele sînt poată fi coordonate unul cu altul, astfel încît să știe cînd să vorbească, cînd să asculte și în ce condiții. Computerul care trebuie să fie gata tot timpul pentru a trimite sau primi mesaje devine indisponibil pentru alte activități de birou.

Din aceste considerente, s-au căutat mijloace mai rapide dar mai ieftine decît telexul, și convenabile în raport cu comunicarea telefonică în două sensuri. Ce s-a găsit?

Telexul tip „memorizare și expediere” face posibilă transmiterea de la un telex normal terminal ori de la computer prin dispozitive de conectare adecvate. Mesajele sînt colectate într-un „depozit” local și trimise cu viteza ridicată către alt „depozit” în apropierea adresei de destinație unde reîntră în rețeaua de telex clasică. Dată fiind vehicularea informației pe traseu cu viteze foarte ridicate (2400—4800 band), din rațiuni economice pot fi utilizate terminale de 50 band. Sistemul este deschis și permite schimburi de

Romanță pentru telex

mesaje cu orice abonat, fără a fi posibilă conversația în sensul în care are loc între telexurile obișnuite.

Transmițătoarele de facsimile lucrează în mod obișnuit cu viteza de o pagină de document în decurs de 4—6 minute. Generațiile mai noi de echipament reușesc să scurteze durata la 2 minute. În cazul transmiterii de texte în curs de dactilografare, transmisia de facsimile se arată mai puțin eficientă și mai scumpă chiar decît în cazul micro-computerelor. 3.000 de caractere conținute în medie în 450 cuvinte se pot transmite cu viteza de 1.200 biți pe secundă în mai puțin de jumătate de minut. Dacă pagina este deja gata, ea se transmite fără a fi redactilografată. Facsimilul este singura

cale de a transmite diagrame ori semnături prin telecomunicații. Ca și telexul, facsimilul reprezintă un sistem deschis, permițîndu-ți să comunici cu orice mașină compatibilă, ce poate fi contactată prin telefon sau circuit de transmitere a datelor.

Poșta electronică transmite și primește mesaje prin intermediul unui computer ce păstrează textul pînă cînd adresantul este gata să-l recepționeze. Costurile sînt dacă nu negliabile oricum convenabile. Mesajul odată preluat va fi spart în numeroase pachetele de biți, transmise ca atare computerului. Ele pot călători independent prin circuitele de legătură, cu viteza ridicată, amestecat cu multe alte pachete informaționale. Pentru a trimite sau primi mesaje, cetățeanul își asigură accesul la computer care se află în oraș, în capitală sau la mii de kilometri, înscriind codul de acces și codul de identificare. El își poate verifica astfel conținutul „cutiei poștale”, citi oricare din mesajele primite ori trimite la rîndu-i scrisori. Poșta electronică se arată mult mai ieftină la un volum rezonabil decît telexul dar mult mai scump decît telefonul direct. Sistemul este închis, mesajul putînd fi schimbat doar cu abonatului dintr-o rețea anumită. La mijloc se află, cel puțin deocamdată, restricții impuse subiectiv de autorități, preocupate să nu permită complexarea de către poșta electronică a rețelei telex. În mod cert noua metodă prinde bine firmelor mari cu listă de abonați fixă ori companiilor cu birouri regionale la care trebuie să ajungă instrucțiunile de rigoare.

NEAGU UDROIU

Absurdatăți dintr-o lume absurdă

„Rog să fiu închisă”

Seara, pe faleză din Taranto, invadată de culoarea și parfumul leandrilor în floare, grupuri de tineri se plimbă, discută, în locurile mai întunecate îndrăgostii se sărută... O imagine idilică. Dimineața, navaul este semnat cu seringi de plastic, semn al nopților de infern pe care „păduchii” — în argou vinzătorii de drog — le provoacă și le întrec în printră tinerii care seara par atît de firese tineri. Aici a început tragedia Patriziei Patrono de 18 ani care acum ispășește o pedeapsă în închisoarea locală pentru un mic furt. Povestea acestei fete care, cum spunea tatăl „era ca un vis frumos” nu e banala istorie a unui drog-sar. Printr-un gest, printr-o surprinzătoare decizie Patrizia a devenit un simbol și o sfi-dare. A fost arestată pentru că furase o geantă cu câteva nimicuri din vinzarea cărora spera să-și poată procura pulberea albă. Avocatul ei a cerut libertatea provizorie. Magistratul de serviciu a acceptat dar, spre surprinderea lor, Patrizia, cu ochii în pămînt, a cerut să fie închisă. „Afară mă voi droga în continuare și voi fura din nou. Poate în închisoare scap de tentație”. Drumul spre drog al acestei fete curajoase este identic cu cel al altor mii de tineri ai căror părinți fac totul pentru ei și ignoră consecințele unei libertăți în care drogul joacă rolul mărului interzis

oferit cu generozitate de șarpele denumit traficant. Inchi-soarea ca remediu? Se pare că da, opina Giuseppe Albanese, directorul sanitar al închisorii din Taranto. Cu condiția însă ca drogurile să nu pătrundă și aici. Pare absurd să accepți carceră ca remediu, dar, preciza doctorul italian, în actualele structuri sociale este singura măsură eficientă. Pentru că legislația italiană nu prevede nici un mijloc de coercițiune pentru drogati internați în spitale de dezințoxicare. Ei pot ieși chiar de a doua zi fără nici un fel de probleme, se pot droga din nou în pofida tratamentului cu metadon și pot reveni, dacă au chef să o facă. Și chiar dacă rămîn în spital, unii se află în stadii atît de avansate de toxicodependență încît doar un tratament dur, cu o mobilizare psihică totală mai poate da rezultate. Se întâmplă însă că mulți tineri vin la tratament, își iau pastila de metadon și odată ieșiți afară din spital o scuipă la primul canal. În așteptarea fervorii spontane, singura modalitate de a lupta cu drogul o constituie C.M.A.S. — Centrul medical de asistență socială compus dintr-un medic, un psiholog, o infirmieră și două asistente sociale. Cinci persoane pentru 530 de drogati cunoscuți și luați în evidență.

IOAN ROSCA

Accente în lume

„Tînărul telefon”

Acum 124 de ani cînd Philipp Reis a construit primul aparat modern cu ajutorul căruia se putea transmite cuvîntul, momentul a marcat unul din primii pași spre lumea modernă.

Astăzi, după un secol și ceva începe o eră nouă în lumea telecomunicațiilor, căci cercetările și tehnologiile noi s-au materializat în aparaturi demne de cuceririle tehnicii actuale.

Cel mai modern telefon din lume se numește „Hicom” și este fabricat de societatea Siemens. El reunește tot ceea ce oferă un telefon, o mașină de scris și citit, ecran de vizualizare și multe alte însușiri.

Cu toate acestea, bunul și bătrînul telefon își va spune încă mult timp de-acum încolo cuvîntul.

Motorul Diesel în aviație

Pentru prima dată în lume un motor Diesel va fi folosit în aviație. Pînă în prezent, motoarele Diesel nu au fost utilizate în aeronautică din cauza raportului neeconomic dintre greutatea și puterea lor și din cauza dimensiunilor mari. Cercetătorii italieni, care au conceput un nou motor, au rezolvat problema folosind materiale de construcție „alternative” ca ceramica, remodelînd supapa și utilizînd un turbocompresor și un circuit original de răcire al uleiurilor. Puterea motorului este de

150—300 CP și alimentarea se face cu carburant folosit în mod obișnuit în aviație.

Totul pentru om

Medici, cercetători, specialiști și nespecialiști din lumea întregă își canalizează activitatea spre rezolvarea rețelilor ce bintuie omenirea.

O firmă britanică a scos pe piață un produs edulcorant cu o capacitate de indulcire de 600 de ori mai mare decît a zahărului. Noul produs nu conține nici o calorie și nu produce carii dentare.

În Egipt, Ahmed Shafic, profesor la Universitatea din Cairo a pus la punct un medicament produs pe baza unei rețete proprii, ce are menirea de-a vindeca artrita reumatică. Testat pe 22 de persoane ce sufereau de această maladie, rezultatele au fost bune.

Inima continuă să bată

În timpul celui de-al doilea război mondial, K. Umarov, comandantul unei companii de genști a fost rănit la inimă. Medicii din spitalul unde a fost trimis au stat în cumpănă între-abîndu-se dacă este cazul să extragă glonte sau nu. Deoarece nu s-au ivit complicații, ei au hotărît să nu intervină. În prezent, veteranul, deși pensionar, continuă să lucreze. Chirurgii și cardiologii care-l supraveghează nu observă nici-o abatere de la normă.

ELENA GRECESCU

● Pionierii școlii generale din comuna Valea Viilor, județul Sibiu, activează de multă vreme în cadrul unui cerc de arheologie. Strădaniile lor au fost de curind încununete de succes. În locul numit „Moara cu apă”, săpăturile efectuate sub îndrumarea profesoarei Elena Jampa au scos la iveală urmele unei străvechi așezări. Specialiștii au confirmat că această așezare omenească datează din anii 2600—2500 î.e.n. Cercetările micilor arheologi nu s-au oprit aici. În zona comunei ei au descoperit piese ceramice datind din epoca romană.

● Gheorghe Stănoiu, muncitor petrolist la Schela Țicleni din județul Gorj, a ieșit la pensie. Dar nu apăsă de tristețea omului care se desparte, după ani și ani, de tovarășii lângă care a trăit împlinirile unei vieți, ci cu bucuria de a fi lăsat pe frontul bătăliei pentru țitei un schimb de nădejde: pe toți cei patru fii ai săi: Dumitru (sondă șef la brigada nr. 1), Gheorghe (mecanic de utilaj petrolier), Ion (tehnician) și Călin, mezinul (maistru la brigada nr. 2). În aceeași schelă lucrează și toate norurile proaspătului pensionar.

PESTE 110 000 VIZITATORI LA „RETROSPECTIVA NICOLAE GRIGORESCU”

● „Deschizând picturii românești orizonturi noi, Grigorescu este prin vârstă sa creație un strălucit exemplu de artist care a înțeles realitățile țării sale și le-a exprimat cu realism, scoțind în evidență calitățile specifice ale poporului din care făcea parte. Acest popor pe care pictorul îl iubea și căruia i-a dedicat întreaga sa operă nu încetează să-i admire pinzele și să păstreze un înalt respect amintirii sale”. Aceste cuvinte scrise acum mai bine de 20 de ani de cel care a fost criticul de artă George Oprescu



cu au căpătat o nouă confirmare odată cu deschiderea în incinta Muzeului de artă al R.S.R. a „Retrospectivei naționale Nicolae Grigorescu”, cea mai cuprinzătoare expoziție de până acum consacrată marelui clasic al picturii noastre. Peste 110 000 de oameni ai muncii, elevi și studenți au vizitat până acum expoziția (numai duminica trecută au fost 2 000), umplindu-și sufletele cu frumusețea calmă a peisajelor, cu delicatețea luminoasă a portretelor de tinere țărânci, în costumele lor populare — adevărate simfonii cromatice. Vizitatorii au avut de asemenea prilejul să audieze ciclul de conferințe tematice, menit să-i apropie și mai mult de înțelegerea sensului profund al acestor capodopere ale plasticii clasice românești.

MINERALIERUL „BARAOLT” SE ADAUGĂ FLOTEI ROMĂNEȘTI

● La 23 iulie, ora 10, la Șantierul naval Mangalia a fost lansată la apă a doua navă maritimă construită aici în acest an: este vorba de mineralierul de 65 t.d.w., „Baraolt”. Omagînd în acest fel muncitorește împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, navalistii au realizat și un veritabil record al șantierului, nava stînd pe docuri numai 114 zile.

● Edilișii municipiului Baia Mare, permanent preocupati de înfrumusetarea orasului lor, au avut în această vară o idee interesantă. În centrul orasului a fost realizat din flori un calendar. În fiecare dimineată, la ora 5, muncitoarea Ana Rat

aduce calendarul la zi. În curînd va fi realizat, spre încintarea tuturor băimărenilor, și un ceas floral.

● Doi membri ai diacbulului comitetului sindicatului din cadrul Combinatului minier Suceava din Gura Humorului, artiștii fotografi Emil Butnaru și Marcela Ursache, au obținut la Festivalul internațional de imagine și sunet de la Epinol (Franța) Cupa Pierre Marchal și premiul Asociației „3 M — France”, clasîndu-se pe primul loc.

● Inginerul Atanasie Popescu de la INCERC și biologul Șerban Ionescu Homoriceanu de la ICITPR descriu într-un interesant articol publicat în revista „Știință și tehnică” lupta pe care cercetătorii români au dus-o cu succes împotriva apariției și dezvoltării mușcăturilor pe pereții clădirilor. Se pare că produsele și tehnologiile elaborate și brevetate ca invenții în țara noastră și înregistrate sub marca de fabrică FUNGOSTOP pot concura cu cele mai bune soluții cunoscute în lume. Iată câteva din avantajele lor: durata protecției variază de la 2 la 3 ani în cazul funcționării finisajelor clasice, aplicabile prin pensulare și între 5 și 10 ani, în cazul în care se funcționează și suportul de tencuială sau se utilizează finisaje în strat gros. Pînă acum produsele și tehnolo-

gii FUNGOSTOP s-au aplicat pe suprafețe ce însumează zeci de mii de metri pătrați în unități din industria alimentară sau ușoară, cum ar fi întreprinderi de vinificație, de panificație, de bere și amidon, sau din industria textilă. În ceea ce privește locuințele, experimentările realizate au dat foarte bune rezultate, ceea ce va permite în acest an generalizarea FUNGOSTOP-ului și la această categorie de construcții.

● În dorința de a participa cu toată energia la întrecerea pentru mai mult cărbune, tinerii mineri de la Filippești de Pădure s-au constituit în prima brigadă a tineretului de la această exploatare. Ei au și primit sarcina de a pregăti într-un termen cit mai scurt un panou de exploatare a lignitului în sectorul Roșioara care va fi dotat cu un complex mecanizat de abataj.

● Scurtă telegramă: S-a pensionat Lucreția Cristescu, telegrafistă la Oficiul P.T.T. Petroșani. Stop. În cei 35 de ani de activitate ea a expedit nu mai puțin de 3 780 000 de telegrame. Stop. Felicitări. Stop.

● O veste care ne-a parvenit din Gheorgheni: patinoarul artificial cu instalațiile revizuite și reparate a fost pus din nou la dispoziția publicului. Pe canicula asta, chiar dacă nu știi să patinezi, zău că îți vine să dai o fugă pînă la Gheorgheni!

CEL MAI LUNG VIADUCT DIN BETON PENTRU CALEA FERATĂ DIN ȚARĂ

● Lucrările la noua linie de cale ferată Vilcea—Rîmnicu Vilcea, care va scurta cu circa 120 de kilometri ruta de transport de la Pitești la Rîmnicu



OLIMP, LA ORA AFLUENȚEI MAXIME

● Ediția specială a ziarului „Dobrogea nouă”, intitulată scurt și sugestiv „Litoral”, ne informează că stațiunea Olimp se află la ora afluenței maxime. Joi, 25 iulie, în hotelurile din Olimp erau cazați, în afară de vilegiaturisții români, peste

5 000 de turiști străini din 30 de țări.

E un exemplu. Plajele celorlalte stațiuni sînt la fel de asediate de cei care se bucură în aceste zile de privilegiile soarelui și ale mării. Să le urăm vreme bună în continuare ca să profite din plin de vacanță.



● Comuna Axente Sever din județul Sibiu și-a îmbogățit zestrea social-edilitară cu un modern complex comercial de nivel citadin. La parter și pe cele două etaje care însumează aproape 500 de metri pătrați funcționează un magazin alimentar, unul de metalochimie, o cofetărie cu terasă de vară, o librărie, un magazin de textile și încălțăminte, precum și puncte destinate prestărilor de servicii: croitorie, frizerie, reparații Radio-Tv.

ATENȚIE, FUMĂTORI!

● Citim următoarea notă, intitulată „Între țigări și eşapament” în numărul 7 al revistei „Tehnum”: Se știe că gazele emise de autovehicule conțin substanțe nocive organismelor vii, cum sînt oxidul de carbon, unele hidrocarburi și oxizii de azot, care au dus la elaborarea unor draconice norme naționale și internaționale privitoare la limitarea poluării. Dar este mai puțin cunoscut că cercetări recente au descoperit că 85% din toate componentele gazelor de eşapament se găsesc și în fumul produs de arderea țigărilor! Mai mult decît atît, noxele emise prin fumat sînt mult mai periculoase, deoarece ele conțin în plus nicotină, arsen, poloniu, rubidiu și cesiu”. Și cînd te gîndești că sînt atîta automobiliști care mai și fumează!

● Pe Calea Șerban Vodă din București s-a ridicat și este în stadiu de finalizare un modern complex de sănătate pe care bucureștenii îl vor putea frecventa în tof cursul anului, beneficiind individual sau în comun de tratamente balneologice menite să le întrefînă starea de sănătate. Se vor putea face aici băi de plante, masajele uscate și sub jet de apă, dușuri subacvate, gimnastică medicală. Pe terasele succesive de lîngă bazinul de înot de 33 de metri lungime, ca și pe cea situată deasupra întregului complex se va putea face helioterapie. Cîteva încăperi sînt dotate pentru saună. Întreaga gamă de proceduri va fi supravegheată de un personal medical de specialitate. O sală polivalentă prevăzută cu televizor, bufet și tot felul de jocuri va face ca timpul de așteptare să se scurgă mai plăcut. Spațiul verde din jurul complexului ca și cel din curtea sa interioară vor asigura un microclimat adecvat.

● Dr. Victor Bădoiu ne avertizează în ziarul „Crișana” împotriva riscului de intoxicație la consumul de ciuperci. Culegerea ciupercilor — ni se spune — trebuie să se facă numai de către persoane care le cunosc foarte bine. O ciupercă otrăvitoare pusă în coș cu cele bune le contaminează și pe acestea! Și încă un semn de alarmă: opărirea, fierberea, frigerea unei ciuperci otrăvitoare nu pot distruge toxina din ea. Concluzia doctorului Victor Bădoiu e cit se poate de logică, nu zicem nu „cumpărarea ciupercilor să se facă numai de persoane care le cunosc foarte bine”. Dar zău că apetitul pentru ciuperci ni s-a micșorat parcă în fața atîtor pericole.

● De la I.F.B.: În vederea îmbunătățirii condițiilor de transport pentru locuitorii cartierelor Drumul Taberei și Bucureștii Noi, se lucrează în momentul de față și vor fi date în acest an în exploatare noi linii de troleibuze care vor asigura relații de transport ale acestor cartiere cu zonele Gara de Nord, Piața Unirii și Piața Romană. Noile linii de troleibuze vor prelua o parte a călătorilor care în prezent se deplasează cu autobuzele, ceea ce va face posibilă (în funcție de rezultatele sondajelor ce se vor efectua) reducerea parcului de autobuze și implicit a consumului de motorină cu circa 60 de tone pe lună.

Pagină realizată de
ALEXANDRU ȘERBAN

ULTIMA ORĂ

adică șase grinzi, zilele acestea lucrîndu-se intens pentru montarea celei de-a patra.

SERBĂRILE DUNĂRII

● Luni 29 iulie s-au deschis la Brăila „Serbările Dunării”, la care iau parte și reprezentanți ai celorlalte 11 județe riverane Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța, Ialomița, Tulcea și Galați. Parcurgînd lista numeroaselor acțiuni culturale-educative înscrise pe agenda acestei a patra ediții a serbărilor (concursul de creație plastică, festivalul-concurs al formațiilor corale, de teatru scurt și dansuri populare, alaiul zeiței Amphitrite, recitaluri ale artiștilor laureați ai „Cîntării României”, excursii de agrement pe Dunăre cu vasul Borcea) ne dăm seama că spectacolul brăileni, și nu numai ei, au pînă spre jumătatea lunii august de unde alege.

● Marele acvariu al Muzeului de științe naturale din Fălticeni a fost transformat într-un adevărat laborator de cercetări. Iată cîteva din rezultatele obținute de specialiștii muzeului: adaptarea sturionilor obișnuiți cu mediul marin (morunul, cega, păstruga, nisetrul) la condițiile apei de consum public; convietuirea acestora cu anghila de riu, cu păstrăvul și cu cleanul; înmulțirea broaștei țestoase de lac în condiții de captivitate. O să vină deci vremea cînd va trebui să-i credem pe pescarii care vor pretinde că au dus acasă un sturion „uite atît de mare!” pescuit într-un lac de unde pînă atunci nu scosese nici măcar o roșioară.

● Acțiunea de recuperare, recondiționare și refolosire se bucură de sprijinul larg al cetățenilor. Iată numai două exemple: la Dorohoi, asociațiile de locatari și-au confecționat din materiale recuperabile coșuri pe care le-au amplasat în blocuri pentru colectarea hirtiei, iar membrii Organizației Democrației și Unității Socialiste din cartierul nr. 10 din Cimpina au prelat pînă acum la centrele de colectare aproape un milion de sticle și peste 100 000 de borcane.

„ATLAS”, O NOUĂ PLATFĂRMĂ DE FORAJ MARIN

● A cincea platformă de foraj marin „Atlas” a părăsit șantierul naval din Galați și se află la Constanța, unde i se vor monta picioarele pentru ridicare. După care va pleca spre punctul de locație, alăturîndu-se astfel celorlalte patru platforme „Gloria”, „Orizont”, „Prometeu” și „Fortuna” pentru dezvoltarea în continuare a lucrărilor de cercetare geologică.

● Vara, anotimpul vacanțelor, anotimpul drumețiilor... Pe marginea drumului, pretutindeni plante care poartă în cămările celulare substanțe valoroase pentru sănătate. Vă propunem să rezervați un colț de rucsac sau din portbagaj unor plante care au momentul optim de recoltare în această perioadă și care vă pot fi utile în „farmacia casei”. Iată cîteva din cele mai importante: florile de lumină (Flores Verbasci), un foarte bun expectorant, frunzele de coacăz (Folium Ribis nigri), folosite în tratamentul aterosclerozei, frunzele de frasin și mesteacăn (Folium Fraxini et Belulae), foarte eficiente diuretice și adjuvante în tratamentul reumatismului. În locuri umbrite vom întîlni Rostopasca (Herba Chelidonii) ușor de recunoscut după latexul portocaliu de la locul de rupere, cu efecte bune în regenerarea celulei hepatice. Am mai putea adăuga Sunătoarea (Herba Hyperici) binecunoscută pentru efectele ei în gastrite, colite și dischinezii, precum și galbena sulfină (Herba Meliloti), remediul în unele afecțiuni digestive, activatoare a circulației sanguine. Aceste informații ne-au fost furnizate de biologul Mircea Alexan de la Trusitul Plafar.

● Nistor Cioc, în vîrstă de 71 de ani, din Oravița este un pasionat numismat. Colecția sa cuprinde printre altele monede din secolul al IX-lea.